

Individuālo mācību kontu pieejas
aprobācijas ex post (noslēguma/pēc
investīcijas) izvērtējums
Atveseļošanas fonda projekta
“Individuālo mācību kontu pieejas
attīstība” ietvaros

Gala ziņojums

2026. gada 11. maijs

Finansē
Eiropas Savienība
NextGenerationEU

Nacionālais
attīstības plāns

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Shape the future
with confidence

Satura rādītājs

Saīsinājumi, jēdzieni un to skaidrojumi.....	4
Attēlu un tabulu rādītājs	5
1. Ievads	6
2. Kopsavilkums	8
3. Summary.....	10
4. Metodoloģijas pārskats.....	12
5. IMK pieejas aprobācijas vispārējais raksturojums.....	13
5.1. Lietotāju profils, mācību izvēles un uzvedība.....	14
5.2. IMK pieejas efektivitāte, atbilstība pieaugušo izglītības vajadzībām un tās ietekme	14
5.3. Platformas lietošanas dati un pieejamības analīze	16
5.4. Zīmola atpazīstamība un lietotāju iesaiste (vietnes apmeklējumi, jautājumi/BUJ u.c.).....	17
5.5. Finansēšanas modeļi: publiskā finansējuma un lietotāju līdzfinansējuma attiecība.....	17
5.6. Ilgtspējas un mērogošanas iespējas.....	17
6. Ietekmes izvērtējums.....	18
6.1. IMK pieejas spēja risināt identificētās problēmas	18
6.1.1. Pieaugušo izglītības fragmentācija	18
6.1.2. Ierobežota pieejamība pieaugušo izglītībai	19
6.1.3. Zema pieaugušo motivācija	21
6.1.4. Darba devēju līdzdalības trūkums	22
6.2. Sākotnējie rezultāti un atziņas par ietekmi.....	23
6.2.1. Ietekme uz lietotāju mācību ceļiem un prasmju attīstību	23
6.3. Ietekme uz darba devēju, izglītības pakalpojumu sniedzēju un partneru iesaisti.....	24
6.3.1. Ietekme uz pieejamību, kvalitāti un mācību satura attīstību.....	24
7. Platformas funkcionalitāte un lietotāju pieredze	25
7.1. Piedāvājuma veidošanas, vadības un izvērtēšanas mehānismi.....	25
7.2. Lietotāju pieredze: piekļuve, personalizācija, elastība, ietverot gala lietotājus – fiziskas personas un arī partnerus jeb mācību pakalpojumu sniedzējus	26
7.3. Konsultatīvo un sadarbības partneru iesaiste: ieguvumi, mācības, izaicinājumi.	28
8. Aprobācijas laikā identificētie izaicinājumi un priekšrocības	30
8.1. Stiprās un vājās puses salīdzinājumā ar citiem valsts atbalsta pasākumiem pieaugušo izglītībā	30
8.2. Šķēršļi platformas lietošanā, pieejamībā vai kvalitātes nodrošināšanā.....	31
8.3. Lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījums	31
9. Perspektīvas un nākotnes potenciāls	32
9.1. Sistēmas mērogošanas iespējas un riski	32
9.2. Ilgtspējas priekšnosacījumi pēc Atveseļošanas fonda (AF) projekta noslēguma	33
9.3. Normatīvā regulējuma priekšnosacījumi	34
9.4. Institucionālās sadarbības priekšnosacījumi.....	34
9.5. Datu pārvaldības priekšnosacījumi	34
9.6. Finansējuma modeļu priekšnosacījumi.....	35
9.7. Motivācijas uzturēšanas stratēģijas ilgtermiņā (bez pārdozēšanas riska)	35
10. Secinājumi	36
11. Rekomendācijas	42
11.1. Stratēģiskās rekomendācijas	42
11.2. Normatīvā regulējuma rekomendācijas.....	42
11.3. Finansēšanas modeļa un institucionālās pārvaldības rekomendācijas	43
11.4. Platformas attīstības rekomendācijas	44
11.5. Kvalitātes uzraudzības kritēriji.....	45
11.6. Pakalpojuma attīstības / uzlabošanas ieteikumi	46
Pielikums Nr. 1 “Iesaistīto pušu kartējums”	47
Pielikums Nr. 2 “Aptaujas rezultāti”	49
Pielikums Nr. 3 “SVID analīze”	56
Pielikums Nr. 4 “PESTEL analīze”	58
Pielikums Nr. 6 “Lietotāju profils”	61
Pielikums Nr. 7 “Mācību izvēles IMK pieejas aprobācijas ietvaros”	63

Pielikums Nr. 8 “Platformas lietošanas dati un pieejamības analīze”	65
Pielikums Nr. 9. “Finansēšanas modeļi: publiskā finansējuma un lietotāju līdzfinansējuma attiecība”	67
Pielikums Nr. 10 “IMK pieejas pastāvīga scenārija loģika un ieviešanas priekšnosacījumi”	68
Pielikums Nr. 11 “Intervences analīzes karte”	70
Pielikums Nr. 12 “Zīmola atpazīstamība un lietotāju iesaiste”	76
Pielikums Nr. 13. “Lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījums par šķēršļiem un priekšrocībām”	81

Saīsinājumi, jēdzieni un to skaidrojumi

Saīsinājums	Skaidrojums
AES	Eiropas Savienības Pieaugušo izglītības apsekojums (Adult learning survey)
AF	Atveseļošanas fonds
ANM	Atveseļošanas un noturības mehānisms
BUJ	Biežāk uzdotie jautājumi
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
EY	SIA "Ernst & Young Baltic"
EM	Ekonomikas ministrija
IMK	Individuālie mācību konti
IMK pieeja	Politikas instruments, kura mērķis ir veicināt pieaugušo iesaisti izglītībā, nodrošinot individuālu piekļuvi finansējumam un mācību iespējām.
IMK pieejas aprobācija	Pilotprojekts, kura ietvaros praksē tiek testēta IMK pieejas darbība.
IMK projekts	Eiropas Savienības Atveseļošanas fondu projekts Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība"
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
LBAS	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
LDDK	Latvijas Darba devēju konfederācija
LIKTA	Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija
LLPA	Latvijas Lielo pilsētu organizācija
LM	Labklājības ministrija
LPIA	Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība
LPS	Latvijas Pašvaldību savienība
LTRK	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiska organizācija
Pasūtītājs	Valsts izglītības attīstības aģentūra
Platforma/STARS platforma	Prasmju pārvaldības platforma STARS (stars.gov.lv), kas kalpo kā tehniskais rīks IMK pieejas īstenošanai
VARAM	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra

Attēlu un tabulu rādītājs

<i>Ilustrācija 1. Publiskā finansējuma piešķiršanas kritēriji.....</i>	<i>11</i>
<i>Ilustrācija 2. Finansējuma 500 EUR apjomā piešķiršanas un izmantošanas statistika.....</i>	<i>13</i>
<i>Tabula 1. Novērojumi un secinājumi.....</i>	<i>32</i>

1. Ievads

Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) plāna 2. komponentes “Digitālā transformācija” 2.3.1.r. reformas “Ilgtspējīgas un sociāli atbildīgas atbalsta sistēmas pieaugušo izglītībai attīstība” 2.3.1.4.i. investīcijas “Individuālo mācību kontu pieejas attīstība” projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/l/CFLA/001 “Individuālo mācību kontu pieejas attīstība” ietvaros tiek īstenots individuālo mācību kontu (IMK) pieejas aprobācijas *ex post* (noslēguma/pēc investīcijas) izvērtējums, kur pasūtītājs ir Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA).

Projekta mērķis

Izvērtējuma mērķis ir novērtēt IMK pieejas koncepta pamatotību un potenciālo ietekmi uz pieaugušo izglītības sistēmu Latvijā, nodrošinot pierādījumos balstītu pamatojumu lēmumiem par pieejas turpmāko attīstību – tās mērogošanu, finansēšanas modeli, normatīvā regulējuma pilnveidi un institucionālo sadarbību.

Izvērtējuma rezultātā ir sagatavoti argumentēti priekšlikumi politikas plānotājiem un lēmumu pieņēmējiem, kas kalpos par pamatu stratēģisku lēmumu pieņemšanai par IMK pieejas nākotni.

Ziņojuma mērķis

Gala ziņojuma mērķis ir sniegt visaptverošu IMK pieejas izvērtējumu pirms tās plašākas ieviešanas, analizējot tās koncepta pamatotību un potenciālo ietekmi uz pieaugušo izglītības sistēmu Latvijā, kā arī nodrošinot pierādījumos balstītu pamatojumu lēmumiem par sistēmas mērogošanu, finansēšanas modeli, normatīvā regulējuma pilnveidi un institucionālo sadarbību.

Ziņojuma struktūra

Gala ziņojums ir strukturēts vairākās savstarpēji saistītās sadaļās, kas nodrošina visaptverošu IMK pieejas izvērtējumu. Ziņojums ietver šādas galvenās nodaļas:

- Kopsavilkums
- Summary
- Metodoloģijas pārskats
- IMK pieejas aprobācijas vispārējais raksturojums
- Ietekmes izvērtējums
- Platformas funkcionalitāte un lietotāju pieredze
- Aprobācijas laikā identificētie izaicinājumi un priekšrocības
- Perspektīvas un nākotnes potenciāls
- Secinājumi
- Rekomendācijas

Papildus ziņojumam ir sagatavoti pielikumi, kas sniedz detalizētāku informāciju par izvērtējuma gaitā izmantotajiem datiem un analīzes rezultātiem:

- ▶ Pielikums Nr. 1 “Iesaistīto pušu kartējums”
- ▶ Pielikums Nr. 2 “Aptaujas rezultāti”
- ▶ Pielikums Nr. 3 “SVID analīze”
- ▶ Pielikums Nr. 4 “PESTEL analīze”
- ▶ Pielikums Nr. 5 “Atbalsta piešķiršanas modelis IMK ietvaros”
- ▶ Pielikums Nr. 6 “Lietotāju profils”
- ▶ Pielikums Nr. 7 “Mācību izvēles IMK pieejas aprobācijas ietvaros”
- ▶ Pielikums Nr. 8 “Platformas lietošanas dati un pieejamības analīze”
- ▶ Pielikums Nr. 9. “Finansēšanas modeļi: publiskā finansējuma un lietotāju līdzfinansējuma attiecība”
- ▶ Pielikums Nr. 10 “IMK pieejas pastāvīga scenārija loģika un ieviešanas priekšnosacījumi”
- ▶ Pielikums Nr. 11 “Intervences analīzes karte”
- ▶ Pielikums Nr. 12 “Zīmola atpazīstamība un lietotāju iesaiste”
- ▶ Pielikums Nr. 13. “Lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījums par šķēršļiem un priekšrocībām”

Atruna

1. Šajā izvērtējumā izmantotie administratīvie dati ir iegūti no Pasūtītāja un tiek pieņemti kā patiesi un pilnīgi uz 2026. gada 12. februāri, ja vien dokumentā nav norādīts citādi. Izvērtējuma ietvaros netika veikta šo datu neatkarīga verifikācija, līdz ar to iespējamās datu nepilnības vai neprecizitātes var ietekmēt analīzes rezultātus un secinājumus.
2. Šajā izvērtējumā jāņem vērā būtisks datu pieejamības ierobežojums attiecībā uz pieaugušo motivācijas novērtēšanu. Informācija par iedzīvotāju vēlmi iesaistīties pieaugušo izglītībā (t.sk. to personu īpatsvaru nacionālā līmenī, kuras vēlas mācīties, bet nepiedalās) tiek iegūta no Eiropas Savienības Pieaugušo izglītības apsekojuma (AES), kas tiek veikts ar salīdzinoši lieliem intervāliem – parasti reizi četros līdz piecos gados. Latvijā šos datus apkopo Centrālā statistikas pārvalde, jaunākie pieejamie dati attiecas uz 2022. gadu, un šie dati jau ir ņemti vērā, izstrādājot IMK pieejas ieviešanas konceptu. Līdz ar to šāda tipa statistikas dati neļauj pilnvērtīgi novērtēt jaunāko tendenču attīstību un īstermiņa izmaiņas pieaugušo motivācijā, īpaši IMK pieejas aprobācijas periodā, kas ierobežo iespējas tieši sasaistīt novērotās izmaiņas ar konkrētām politikas intervencēm.
3. IMK pieejas aprobācijas periods aptver laika posmu no 2024. gada decembra līdz 2026. gada februārim. Līdz ar to izvērtējums balstās uz ierobežotu laika periodu, kas galvenokārt atspoguļo īstermiņa rezultātus.
4. IMK pieejas aprobācijas ietvaros Atveseļošanas fonda projekta atbalsts tika fokusēts uz personām ar digitālajām prasmēm, īpaši vidēja un augsta līmeņa kompetenču attīstībai. Līdz ar to izvērtējuma rezultāti (no datu aspekta) neļauj pilnvērtīgi novērtēt pieejas efektivitāti un ietekmi uz citām mērķa grupām, piemēram, personām ar zemāku izglītības līmeni vai zemāku digitālo prasmju līmeni. Šis ierobežojums tiek mazināts kvalitatīvās informācijas ieguves veidā, intervijās ar iesaistītajām pusēm.
5. IMK pieejas aprobācijas ietvaros mācību piedāvājums tika ierobežots ar digitālo prasmju attīstību, neaptverot citu prasmju attīstību. Līdz ar to izvērtējuma tiešie rezultāti (no datu aspekta) atspoguļo pieejas darbību vienā prasmju segmentā un neļauj pilnvērtīgi novērtēt tās potenciālu plašākā pieaugušo izglītības kontekstā. Šis ierobežojums tiek mazināts kvalitatīvās informācijas ieguves veidā, intervijās ar iesaistītajām pusēm.
6. Zīmola STARS atpazīstamības novērtēšanai nav veikti vēsturiski un aktuāli atpazīstamības novērtējumi sabiedrībā kopumā un sabiedriskās domas aptaujas par tā vērtējumu, tāpēc šī izvērtējuma ietvaros šis aspekts netiek vērtēts, bet ir iekļauts starp rekomendācijām, kā iesakāma veicamā rīcība nākotnē.

2. Kopsavilkums

Individuālo mācību kontu pieejas aprobācijas ex post (noslēguma/pēc investīcijas) izvērtējums Atvērēšanas fonda projekta "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" ietvaros veikts atbilstoši šī ziņojuma ievadā norādītajam mērķim un VIAA kā Pasūtītāja definētajam darba uzdevumam. Izvērtējums tika veikts no 2026.gada janvāra līdz aprīlim.

Izvērtējuma pieeja balstījās metodoloģijā, kas paredz secinājumu validāciju ar galvenajām iesaistītājām pusēm - politikas veidotājiem un administrējošo institūciju. Izvērtējumā izmantotas kvantitatīvās un kvalitatīvās analīzes metodes, kā kabineta pētījums (literatūras un normatīvo aktu analīze), aptauja, intervijas, fokusgrupa, koprades sesijas un darbseminārs.

Būtiskākais izvērtējuma secinājums:

IMK pieejas aprobācija Latvijā ir veiksmīgi sasniegusi savu galveno mērķi – ir praktiski pārbaudīta un pierādīta jauna pieaugušo izglītības instrumenta efektivitāte.

Aprobācijas ietvaros ir izveidoti būtiski sistēmiskie priekšnoteikumi, kas ļauj politikas plānotājiem pieņemt lēmumus par šāda risinājuma pastāvīgu ieviešanu pieaugušo izglītības sistēmā. Būtiskākie elementi ir:

- ▶ funkcionējoša platforma,
- ▶ pārbaudīts finansēšanas modelis,
- ▶ validēta pieprasījumā balstīta mācību satura loģika.

Aprobācijas noslēgumā galvenais izaicinājums vairs nav pierādīt pieejas lietderību, bet gan nodrošināt tās ilgtspējību, atbalsta mērķētību un ekonomisko ietekmi ilgtermiņā.

IMK pieejas aprobācija pierādījusi šī pieaugušo izglītības instrumenta dzīvotspēju, piesaistot ievērojamu dalībnieku skaitu un nodrošinot būtiskus ilgtspējas priekšnoteikumus, it īpaši prasmju pārvaldības platformas STARS attīstībā. Aprobācijas rezultāti apliecina, ka, apvienojot individuāli pieejamu finansējumu, mērķtiecīgi veidotu mācību piedāvājumu un digitālu pārvaldības platformu, iespējams motivēt pieaugušo iesaisti izglītībā un radīt priekšnoteikumus sistēmiskai pieejas attīstībai.

Projektā piedāvātās izglītības programmas tika mērķtiecīgi konstruētas digitālo prasmju jomā atbilstoši nozaru asociācijas LIKTA noteiktajām prioritātēm, un tos īstenoja VIAA atlasītie izglītības pakalpojumu sniedzēji. Šī pieeja guvusi pozitīvu atsaucību atbilstošās mērķa grupas vidū.

Galvenie IMK pieejas aprobācijas ietvaros īstenotā pilotprojekta rezultāti:

- ▶ Līdz 2026. gada 12. februārim mācības uzsāka 11 836 personas;
- ▶ Lielākā daļa pieteikumu bija digitālo prasmju kursiem – būtisks īpatsvars bija ar mākslīgo intelektu, datu analīzi un programmēšanu saistītām programmām;
- ▶ Mācību dalībnieku vidū visplašāk pārstāvēta ir vecuma grupa no 30 līdz 49 gadiem, ar augstāko izglītību;
- ▶ Veikta dažādu finanšu modeļu aprobācija (500 EUR finansējums personas IMK, pilnībā finansētas profesionālās pilnveides un tālākizglītības programmas, starptautisku sertifikātu iegūšanas izmaksu kompensēšana, ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas izmaksu kompensācija, privātā līdzfinansējuma izmantošana);
- ▶ Veiktas regulāras lietotāju aptaujas, kas ļauj izdarīt uzlabojumus platformā un kopējā pieejā, kā arī uzkrāt lēmumu pieņemšanai būtiskus datus par lietotāju paradumiem un vajadzībām;
- ▶ Ieviests izglītības programmu reitings, kas balstīts uz izglītības programmu pabeigušo dalībnieku aptaujas rezultātiem.

Viens no būtiskākajiem aprobācijas rezultātiem ir STARS platformas izveide un aprobācija, kas ir jāvērtē kā centrālais IMK pieejas ilgtspējas priekšnoteikums.

Platformas galvenie ieguvumi:

- ▶ Vienots piekļuves punkts pieaugušo izglītībai (izglītības programmu katalogs, pieteikšanās, atbalsts);
- ▶ Fragmentācijas mazināšana, apvienojot dažādu projektu un pakalpojumu piedāvājumu vienotā digitālajā vidē;
- ▶ Publiski izglītības programmu novērtējuma reitings;
- ▶ Izveidota izglītības pakalpojumu sniedzēju darba vide, atbilstoši šīs grupas organizāciju procesiem;
- ▶ Datu uzkrāšana un analītika, kas ļauj pieņemt pierādījumos balstītus politikas lēmumus;
- ▶ Papildus atbalsta rīki un mācību soļi (prasmju novērtēšana, konsultācijas, mācību plānošana);

- Elastīga finansējuma pārvaldība, kas ļauj kombinēt publisko un privāto līdzfinansējumu.

Platforma STARS aprobācijas laikā ir pierādījusi potenciālu kļūt par sistēmisku pieaugušo izglītības infrastruktūras elementu, nevis tikai projekta rīku.

IMK pieejas aprobācija ir radījusi priekšnoteikumus risinājumam, kuru mērogojot, tam ir potenciāls būt vēršam uz kopējo pieaugušo izglītības jomas problēmu, tādas kā, piemēram, institucionālā fragmentācija, zema motivācija, nepietiekama darba devēju iesaiste u.c., risināšanā. Šī izvērtējuma rezultāti liecina, ka aprobācijas ietvaros šāda tūlītēja ietekme uz šo sistēmisko problēmu risināšanu ir vērtējama piesardzīgi, kas ir pamatoti, jo tas tiešā veidā nav bijis aprobācijas galvenais uzdevums, vienlaikus rezultāti liecina par svarīgiem priekšnosacījumiem, kas radīti aprobācijas ietvaros un kuru izmantošana var būtiski sekmēt ilgtermiņa ietekmi. Ņemot vērām minēto ir svarīgi īstenot AF projekta ietvaros pilotētās pieejas tālāku mērogošanu.

Mērogošanas iespējas un rekomendētā pieeja:

Lai pilnvērtīgi nodrošinātu aprobācijas rezultātu ilgtspēju un ieviestu IMK pieeju kā pastāvīgu risinājumu Latvijas pieaugušo izglītības sistēmā ir ieteicama divpakāpju stratēģija:

- Vidējā termiņā (2–5 gadi) – īstenot funkcionālo mērogošanu, paplašinot STARS platformu ar jaunu mācību piedāvājumu, tostarp paplašinot piedāvājuma nozaru tvērumu ar tām aktuālu piedāvājumu, kas atbilstošs darba tirgus vajadzībām, uzlabojot datu analīzes un lietotāju profilēšanas iespējas. Tas ļaus precīzāk pielāgot piedāvājumu dažādu vajadzību grupām. Svarīgi izvairīties no pārāk fragmentētas platformā iekļautā piedāvājuma attīstības, t.i. iekļaujot pārāk dažādu mācību piedāvājumu gan no mācību formāta, gan tematikas un mērķa grupu aspekta, kas varētu radīt sistēmas pārslogošanu. Būtiskākie principi:
 - paplašināt mācību piedāvājumu platformā STARS, tostarp mērķa grupas, integrējot jaunus projektus un jaunus atbalsta pasākumus;
 - attīstīt platformas funkcionalitāti, atbilstoši jaunajiem projektiem, kā arī turpinot integrāciju ar citām valsts informācijas sistēmām un reģistriem;
 - turpināt attīstīt platformas lietotāju pieredzi, pastāvīgi atjaunot un pilnveidot atbalsta rīkus, tostarp karjeras un prasmju vērtējuma testus.
 - turpināt izmantot dažādu pieejamo projektu finansējumu gan platformas STARS uzturēšanai un attīstībai, gan tajā iekļautā mācību piedāvājuma atbalsta nodrošināšanai pieaugušajiem, potenciāli iekļaujot arī maksas (privāti finansētu) mācību piedāvājumu.
- Ilgtermiņā (>5 gadi) – ieviest vertikālo (mērķēto) mērogošanu, koncentrējoties uz stratēģiski prioritārajām nozarēm un integrējot IMK pieeju ar nodarbinātības politiku. Tas palielinās sistēmas ekonomisko atdevi, taču jānodrošina, ka šo posmu nepavada nevienlīdzība – jāiekļauj arī mazāk motivētas grupas. Būtiskākie principi:
 - integrēt IMK pieeju kā pastāvīgu politikas instrumentu, kas nostiprināts normatīvajā regulējumā (t.sk. detalizēti nosakot gan IMK pieejas, gan platformas darbības principus, funkcijas un izmantošanas kārtību) un nodrošināts valsts budžeta finansējums;
 - ciešāk sasaistīt ar darba tirgus vajadzībām;
 - palielināt darba devēju iesaisti;
 - rezultātu novērtēšanā fokusēties uz ekonomisko atdevi (nevis tikai dalībnieku skaitu).

Balstoties uz šo mērogošanas pieeju šī izvērtējuma ietvaros ir sagatavotas rekomendācijas, kas vēršas uz IMK pieejas normatīvo un institucionālo nostiprināšanu Latvijas pieaugušo izglītības sistēmā, STARS platformas tālāko attīstīšanu un funkcionālo mērogošanu, mērķēta un ilgtspējīga finansēšanas modeļa ieviešanu, vēlamu kvalitātes un ietekmes novērtēšanas pieeju.

3. Summary

The ex post (final/post-investment) evaluation of the Individual Learning Accounts (ILA) approach, implemented within the Recovery and Resilience Facility project “Development of the Individual Learning Accounts Approach,” was conducted in accordance with the objective outlined in the introduction of this report and the terms of reference defined by State Education Development Agency (VIAA) as the contracting authority. The evaluation was carried out from January to April 2026.

The evaluation approach was based on a methodology that includes validation of findings with key stakeholders, namely policy makers and administering institutions. Both quantitative and qualitative methods were applied, including desk research (analysis of literature and regulatory framework), a survey, interviews, a focus group, co-creation sessions, and a workshop.

Key evaluation findings

The main conclusion of the evaluation is that the pilot implementation of the ILA approach in Latvia has successfully achieved its primary objective – it has practically tested and demonstrated the effectiveness of a new adult learning policy instrument.

Within the pilot, key systemic preconditions have been established, enabling policymakers to make informed decisions on the permanent implementation of this approach within the adult education system. The most significant elements include:

- ▶ a functioning platform,
- ▶ a tested financing model,
- ▶ a validated demand-driven logic for the development of learning content.

At the conclusion of the pilot, the primary challenge is no longer to demonstrate the usefulness of the approach, but rather to ensure its long-term sustainability, targeted support, and economic impact.

The pilot has demonstrated the viability of the ILA approach as an adult education instrument by attracting a substantial number of participants and establishing key preconditions for sustainability, particularly in the development of the STARS skills management platform. The results confirm that combining individually accessible funding, a purposefully designed learning offer, and a digital management platform can effectively motivate adult participation in education and create the basis for systemic development of the approach.

The education programmes offered within the project were specifically designed in the field of digital skills, in line with priorities defined by the Latvian Information and Communications Technology Association (LIKTA), and were delivered by education providers selected by VIAA. This approach has received positive feedback from the target group it was intended to reach.

Key outcomes / results of the ILA pilot implementation:

- ▶ By 12 February 2026, a total of 11,836 participants had started learning;
- ▶ The majority of applications were for digital skills courses, with a significant share related to artificial intelligence, data analytics, and programming;
- ▶ The largest group of participants consisted of individuals aged 30 to 49 with higher education;
- ▶ Various financing models were piloted, including EUR 500 funding allocated to individual learning accounts, fully funded professional upskilling and reskilling programmes, reimbursement of costs for obtaining internationally recognised certificates, reimbursement of costs for the validation of skills acquired outside the formal education system, and the use of private co-financing;
- ▶ Regular user surveys were conducted, enabling continuous improvements to the platform and the overall approach, as well as the accumulation of data relevant for evidence-based decision-making on user behaviour and needs; A rating system for education programmes was introduced, based on feedback from participants who completed the programmes. One of the most significant outcomes of the pilot is the development and testing of the STARS platform, which should be considered a central precondition for the long-term sustainability of the ILA approach.

Key benefits of the platform:

- ▶ A single access point for adult education (programme catalogue, application process, and support services);

- ▶ Reduction of fragmentation by integrating different projects and services within a single digital environment;
- ▶ A public rating system for education programmes;
- ▶ A dedicated working environment for education providers aligned with their operational processes;
- ▶ Data collection and analytics supporting evidence-based policymaking;
- ▶ Additional support tools and learning steps (skills assessment, counselling, learning planning);
- ▶ Flexible funding management enabling the combination of public and private co-financing.

The STARS platform has demonstrated, during the pilot phase, its potential to evolve into a systemic element of adult education infrastructure, rather than remaining solely a project-based tool.

The pilot implementation of the ILA approach has created preconditions for a solution that, if scaled, has the potential to address broader structural challenges in the adult education system, such as institutional fragmentation, low motivation for participation, and limited involvement of employers. However, the results of this evaluation indicate that the immediate impact of the pilot on these systemic challenges should be assessed with caution, which is justified given that addressing such issues was not the primary objective of the pilot. At the same time, the results highlight that important preconditions have been established, which can significantly contribute to long-term impact if effectively utilised.

In light of the above, it is important to ensure the continued scaling of the approach piloted within the Recovery Fund project.

Scaling opportunities and recommended approach

To ensure the long-term sustainability of the pilot results and to establish the ILA approach as a permanent solution within Latvia's adult education system, a two-stage strategy is recommended:

- ▶ Medium term (2–5 years) (functional scaling) - This phase focuses on expanding the STARS platform by broadening the learning offer, including extending coverage across sectors in line with labour market needs, and improving data analytics and user profiling capabilities. This would enable a more targeted adaptation of the offer to different user groups. At the same time, it is important to avoid overly fragmented development of the platform by incorporating excessively diverse learning offers in terms of format, content, and target groups, which could lead to system overload. Key principles:
 - expand the range of learning opportunities available on the STARS platform, including target groups, by integrating new projects and support measures;
 - further develop platform functionality in line with new projects, while continuing integration with other state information systems and registers;
 - continue improving user experience, including the regular development and refinement of support tools such as career guidance and skills assessment tools;
 - continue utilising available project-based funding to support the maintenance and development of the STARS platform, as well as the learning offer provided to adults, including the potential integration of paid (privately funded) learning opportunities.
- ▶ Long term (>5 years) (vertical or targeted scaling) - This phase focuses on targeting strategically important sectors and integrating the ILA approach with employment policy, thereby increasing the system's economic return. At the same time, it is essential to ensure that this phase does not lead to increased inequality and that less motivated groups are also included. Key principles:
 - integrate the ILA approach as a permanent policy instrument, embedded in the regulatory framework (including clearly defined operating principles, functions, and usage of both the approach and the platform), supported by stable state budget funding;
 - strengthen alignment with labour market needs;
 - increase employer involvement;
 - shift the focus of evaluation towards economic impact, rather than solely participation rates.

Based on this scaling approach, this evaluation provides a set of recommendations aimed at strengthening the regulatory and institutional framework of the ILA approach within Latvia's adult education system, further developing and functionally scaling the STARS platform, introducing a targeted and sustainable financing model, and enhancing quality and impact assessment mechanisms.

4. Metodoloģijas pārskats

Izvērtējuma īstenošanā tika izmantota kombinēta pētniecības pieeja, apvienojot kvalitatīvās un kvantitatīvās metodes, lai nodrošinātu visaptverošu un pierādījumos balstītu IMK pieejas aprobācijas analīzi. Galvenais uzsvars tika likts uz kvalitatīvo izpēti, vienlaikus izmantojot kvantitatīvos datus, lai validētu iegūtos novērojumus un stiprinātu secinājumus. Izvērtējums tika veikts kā ex post analīze, kuras mērķis bija novērtēt IMK pieejas aprobācijas laikā sasniegtos rezultātus, analizējot atbilstību sākotnēji plānotajam un faktisko ieviešanas praksi, tostarp STARS platformas darbību, mācību piedāvājumu, mērķa grupu iesaisti un finansēšanas mehānismus.

Izvērtējuma sākumposmā tika veikts iesaistīto pušu kartējums, lai identificētu galvenās institūcijas un mērķa grupas, kas iesaistītas IMK pieejas izstrādē, ieviešanā un izmantošanā. Šis kartējums kalpoja par pamatu interviju atlasei un nodrošināja visu būtisko perspektīvu iekļaušanu izvērtējumā (skatīt Pielikums Nr. 1 “Iesaistīto pušu kartējums”).

Empīriskās izpētes ietvaros tika veikts kabineta pētījums un organizētas intervijas ar galvenajām iesaistītajām pusēm. Kopumā tika veiktas 20 intervijas:

- ▶ divas intervijas ar Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) pārstāvjiem;
- ▶ intervija ar Ekonomikas ministrijas (EM) pārstāvjiem;
- ▶ intervija ar Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) pārstāvjiem;
- ▶ intervija ar Labklājības ministrijas (LM) pārstāvjiem;
- ▶ intervija ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) pārstāvi;
- ▶ intervija ar Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) pārstāvi;
- ▶ intervija ar Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) pārstāvjiem;
- ▶ intervija ar Biznesa augstskolas “Turība” pārstāvi;
- ▶ intervija ar Saldus tehnikuma pārstāvi;
- ▶ intervija ar Latvijas Universitātes pārstāvjiem;
- ▶ intervija ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas (LIKTA) pārstāvi;
- ▶ astoņas intervijas ar mērķa grupas pārstāvjiem;

Papildus tika īstenota aptauja, lai iegūtu plašāku kvantitatīvo skatījumu uz lietotāju pieredzi. Aptauja tika nosūtīta 10 755 personām, kuras piedalās vai ir pabeigušas mācības IMK projektā, un tajā piedalījās 3 380 respondenti jeb 31% no visiem uzaicinātajiem. Aptauja norisinājās laika periodā no 2026. gada 5. marta līdz 18. martam (skatīt Pielikums Nr. 2 “Aptaujas rezultāti”).

Lai nodrošinātu iegūto rezultātu uzticamību, tika organizēta fokusgrupas diskusija ar IZM un VIAA pārstāvjiem, kuras laikā tika validēti starpsecinājumi un analizēti to cēloņi. Papildus tika īstenotas koprades sesijas ar darba devēju un pašvaldību pārstāvjiem, kuru ietvaros tika identificētas praktiskās vajadzības un potenciālie risinājumi IMK pieejas attīstībai. Izvērtējuma noslēdzošajā posmā tika organizēts darbseminārs ar IZM un VIAA pārstāvjiem, lai apspriestu un precizētu nākotnes attīstības virzienus un rekomendācijas.

Izvērtējuma gaitā tika izmantotas arī analītiskās metodes, tostarp SVID (skatīt Pielikums Nr. 3 “SVID analīze”) un PESTEL analīze (skatīt Pielikums Nr. 4 “PESTEL analīze”), kas ļāva strukturēt galvenos izaicinājumus un attīstības iespējas. Balstoties uz empīriskajiem datiem un validācijas rezultātiem, tika izstrādāti secinājumi un rekomendācijas, kā arī identificēti iespējamie attīstības scenāriji.

5. IMK pieejas aprobācijas vispārējais raksturojums

IMK pieejas aprobācijas tvērums

IMK pieejas aprobācija tika īstenota kā mērķtiecīgs un laika ierobežots pilotprojekts, kura mērķis bija praksē pārbaudīt, kā darbojas individuālo mācību kontu pieeja pieaugušo izglītībā. Aprobācijas ietvaros galvenais uzvars tika likts uz digitālo prasmju apguvi, nodrošinot mācības gan klātienē, gan attālināti. Papildus tika testēti arī ar mācībām saistītie atbalsta mehānismi, piemēram, prasmju novērtēšana, karjeras konsultācijas un individuālā mācību ceļa plānošana, izmantojot prasmju pārvaldības platformu.

Šis pilotprojekts kalpoja kā praktisks instruments, lai novērtētu pieejas darbību, identificētu galvenos izaicinājumus un uzkrātu datus par lietotāju uzvedību un sistēmas efektivitāti. Iegūtie rezultāti ir pamats lēmumu pieņemšanai par IMK pieejas turpmāko attīstību un iespējamu ieviešanu kā pastāvīgu pieaugušo izglītības instrumentu.

Mērķa grupa un tās raksturojums

IMK pieejas aprobācijas mērķa grupa atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem¹ bija pieaugušie no 18 gadu vecuma neatkarīgi no to nodarbinātības statusa, kuriem ir aktivizēts individuālais mācību konts prasmju pārvaldības platformā STARS un kuri iesaistās digitālo prasmju apguvē IMK pieejas aprobācijas ietvaros. Aprobācijas ietvaros atbalsts tika fokusēts uz personām ar jau attīstītām digitālajām prasmēm jeb digitālo prasmju lietpratējiem, kuri bija motivēti pilnveidot vidēja un augsta līmeņa digitālās prasmes. Mācību piedāvājums ietvēra studiju kursus, studiju moduļus, moduļus un moduļu kopas no profesionālām izglītības programmām, kā arī neformālās izglītības programmas, profesionālās pilnveides izglītības programmas un profesionālās tālākizglītības programmas.

Mērķa grupai sniegtā (pieejamā) atbalsta IMK pieejas aprobācijas ietvaros raksturojums

IMK pieejas aprobācijas ietvaros tika piemērota atšķirīga finansēšanas pieeja atkarībā no izglītības programmu veida. Profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmas tika apmaksātas 100% apmērā no IMK projekta līdzekļiem, ja persona izveidoja individuālo attīstības plānu jeb mācību ceļu platformā STARS. Savukārt, neformālās izglītības programmu, moduļu, moduļu kopu un studiju kursu vai moduļu apguvei personai sešu mēnešu periodam tika piešķirts publiskais finansējums 500 EUR apmērā. Finansējumu bija iespējams uzkrāt dārgāku vai ilgāku izglītības programmu apguvei līdz 1000 EUR vienai personai gada ietvaros, ņemot vērā, ka personas IMK pēc 6 mēnešiem tika papildināts ar vēl 500 EUR, tādējādi vienai personai maksimālais atbalsts sasniedza 1000 EUR (Pielikums Nr. 5 "Atbalsta piešķiršanas modelis IMK ietvaros").

Finansējums 500 EUR apmērā tika piešķirts trīs aprobācijas posmos studiju kursu, studiju moduļu, moduļu, moduļu kopu un neformālās izglītības programmu apguvei.

Aprobācijas 1. posms (2024. gada decembrī)

Finansējums tika piešķirts ievērojot iesniegumu iesniegšanas secību un katram reģionam noteikto kvotu skaitu.

Aprobācijas 2. posms (2025. gada jūnijā)

Finansējums tika piešķirts:
visām personām, kuras 1. uzaicinājuma ietvaros ir izvēlējušās uzkrāt piešķirto finansējumu;
visām personām, kuras 1. uzaicinājuma ietvaros atteicās no piešķirtā finansējuma;
visām personām, kuras 1. uzaicinājuma ietvaros ir veiksmīgi pabeigušas mācības;
visām personām, kuras pieteikušās IP apguvei un kurām iepriekš IMK projekta ietvaros netika piešķirts publiskais finansējums.

Aprobācijas 3. posms (2025. gada decembrī)

Finansējums tika piešķirts:
visām personām, kuras bija pieteikušās izglītības programmas apguvei un kurām iepriekš IMK projekta ietvaros netika piešķirts publiskais finansējums;
visām personām, kurām pirmo reizi finansējums tika piešķirts 2025. gada jūnijā.

Ilustrācija 1. Publiskā finansējuma piešķiršanas kritēriji.²

Būtiski atzīmēt, ka tajos gadījumos, kad mērķa grupas pārstāvji kādā no trīs aprobācijas laikā veiktajiem pieteikšanās uzsaukumiem (2024. gada decembrī, 2025. gada jūnijā un 2025. gada decembrī) pieteicās neformālās izglītības

¹ Ministru kabineta 2024. gada 23. jūlija noteikumi Nr. 506 "Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma 2.3. reformu un investīciju virziena "Digitālā transformācija" 2.3.1.r. reformas "Ilgtspējīgas un sociāli atbildīgas atbalsta sistēmas pieaugušo izglītībai attīstība" 2.3.1.4.i. investīcijas "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" un 2.3.1.3.i. investīcijas "Pašvadītas IKT speciālistu mācību pieejas attīstība" īstenošanas noteikumi". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/353989-latvijas-atveselosanas-un-noturibas-mehanismas-2-3-reformu-un-investiciju-virziena-digitala-transformacija-2-3-1-r-reformas#p16.6&pd=1>

² Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" progressa ziņojums Uzraudzības padomei. 25.08.2025.

programmu, moduļu un moduļu kopu, vai studiju kursu, studiju moduļu apguvei un saņēma 500 EUR finansējumu savā IMK, personām bija iespēja šo finansējumu kombinēt ar privāto līdzfinansējumu. Tas ļāva apgūt arī dārgāku izglītības programmu (tieši šo izglītības programmu veidu ietvaros), kuras izmaksas pārsniedz saņemtā finansējuma apjomu. Kā arī privātā līdzfinansējuma iespēja ļāva izmantot IMK līdzekļu atlikumu, lai apgūtu vēl papildu izglītības programmu, un tādējādi arī pilnā apjomā izmantot saņemtos IMK pieejas aprobācijas līdzekļus. Šo līdzfinansējumu bija iespējams segt gan no personas personīgajiem līdzekļiem, gan no personas darba devēja vai ģimenes locekļu līdzekļiem. Šī izvērtējuma turpinājumā tiks analizēti mērķa grupas indivīdu rīcības modeļi līdzfinansējuma izmantošanā.

Vienlaikus personām, kas pieteicās profesionālās tālākizglītības vai profesionālās pilnveides izglītības programmām, bija iespēja pieteikties arī stipendijai. Papildus profesionālās tālākizglītības programmu dalībniekiem bija iespēja izmantot vairākus papildu atbalsta elementus, kā, piemēram, transporta izmaksu kompensācija un dzīvojamās telpas īres vai ar dzīvošanu dienesta viesnīcā saistīto izmaksu kompensācija tālākizglītības programmas apguves laikā.

Papildus jau minētajām atbalsta iespējām, kas balstītas mērķa grupas indivīda izvēlēs par izglītības programmas veidu, IMK pieejas aprobācijas ietvaros atbalsts bija pieejams arī:

- ▶ Starptautiski atzītu sertifikātu izmaksu kompensācijai (šim atbalsta veidam varēja pieteikties jebkura persona (Latvijas iedzīvotājs vecumā virs 18 gadiem), kas ne agrāk kā 2025.gada 25.septembrī saņēmusi kādu no starptautiski atzītajiem sertifikātiem atbilstoši platformā STARS publicētajam sarakstam³, aizpildot iesniegumu platformā STARS).
- ▶ Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas izmaksu kompensācijai (šim atbalsta veidam varēja pieteikties jebkura persona no 18 gadiem, kura ir ieguvusi datorsistēmu tehniku, programmēšanas tehniku vai kiberdrošības tehniku kvalifikāciju, aizpildot iesniegumu platformā STARS).

5.1. Lietotāju profils, mācību izvēles un uzvedība

IMK pieejas aprobācijas dati liecina, ka dalībnieku profils ir koncentrēts noteiktās sociāli aktīvās grupās. Lielākā daļa dalībnieku ir no Rīgas (56%), ar izteiktu pārstāvniecību darbspējas vecumā (30–49 gadi), kā arī ar augstāko izglītību (80%). Tāpat novērojams būtisks dzimumu disproporcijas līmenis, kur sievietes veido 75% no visiem dalībniekiem. Tas kopumā norāda, ka IMK pieēja primāri piesaista jau izglītotos un aktīvus iedzīvotājus, kuri ir motivēti pilnveidot savas prasmes.

Mācību izvēles analīze parāda izteikti nevienmērīgu pieprasījuma sadalījumu. Liela daļa dalībnieku koncentrējas uz nelielu skaitu populārāko programmu, īpaši mākslīgā intelekta, informācijas sistēmu un programmēšanas jomās, savukārt būtiskai daļai programmu nav izdevies piesaistīt dalībniekus. Tas liecina, ka lietotāju izvēles balstās mērķtiecīgā konkrētu prasmju meklējumā, bieži vien saistītā ar individuālajām interesēm vai profesionālajām vajadzībām.

Vienlaikus interviju dati norāda uz būtiskiem izaicinājumiem mācību izvēles procesā. Lietotājiem ir grūtības orientēties piedāvājumā, izprast programmu saturu un novērtēt to atbilstību savam zināšanu līmenim, kas saistīts gan ar sarežģītu piedāvājuma struktūru, gan tehnisku un lietotājiem nepietiekami saprotamu valodu. Rezultātā daļa potenciālo iespēju netiek izmantotas, un izvēles process kļūst laikietilpīgs un neefektīvs.

Detalizēta informācija par lietotāju profilu un mācību izvēles uzvedību ir pieejama Pielikums Nr. 6 "Lietotāju profils" un Pielikums Nr. 7 "Mācību izvēles IMK pieejas aprobācijas ietvaros".

5.2. IMK pieejas efektivitāte, atbilstība pieaugušo izglītības vajadzībām un tās ietekme

Efektivitāte

IMK pieejas efektivitātes izvērtējumā būtiski analizēt gan dalības un mācību pabeigšanas rādītājus, gan finansējuma izmantošanu un lietotāju spēju pieņemt lēmumus par mācībām.

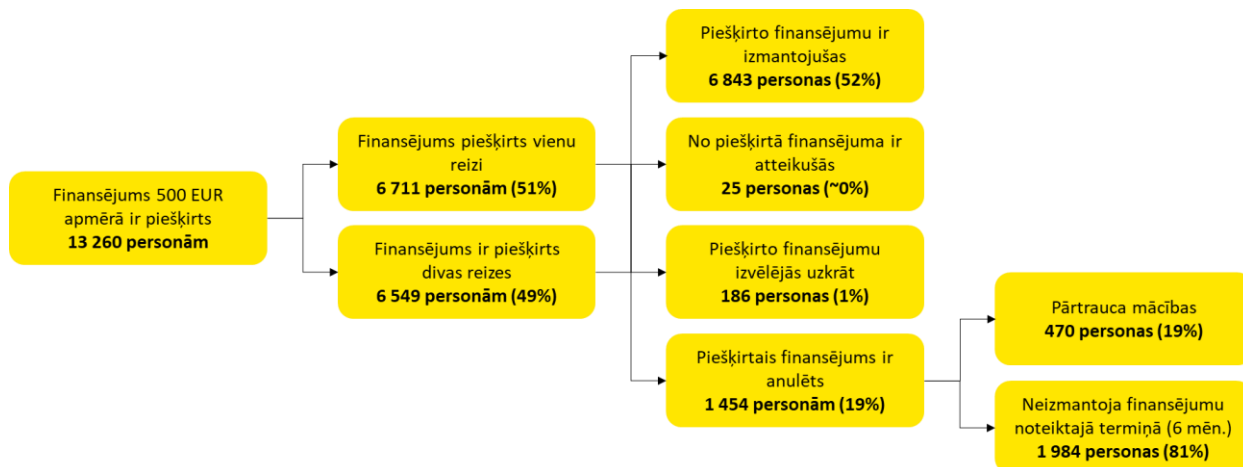
Uz 2026. gada 10. februāri digitālo prasmju apguvē, izmantojot IMK pieejas aprobācijas resursus, iesaistījušās 10 936 personas (9 918 unikālās personas). No tām 53% mācības ir pabeiguši, 42% turpina mācības, bet 5% dalību ir pārtraukuši. Šie rādītāji liecina, ka starp personām, kuras uzsāk mācības, pabeigšanas līmenis ir salīdzinoši augsts, kas norāda uz pietiekamu mācību procesa noturību un iesaistes kvalitāti.⁴

³ Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Digitālās prasmes lietpratējiem (IMK)*. Pieejams: <https://stars.gov.lv/digitalas-prasmes-lietpratjiem-imk-atbalsts>

⁴ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" progresu ziņojums Uzraudzības padomei. 12.02.2026. (statistika uz 10.02.2026.)

500 eiro finansējums tika piešķirts 13 260 personām, taču uz 2026. gada 7. janvāri to bija izmantojušas 6 843 personas. Vienlaikus būtiska daļa finansējuma netika izmantota: 2 454 gadījumos finansējums tika anulēts, no kuriem 81% saistīti ar lēmuma neizdarīšanu noteiktajā termiņā. Tas norāda uz būtisku efektivitātes zudumu finansējuma izmantošanas posmā, kur problēma nav saistīta ar mācību kvalitāti, bet ar spēju pieņemt lēmumu par dalību.⁵

Aptaujas dati liecina, ka, lai gan 95% respondentu ir informēti par finansējuma esamību, būtiski zemāks informētības līmenis novērojams attiecībā uz finansējuma izmantošanas nosacījumiem (piemēram, līdzfinansējums, uzkrāšana, anulēšana).⁶ Intervijās iegūtie novērojumi papildina šo analīzi, norādot, ka mācību izvēles process ir sarežģīts un laikietilpīgs. Lietotājiem bieži ir grūtības saprast izglītības programmas saturu, novērtēt to atbilstību savām vajadzībām un orientēties piedāvājumā, kas var novest pie lēmuma atlikšanas vai atteikšanās no dalības.⁷

Ilustrācija 2. Finansējuma 500 EUR apmērā piešķiršanas un izmantošanas statistika.⁸

Kopumā IMK pieejas aprobācijas laikā novērotā efektivitāte ir nevienmērīga. No vienas puses, sistēma veiksmīgi nodrošina mācību pabeigšanu tiem lietotājiem, kuri pieņem lēmumu par dalību mācībās. No otras puses, būtiska daļa potenciālo lietotāju neizmanto piešķirto finansējumu, galvenokārt sarežģīta izvēles procesa un nepietiekamas informācijas dēļ, ko ietekmēja arī fakts, ka gan pieteikšanās, gan finansējuma izmantošanas termiņi bija salīdzinoši īsi, attiecīgi IMK projekta sākuma posmā tas ietekmēja mērķa grupas informētību un secīgi arī rīcību. Tas liecina, ka galvenais efektivitātes ierobežojums nav mācību piedāvājums, bet lietotāja ceļa sarežģītība un informācijas pieejamība, kas ietekmē spēju pieņemt savlaicīgu un informētu lēmumu.

Atbilstība vajadzībām

IMK pieejas aprobācijas ietvaros piedāvājums bija fokusēts uz digitālo prasmju attīstību, kas būtiski nosaka šīs pieejas tvērumu. Līdz ar to atbilstības izvērtējums attiecināms galvenokārt uz digitālo prasmju jomu, nevis uz pieaugušo izglītības vajadzībām kopumā.

Kā norādīts sadaļā par mācību izvēli (skatīt Pielikums Nr.7 “Mācību izvēles un uzvedība”), pieprasījums koncentrējas nelielā skaitā izglītības programmu, īpaši tādās jomās kā mākslīgais intelekts, informācijas sistēmas un programmēšana. Tas liecina, ka digitālo prasmju ietvaros piedāvājums sakrīt ar pieprasījumu konkrētās, šaurākās kompetenču jomās. Arī interviju dati apstiprina, ka personas mācības izvēlas mērķtiecīgi, balstoties konkrētās profesionālajās vai personīgajās vajadzībās, bieži meklējot noteiktas prasmes. Vienlaikus novērojams, ka mācību izvēle nereti balstās arī personīgajās interesēs un vēlmēs, nevis tikai objektīvā nepieciešamībā uzlabot konkurētspēju darba tirgū. Tas nozīmē, ka IMK pieejas aprobācijas ietvaros piedāvājums tiek izmantots kā instruments individuālo interešu īstenošanai, ja tas sakrīt ar lietotāja vajadzībām.

Papildus identificēti būtiski faktori, kas ierobežo piedāvājuma praktisko atbilstību. Intervijās konstatēts, ka lietotājiem ir grūtības izvērtēt izglītības programmas atbilstību savam zināšanu līmenim un vajadzībām, kas lielā mērā saistīts ar sarežģīti formulētiem izglītību programmu aprakstiem un tehnisku terminoloģiju. Tas apgrūrina informētas izvēles

⁵ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 “Individuālo mācību kontu pieejas attīstība” progresa ziņojums Uzraudzības padomei. 12.01.2026. (statistika uz 07.01.2026.)

⁶ Prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma aptauja, 2026. gada marts

⁷ Ex post novērtējuma ietvaros veiktās intervijas, 2026. gada marts–aprīlis

⁸ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 “Individuālo mācību kontu pieejas attīstība” progresa ziņojums Uzraudzības padomei. 12.01.2026. (statistika uz 07.01.2026.)

veikšanu un var novest pie neatbilstošu izglītības programmu izvēles vai neizmantojamām mācību iespējām. Savukārt institūciju pārstāvju intervijās tika uzsvērts, ka pastāv izaicinājumi nodrošināt pietiekamu sasaisti starp publiski finansēto mācību piedāvājumu un tautsaimniecībā nepieciešamajām prasmēm. Tika akcentēta nepieciešamība stiprināt mehānismus, kas nodrošina mācību piedāvājuma sistematisku saskaņošanu ar darba tirgus vajadzībām un prioritārajām nozarēm.

Kopumā secināms, ka IMK pieeja nodrošina atbilstošu piedāvājumu digitālo prasmju jomā konkrētām lietotāju grupām, taču tās atbilstība ir ierobežota trīs aspektos. Pirmkārt, piedāvājuma tematiskā fokusēšanās uz digitālajām prasmēm neaptver visas pieaugušo izglītības vajadzības. Otrkārt, lietotāju spēja identificēt un izvēlēties sev piemērotākās mācību iespējas ir ierobežota sarežģīta piedāvājuma un informācijas struktūras dēļ.

Ietekme

IMK pieejas ietekme ir novērojama vairākos līmeņos - individuālajā, profesionālajā un sistēmiskajā - taču tās intensitāte un noturība būtiski atšķiras.

Intervijās iegūtie novērojumi liecina, ka IMK pieeja sniedz skaidri identificējamu ieguvumu individuālajā līmenī. Dalība mācībās veicina digitālo prasmju attīstību un nodrošina praktiski pielietojamas zināšanas, īpaši tehnoloģiju, datu apstrādes un digitālo rīku izmantošanas jomā. Papildus profesionālajām prasmēm būtiska ietekme novērojama arī personiskajā attīstībā. Intervējamie uzsver, ka mācības palielina pārliecību par savām spējām un mazina nedrošību attiecībā uz tehnoloģiju attīstību. Šī ietekme ir īpaši nozīmīga lietotājiem ar zemāku sākotnējo pārliecību par digitālajām prasmēm. Šādi vērtējumi ir saskaņā un validē arī VIAA organizētajās aptaujās 6 mēnešus pēc mācību pabeigšanas sniegtos dalībnieku vērtējumus.

Ietekme uz darba vidi ir nevienmērīga. Lai gan iegūtās prasmes bieži ir tieši saistītas ar darba pienākumiem, to praktiska pielietošana ne vienmēr ir iespējama. Intervijās identificēti tehniski un organizatoriski šķēršļi, piemēram, ierobežotas iespējas izmantot jaunus rīkus vai ieviest izmaiņas darba procesos, kā arī nepietiekama darba devēju iesaiste darbinieku prasmju attīstībā. Tas nozīmē, ka IMK pieejas radītā ietekme bieži paliek individuālā līmenī un pilnvērtīgi nepārnesas uz organizāciju līmeni. Vienlaikus šis aspekts apliecina plašāku sistēmisku izaicinājumu, proti individuālu digitālo prasmju pieaugums pats par sevi automātiski nenoved pie produktivitātes pieauguma individuālā vai organizācijas līmenī, ja organizācijas (kurā indivīds nodarbināts, vai ir īpašnieks / vadītājs) vide nav ar pietiekamu digitālā brieduma līmeni un gatava šīs prasmes izmantot praksē. Arī Eiropas Komisijas 2025. gada ziņojums par digitālo desmitgadi⁹ attiecībā uz Latviju norāda, ka šī problemātika ir īpaši izteikt tieši mazo un vidējo uzņēmumu sektorā, kur Latvijā tikai 59,2% uzņēmumu sasniedza vismaz pamata digitālās intensitātes līmeni, kamēr Eiropas Savienības vidējais rādītājs ir 72,9%. Tas apliecina, ka publiskajām investīcijām, kas vērstas uz produktivitātes kāpināšanu, jābūt vērstām gan uz individuālo prasmju attīstību (ieguldījumi cilvēkkapitālā), gan uzņēmumu digitalizācijā (tostarp, uzņēmumu procesu, vadības pieeju un tehnoloģiskās vides un risinājumu attīstībā), kas ļauj jauniegūtās prasmes izmantot praksē un sniedz būtiskāku ietekmi no ieguldījumiem pieaugušo izglītībā.

Plašākā kontekstā IMK pieeja veicina pieaugušo iesaisti izglītībā un stiprina cilvēka individuālo atbildību par savu prasmju pilnveidi, dodot lietotājiem iespēju pašiem identificēt savas vajadzības un izvēlēties mācību iespējas. Vienlaikus šī ietekme lielā mērā balstās uz individuālu iniciatīvu, nevis sistematisku pieeju. Kā norādīts iepriekšējās sadaļās, IMK pieeja primāri sasniedz jau aktīvus un motivētus lietotājus, kas ierobežo tās ietekmi uz plašākām mērķa grupām un darba tirgus attīstību kopumā.

Kopumā IMK pieeja rada skaidru un pozitīvu ietekmi individuālajā līmenī, īpaši prasmju attīstībā un pašpārliecības pieaugumā.

5.3. Platformas lietošanas dati un pieejamības analīze

Platformas lietošanas dati liecina, ka STARS tīmekļvietne piesaista salīdzinoši lielu skaitu lietotāju, tomēr atkārtoto apmeklējumu īpatsvars ir zems, kas norāda uz ierobežotu lietotāju noturību. Lietotāju aktivitāte ir nevienmērīga un lielā mērā saistīta ar ārējiem stimuliem, piemēram, kampaņām vai uzsaukumiem, nevis regulāru platformas izmantošanu. Vienlaikus biežā BUJ sadaļas izmantošana un intervijās identificētā nepieciešamība meklēt informāciju vairākos avotos liecina, ka platformā pieejamā informācija ne vienmēr ir pietiekami skaidra un strukturēta. Kopumā tas norāda, ka, lai gan platforma nodrošina piekļuvi mācību iespējām, lietotāju pieredzi un iesaisti būtiski ietekmē orientēšanās sarežģītība un informācijas pieejamības izaicinājumi.

⁹ Eiropas Komisija "Latvija, 2025. gada ziņojums par digitālo desmitgadi" (2026). Pieejams: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/factpages/latvia-2025-digital-decade-country-report>

Detalizēta informācija par platformas lietošanas datiem un pieejamības analīzi ir pieejama Pielikums Nr. 8 "Platformas lietošanas dati un pieejamības analīze".

5.4. Zīmola atpazīstamība un lietotāju iesaiste (vietnes apmeklējumi, jautājumi/BUJ u.c.).

IMK komunikācijas aktivitātes kopumā nodrošināja augstu platformas atpazīstamību un sasniedza plānotos, daudzos gadījumos arī pārsniedzot izvirzītos rādītājus. Daudzkanālu pieeja – ietverot digitālos medijus, tradicionālos medijus, sociālos tīklus un sadarbību ar satura veidotājiem – ļāva efektīvi uzrunāt plašu un daudzveidīgu auditoriju. Vienlaikus dati un interviju rezultāti liecina, ka komunikācijas aktivitātes primāri veicina informētību un interesi, taču ne vienmēr nodrošina dziļāku izpratni par platformas darbību un pilnvērtīgu lietotāju iesaisti. Tāpat novērojams, ka lielākā daļa komunikācijas kanālu efektīvāk sasniedz digitāli aktīvas auditorijas, kas var ierobežot mazāk digitāli pratīgu mērķa grupu iesaisti.

Detalizēta informācija par zīmola atpazīstamību un lietotāju iesaisti ir pieejama Pielikums Nr. 12 "Zīmola atpazīstamība un lietotāju iesaiste".

5.5. Finansēšanas modeļi: publiskā finansējuma un lietotāju līdzfinansējuma attiecība

IMK aprobācijas dati liecina, ka līdzmaksājums tiek izmantots salīdzinoši reti (11% gadījumu), un lielākoties to sedz paši lietotāji, kamēr darba devēju iesaiste ir ierobežota. Vienlaikus interviju dati norāda, ka publiskais finansējums ne vienmēr ir izšķirošais faktors dalībai mācībās, jo izvēle bieži balstās individuālajās vajadzībās un interesēs. Tas nozīmē, ka līdzmaksājums kopumā nav būtisks šķērslis iesaistei, taču var kalpot kā motivējošs instruments, kas veicina lielāku iesaisti un mācību pabeigšanu.

Detalizēta informācija par finansēšanas modeļiem ir pieejama Pielikums Nr. 9. "Finansēšanas modeļi: publiskā finansējuma un lietotāju līdzfinansējuma attiecība".

5.6. Ilgtspējas un mērogošanas iespējas

IMK pieejas aprobācijas rezultāti liecina, ka individuāli finansēts un pieprasījumā balstīts pieaugušo izglītības modelis Latvijā ir funkcionāli dzīvotspējīgs un spēj piesaistīt lietotājus. Vienlaikus līdzšinējā ietekme galvenokārt izpaužas motivētā mērķa grupā, kas norāda, ka pieejas sistēmiskā ietekme ir ierobežota un atkarīga no turpmākas mērķētas attīstības un integrācijas politikas līmenī.

Izvērtējuma ietvaros izstrādātais scenārijs paredz IMK pieejas attīstību par pastāvīgu pieaugušo izglītības instrumentu, balstoties uz stabilu valsts budžeta finansējumu, mērķētu atbalstu darba tirgus vajadzībām un skaidru mērķa grupu diferenciaciju. Scenārija īstenošana prasa stiprināt institucionālo sadarbību, datu izmantošanu lēmumu pieņemšanā un STARS platformas attīstību kā vienotu kontaktpunktu, nodrošinot integrētu un lietotājam saprotamu pieeju pieaugušo izglītībai.

Izvērtējuma ietvaros ir izstrādāts un politikas plānotājiem un ieviešējiem prezentēts redzējums par IMK pieejas ilgtermiņa attīstību un mērķētu mērogošanu. Tajā īpaša uzmanība pievērsta individuālā "maciņa" principa attīstībai un iespējai pilnībā finansēt kvalifikācijas ieguves mācības no publiskajiem līdzekļiem (skatīt Pielikums Nr. 10 "IMK pieejas pastāvīga scenārija loģika un ieviešanas priekšnosacījumi").

Kopējais raksturojums par priekšnosacījumiem un faktoriem IMK pieejas ilgtspējas nodrošināšanai ir iekļauts šī ziņojuma nodaļā "Ilgtspējas priekšnosacījumi pēc Atveseļošanas fonda (AF) projekta noslēguma".

6. Ietekmes izvērtējums

Kopējais IMK pieejas aprobācijas ietekmes izvērtējums sagatavots vairākos analītiskos griezumus, lai sniegtu objektīvu un pilnvērtīgu skatījumu uz intervences īstenošanu un sasniegtajiem tūlītējiem rezultātiem (iznākumiem), kā arī ietekmi īstermiņā, vidējā un ilgtermiņā. Kopējā intervences loģika, kas sagatavota atbilstoši Eiropas Komisijas rekomendētajai pārmaiņu teorijas pieejai¹⁰ ir pieejama šī izvērtējuma pielikumā (skatīt Pielikums Nr. 11 “Intervences analīzes karte”) savukārt ietekmes vērtējums atbilstoši Pasūtītāja definētajiem ietekmes izvērtējuma jautājumiem ir pieejams nākamajās ziņojuma apakšnodaļās.

6.1. IMK pieejas spēja risināt identificētās problēmas

IMK pieejas aprobācijas kontekstā ir būtiski novērtēt, kā pilotprojekta ievaros veiktā intervence ir bijusi vērsta uz iepriekš identificētajām strukturālajām problēmām pieaugušo izglītības jomā, kas identificēti kā četri savstarpēji saistīti izaicinājumi – pieaugušo izglītības fragmentācija, ierobežota pieejamība mācībām, zema pieaugušo motivāciju iesaistīties izglītībā, kā arī nepietiekama darba devēju iesaiste pieaugušo prasmju attīstībā.

Turpmākajās apakšnodaļās tiek izvērtēts, kā IMK pieejas elementi (vienota platforma, individuāls finansējuma mehānisms, mācību ceļu veidošana u.c.) ir ietekmējuši šo problēmu mazināšanu, identificējot gan sasniegtos rezultātus, gan ierobežojumus un turpmākās attīstības vajadzības.

6.1.1. Pieaugušo izglītības fragmentācija

Cēloņsakarības un plānotās pieejas sākotnējais pamatojums | Viens no būtiskākajiem izaicinājumiem pieaugušo izglītības sistēmā Latvijā ir tās sadrumstalotība, kas izpaužas gan institucionālajā līmenī, gan mērķa grupu definēšanā un atbalsta instrumentu pieejamībā. Valsts kontroles 2023.gada revīzijā cita starpā secināts, ka Latvijā nav izveidojusies saskaņota un lietotājiem saprotama pieaugušo izglītības sistēma – funkciju sadalījums starp institūcijām, tostarp starp VIAA un NVA, ir fragmentēts, un katra institūcija īsteno savus atbalsta pasākumus atšķirīgu pieeju ietvaros.¹¹ Papildus tam revīzijā identificēta būtiska mērķa grupu pārklāšanās, īpaši attiecībā uz bezdarba riskam pakļautām personām. Šāda pārklāšanās norāda uz nepietiekamu koordināciju starp atbalsta instrumentiem un rada risku neefektīvai resursu izmantošanai, kā arī apgrūtina lietotājiem orientēšanos piedāvājumā.

Izvērtējuma novērojumi (aprobācijas noslēgums) | IMK pieejas aprobācijas posmā šis izaicinājums tiek daļēji risināts, skaidri nodalot mērķa grupas – fokusējoties uz personām ar salīdzinoši augstām digitālajām prasmēm (lietpratējiem), kas neietilpst NVA primārajā mērķa grupā (NVA darbības deleģējumā). Šāda pieeja, pirmšķietami, ļauj izvairīties no tiešas pārklāšanās ar NVA īstenojamiem pasākumiem (tieši mācību pieejamības kontekstā, saglabājot pieņemumu par karjeras konsultāciju atbalsta pārklāšanos, vai piedāvājumu neatkarīgi no mācību iespējām – NVA vai VIAA piedāvātajām) un vienlaikus aprobēt IMK pieeju atšķirīgā lietotāju segmentā.

Tomēr vienlaikus tas nozīmē, ka IMK pieejas ietekme uz sistēmiskās fragmentācijas mazināšanu aprobācijas posmā ir vērtējama ierobežoti, jo pieeja tieši IMK pieejas aprobācijas ietvaros tika testēta salīdzinoši šaurā un specifiskā mērķa grupā. Attiecīgi pilnvērtīgs vērtējums par IMK pieejas spēju mazināt fragmentāciju iespējams tikai kontekstā ar tālāku pieejas mērogošanu un integrāciju ar citiem pieaugušo izglītības atbalsta instrumentiem. Tomēr šī izvērtējuma kontekstā kvalitatīvās informācijas ieguves posmos tiek apzināti arī ietekmes aspekti no citiem platformā STARS iekļautajiem projektiem. Ņemot vērā minēto, tieši platforma STARS vērtējama kā ļoti būtisks AF projekta rezultāts, iegūstot aprobētu un dažādu mērķa grupu vajadzībām piemērotu digitālo risinājumu, kas jau aprobācijas laikā praksē izmantots dažādu projektu ietvaros pieejamā mācību piedāvājuma izvietojumam, kā arī nodrošina sasaisti ar to rezultātiem un attiecīgās informācijas (piemēram, par izglītības programmas apguvi) uzkrāšanu personas IMK. Šis vērtējams kā nozīmīgs solis sistēmiskās fragmentācijas mazināšanai.

Būtisks IMK pieejas elements fragmentācijas mazināšanā ir prasmju pārvaldības platforma STARS, kas pilda vienotas piekļuves punkta funkciju pieaugušo izglītības piedāvājumam. Platforma nodrošina centralizētu izglītību programmu katalogu ar publisku reitingu, apvienojot dažādu īstenotāju piedāvātās izglītības programmas vienotā vidē, tādējādi uzlabojot pārskatāmību un lietotāju spēju orientēties pieejamajos piedāvājumos. Vienlaikus STARS platforma integrē arī citus ar pieaugušo izglītību saistītus pakalpojumus un atbalsta mehānismus, tostarp IMK pārvaldību, pieteikšanos mācībām, kā arī piekļuvi papildu atbalsta instrumentiem.

¹⁰ European Commission. Better Regulation Toolbox: Designing the evaluation. 2021. Pieejams: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox/better-regulation-toolbox_en

¹¹ Valsts kontrole. Valsts atbalsts pieaugušo izglītībai – valstisks vai personisks ieguvums. 2023. Pieejams: https://lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29674-aXG8JkMeWey4rSzxQU_G5KPDJZNNLrEm.pdf

Kā šī izvērtējuma ietvaros veiktajā intervijā apliecina IZM pārstāvji, tad vienotajai platformai ir būtiska loma arī pilnvērtīgu datu par pieaugušo izglītību, tostarp mērķa grupas dalībnieku rīcību, pieejamībā, uzkrāšanā un analītikā, kas vērtējama kā būtiska ietekme un ieguvums publiskajai pārvaldei, jo ļāva reaģēt un veikt izmaiņas IMK projekta īstenošanas laikā, kā arī sniedz būtisku datu pamatojumu nākotnes politikas plānošanas lēmumiem.

Izvērtējuma ietvaros veiktā kvalitatīvā analīze un intervijas ar iesaistītajām pusēm – nozaru ministrijām (LM un EM), NVA, izglītības pakalpojumu sniedzējiem, kā arī sociālajiem partneriem (LDDK un LBAS) – atklāj būtiski atšķirīgus redzējumus par aprobētās pieejas un IMK projekta ietekmi uz pieaugušo izglītības fragmentācijas mazināšanu. Valsts iestāžu skatījumā, jo īpaši labklājības resorā, tiek akcentēts, ka pirms aprobācijas uzsākšanas ir nepilnīgi izvērtētas potenciālās sinerģijas ar esošo pieaugušo izglītības piedāvājumu NVA ietvarā un NVA uzturētajiem IT risinājumiem mācību administrēšanai, kā rezultātā fragmentācija nozaru griezumā ir pat pieaugusi. Izvērtējuma ietvaros nav gūta pilnīga šo viedokli apstiprinoša informācija, vienlaikus attiecībā uz platformu STARS fiksēts, ka savstarpēja datu apmaiņa starp NVA un VIAA sistēmām nenotiek, kas nozīmē, ka šāda iespēja nākotnes scenārijos jāvērtē kā fragmentācijas mazināšanas elements, lai novērstu arī paralēlus datu uzkrāšanas un pieejas veidus par indivīdu apgūtajām mācībām. Savukārt sociālie partneri IMK pieeju vērtē kā konkurējošu elementu jau esošajiem atbalsta risinājumiem, piemēram, EM pārraudzīto programmu “Atbalsts Uzņēmumu digitālo prasmju attīstībai” vai NVA dažādām programmām, tomēr vienlaikus visu iesaistīto pušu vidū tiek sniegts pozitīvs novērtējums platformas STARS lomai un tās potenciālajai ietekmei uz mācību piedāvājuma konsolidēšanu nākotnē. Vienlaikus pretēju viedokli pauž izglītības pakalpojumu sniedzēji, kas pozitīvi vērtē IMK pieeju un IZM resora veiktās aktivitātes aprobācijas laikā. Šo iestāžu vērtējumā IMK pieeja ir ļāvusi ietvert pieaugušo izglītībā jaunus elementus, kas ar esošajiem risinājumiem nebūtu iespējams, vienlaikus īpaši pozitīvi tiek vērtēta platformas STARS pieeja, ko izglītības iestāde saredz kā būtisku elementu, lai vienuviet, mērķa grupām ērtā veidā, konsolidētu un ļautu pārskatīt kopējo pieaugušo izglītības piedāvājumu un atbalsta pasākumus vai projektus. Intervijās izglītības iestādes paudušas interesi platformā STARS potenciāli izvietot arī savu maksas pieaugušo izglītības piedāvājumu.

Kā būtisks AF projekta elements un IMK pieejas aprobācijas sadaļa tika plānota arī vienotā zīmola STARS izveide un tās pozicionēšana kā kopējam pieaugušo izglītības zīmolam. No izvērtējuma gaitā pieejamās informācijas un metodoloģiskās pieejas šo aspektu nav bijis iespējams pilnvērtīgi novērtēt, jo līdz izvērtējuma veikšanai nav bijušas veiktas sabiedriskās domas aptaujas par zīmola STARS atpazīstamību, attiecīgi izvērtējuma kontekstā šis aspekts tiek ietvers starp ierobežojumiem jeb atrunām.

6.1.2. Ierobežota pieejamība pieaugušo izglītībai

Cēloņsakarības un plānotās pieejas sākotnējais pamatojums | IMK pieejas aprobācija tika organizēta saskaņā ar IMK konceptu, kurā secināts, ka pieaugušo izglītības pieejamības problēma Latvijā nav attiecināma tikai uz izglītības piedāvājuma esamību, bet galvenokārt izpaužas kā ierobežota piekļuve informācijai, atbalsta mehānismiem un praktiskām iespējām iesaistīties mācībās.¹²

Viens no būtiskākajiem pieejamību ierobežojošajiem faktoriem bija informācijas sadrumstalotība. Pieaugušo izglītības iespējas tika īstenotas dažādu institūciju, programmu un projektu ietvaros, bez vienota, lietotājam saprotama informācijas kanāla. Rezultātā potenciālajiem mācību dalībniekiem bija grūtības orientēties piedāvājumā, izprast pieejamos atbalsta nosacījumus un identificēt sev atbilstošas mācību iespējas. Šī problēma īpaši skāra personas ar zemākām digitālajām prasmēm, zemāku izglītības līmeni un ierobežotu pieredzi mācību iespēju meklēšanā. Vienlaikus pieaugušo izglītības pieejamību būtiski ietekmē nevienlīdzīga teritoriālā piekļuve. Mācību piedāvājums, atbalsta pakalpojumi un konsultācijas koncentrējās lielākoties pilsētās, savukārt reģionos un lauku teritorijās piekļuve klātienē mācībām un individuālam atbalstam bija ierobežota. Tas radīja papildu šķēršļus personām, kurām mācību uzsākšana bija saistīta ar transporta, laika vai mobilitātes izmaksām, kuras līdz tam netika sistemātiski kompensētas.

Konceptā tika konstatēts arī, ka finansiālā pieejamība bija nozīmīgs ierobežojošs faktors. Publiskais finansējums pieaugušo izglītībai bija piesaistīts konkrētām izglītības programmām un mērķa grupām, savukārt personām nebija iespējas elastīgi kombinēt publisko, personīgo un darba devēja finansējumu vienotā mācību ceļā. Tas ierobežoja iespēju uzsākt mācības gadījumos, kad publiskais atbalsts nebija pieejams vai neatbilda personas individuālajām vajadzībām. Pieejamību mācībām samazina arī nepietiekama piekļuve atbalsta pakalpojumiem – karjeras konsultācijām, prasmju novērtēšanai un individuālai konsultēšanai.¹³

Izvērtējuma novērojumi (aprobācijas noslēgums) | Šī izvērtējuma ietvaros novērots, ka pieeja praksē ir īstenota atbilstoši konceptā identificētajiem pieaugušo izglītības pieejamību ierobežojošajiem aspektiem un ir mērķtiecīgi vērsta

¹² Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Individuālo mācību kontu ieviešanas un aprobācijas koncepts*. 12.02.2024.

¹³ Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Individuālo mācību kontu ieviešanas un aprobācijas koncepts*. 12.02.2024.

uz šo ierobežojumu mazināšanu. Ieviestā IMK pieeja funkcionē kā savstarpēji saistītu risinājumu kopums, kas strukturāli uzlabo piekļuvi mācībām, neaprobežojoties tikai ar izglītības piedāvājuma paplašināšanu, bet risinot arī informācijas, finanšu un atbalsta pieejamības jautājumus.

Viens no būtiskākajiem novērojumiem ir vienotas platformas (tostarp kā informācijas kanāla) un vienota zīmola STARS izveide, kas praksē novērš konceptā secināto informācijas sadrumstalotību. Informācija par mācību iespējām, finansējuma nosacījumiem un atbalsta pakalpojumiem ir pieejama vienuviet, centralizētā un lietotājam strukturētā formā. Vienotais zīmols un platforma vienlaikus pilda arī orientējošu un uzticamību stiprinošu funkciju, kas atvieglo pieaugušo lēmumu pieņemšanu par iesaisti mācībās.

Tāpat tiek novērots, ka IMK pieejas aprobācijas ietvaros ir būtiski uzlabota finansiālā pieejamība (IMK projekta finansējums mācībām), nodrošinot iesaistes iespējas personām, kuru finansiālā situācija iepriekš ierobežoja dalību pieaugušo izglītībā, vienlaikus paredzot elastīgu pieeju mācību izmaksu segšanai un iespēju apvienot publisko, personīgo un darba devēja finansējumu. Tas praksē samazina situācijas, kurās motivētas personas iepriekš nespēja iesaistīties mācībās finansiālu apsvērumu dēļ.

Būtisks IMK pieejas ieviešanas elements ir arī papildu atbalsta un pakalpojumu nodrošināšana, kas tieši risina konceptā secināto problēmu par nepietiekamu atbalstu informētas mācību izvēles veikšanai. IMK pieejas ietvaros personām ir pieejami:

- ▶ digitālie pašvērtējuma un prasmju novērtēšanas rīki (tostarp digitālo prasmju pašnovērtējums),
- ▶ iespēja saņemt karjeras konsultācijas,
- ▶ atbalsts individuālā mācību ceļa plānošanā,
- ▶ informācija un strukturēta atgriezeniskā saite par mācību progresu un rezultātiem,
- ▶ saziņas iespējas ar atbalsta sniedzējiem platformas ietvaros.

Arī šī izvērtējuma ietvaros veiktajās intervijās ar pieaugušo izglītības nozares ekspertiem no IMK pieejas aprobācijā iesaistīto pušu organizācijām (skatīt Pielikums Nr. 1 "Iesaistīto pušu kartējums") pozitīvi tiek vērtēti STARS platformā ieviestie papildus atbalsta risinājumi (piemēram, karjeras un prasmju testi), kā arī iespēja pieteikties karjeras konsultācijām, kas var kalpot kā būtisks atbalsts un rīks pieejamības veicināšanai, vienlaikus, uzsvērts, ka būtiska nozīme karjeras konsultāciju gadījumā, ir arī konkrētā speciālista (karjeras konsultanta) rīcībā un proaktivitātei darbā ar dažādu mērķa grupu pārstāvjiem. Ja IMK projekta mērķa grupa mācībās spēj atrast un pieteikties patstāvīgi, tad lielāki izaicinājumi kopumā ir mērķa grupām ar zemām prasmēm, kurā nepieciešama proaktīvi pieeja, tostarp arī starpdisciplināra (piemēram, dažādu vienas pašvaldības iestāžu sadarbība) sadarbība, uzrunājot un veicot darbu ar mērķa grupas pārstāvjiem. Kā jau iepriekš minēts šajā ziņojumā, tad dati par dalībnieku profilu, kas aprobācijas laikā iesaistījās mācībās, liecina, ka tā bija vismotivētākā sabiedrības grupa, tostarp lielākoties personas ar augstākos izglītību un vidēju vai augstu digitālo prasmju līmeni, tāpēc pat neskatoties uz faktu, ka aprobācijas laikā papildus atbalsta risinājumu lietošana nebija plaši izplatīta, ir būtiski tos saglabāt arī tālāk attīstīt platformu (funkcionālajā mērogošanas pieejā).

Vienlaikus, izvērtējuma gaitā identificēts, ka platformā STARS integrētie digitālo prasmju novērtēšanas rīki balstās uz Eiropas iedzīvotāju digitālo kompetenču ietvara (*DigComp*) iepriekšējām iterācijām, taču, kopš 2025. gada novembra, par jauno standartu ir kļuvis DigComp 3.0. Jaunais ietvars būtiski paplašina kompetenču aprakstus tādās jomās kā mākslīgā intelekta prasme, datu suverenitāte un digitālā ilgtspēja¹⁴, kas STARS pašreizējā versijā ir pārstāvētas fragmentāri. Svarīgi, tiklīdz pieejama arī latviešu valodas versija aktuālajam digitālo kompetenču ietvaram, attiecīgi atjaunot arī platformā STARS integrētos digitālo prasmju novērtēšanas rīkus.

Kopumā papildu atbalsta pakalpojumu pieejamība praksē potenciāli mazina situācijas, kurās pieaugušie neiesaistās mācībās nevis motivācijas trūkuma dēļ, bet gan tāpēc, ka nespēj apzināt savas mācību vajadzības vai izvēlēties piemērotāko izglītības piedāvājumu.

Kopumā izvērtējumā tiek secināts, ka IMK pieejas aprobācijas ietvaros ieviestā pieeja funkcionē kā tieša atbilde uz konceptā identificētajiem pieaugušo izglītības pieejamības ierobežojumiem. Tas rada pamatu turpmāk analizēt, cik lielā mērā šie risinājumi praksē ir ne tikai ieviesti, bet arī faktiski uzlabojuši piekļuvi pieaugušo izglītībai un veicinājuši mērķa grupu iesaisti atbilstoši sākotnēji plānotajiem mērķiem. Šis aspekts izvērtējumā analizēts mērķa grupas aptaujas un interviju ietvaros, kā arī intervijās ar citām iesaistītajām pusēm.

¹⁴ DigComp 3.0: European Digital Competence Framework. 2025. Publications Office of the European Union. Pieejams: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC144121>

6.1.3. Zema pieaugušo motivācija

Cēloņsakarības un plānotās pieejas sākotnējais pamatojums | Izvērtējuma ietvaros tiek analizēta pieeja, kā tika definēts pasākumu dizains IMK pieejas ieviešanā, kas vērsts uz pieaugušo motivācijas veicināšanu iesaistīties mācībās. IMK konceptā secināts, ka pieaugušo iesaiste mācībās Latvijā bija zemāka nekā vidēji Eiropas Savienībā, īpaši personu ar vidējo vai zemāku izglītības līmeni vidū. Sākotnējā datu un pētījumu analīze parādīja, ka mācībās pārsvarā iesaistījās personas ar augstāku izglītību un labāku prasmju profilu, savukārt pieaugušie ar zemām vai novecojušām prasmēm pieaugušo izglītībā piedalījās ierobežoti, neskatoties uz augstāku darba tirgus risku.¹⁵ Izvērtējot pieaugušo motivāciju mācīties, konstatēts, ka iesaisti galvenokārt veicināja tieši un praktiski ieguvumi – profesionālo prasmju pilnveide, konkurētspējas saglabāšana darba tirgū, iespēja palielināt ienākumus vai apgūt ikdienā noderīgas kompetences. Vienlaikus tika identificēti nozīmīgi šķēršļi mācību uzsākšanai un pabeigšanai, tostarp finanšu ierobežojumi, laika trūkums, elastīga un mērķtiecīga mācību piedāvājuma nepietiekamība, kā arī zema izpratne par mācību ilgtermiņa ieguvumiem, īpaši pieaugušo ar zemu kvalifikāciju vidū.

Pamatojoties uz šo sākotnējo analīzi, IMK pieejas izstrādē tika secināts, ka pieaugušo motivāciju iesaistīties mācībās nav iespējams būtiski palielināt ar universāliem vai vienveidīgiem pasākumiem. Lēmumi par IMK pieejas aprobācijas ietvaros plānoto dizainu balstījās atziņā, ka motivācijas risinājumiem jābūt diferencētiem, pielāgotiem dažādiem prasmju un nodarbinātības profiliem un cieši sasaistītiem ar individuālajiem ieguvumiem¹⁶.

IMK pieejas aprobācijas ietvaros plānotais mērķa grupas motivācijas dizains paredzēja vairāku savstarpēji papildinošu stimulu un pasākumu kopumu. Tas ietvēra finansiālus stimulus, tostarp publisko finansējumu mācību izmaksu segšanai, iespēju uzkrāt finansējumu dārgāku izglītības programmu apguvei, kā arī papildu atbalsta pasākumus (piemēram, transporta izmaksu kompensāciju un stipendijas noteiktiem programmu veidiem). Vienlaikus tika plānota individualizēta pieeja mācību ceļa veidošanai, balstoties uz prasmju novērtējumu, karjeras mērķu identificēšanu un darba tirgus vajadzībām, nodrošinot karjeras konsultāciju un atbalsta personu iesaisti. IMK pieejas dizainā tika paredzēta arī elastīga mācību piedāvājuma pieejamība (moduļi, moduļu kopas, studiju kursi, studiju moduļi, neformālās izglītības programmas), iespēja kombinēt publisko un privāto finansējumu, kā arī vienota digitālā vide, kas ļautu pārskatāmi plānot, pārvaldīt un uzraudzīt individuālo mācību ceļu. Šo pasākumu kopums tika veidots ar mērķi mazināt gan finansiālās, gan motivācijas barjeras un stiprināt pieaugušo līdzatbildību par savu prasmju attīstību IMK pieejas aprobācijas procesā.

Izvērtējuma novērojumi (aprobācijas noslēgums) | Izvērtējuma laikā tiek novērots, ka IMK pieejas aprobācijas procesā šis pakalpojuma dizains praksē ir izveidots un funkcionē kā integrēta sistēma. IMK pieejas ietvaros motivācijas uzlabošana tiek nodrošināta nevis ar vienu atsevišķu instrumentu, bet ar vairāku savstarpēji saistītu elementu kopumu, kas atbalsta gan lēmumu uzsākt mācības, gan iesaistes noturību mācību procesā. Kā centrālais pakalpojuma dizaina elements darbojas vienota prasmju pārvaldības platforma STARS, kas kalpo kā informācijas kanāls, pieteikšanās punkts un individuālā mācību konta pārvaldības vide. Platforma nodrošina pārskatāmu piekļuvi mācību piedāvājumam, informācijai par pieejamo finansējumu un iespēju plānot individuālo mācību ceļu, tādējādi būtiski mazinot informācijas sadrumstalotību un neskaidrību, kas konceptā tika identificēta kā motivāciju kavējošs faktors.

Motivācijas dizaina būtiska sastāvdaļa ir arī prasmju apzināšanās rīku pieejamība. Aprobācijas laikā pieaugušajiem ir nodrošināti prasmju novērtēšanas un pašvērtējuma testi, kas palīdz apzināt esošo prasmju līmeni, īpaši digitālo kompetenču jomā, un sasaistīt to ar piemērotu mācību piedāvājumu. Šie rīki darbojas kā motivējošs mehānisms, veicinot izpratni par mācību nepieciešamību un iespējamiem ieguvumiem.

Papildus tam IMK pieejas aprobācijas ietvaros tiek nodrošināta karjeras konsultāciju pieejamība, kas atbalsta individualizētu mācību ceļa veidošanu un palīdz strukturēt mācību mērķus, sasaistot tos ar darba tirgus iespējām. Arī izglītības programmu veidi, kas iekļauti STARS platformā, ir tādi, kas paredz dažādus mācību norises modeļus, attiecīgi arī tādus, kas ļauj nodrošināt optimālu darba, mācību un privātā dzīves līdzsvaru no patērētā laika viedokļa.

Vienlaikus būtisks aizvien ir finansiālās motivācijas aspekts gan izglītības programmu apguves finansēšanā vai līdzfinansēšanā, gan papildu atbalsta pieejamībā (stipendijas, transporta un dzīvošanas kompensācijas).

Mērķa grupas kontekstā tomēr jāreķinās, ka mērķa grupa ar vidējām vai augstām digitālajām prasmēm, pirmšķietami, neietilpst to personu lokā, kas tiešā veidā pakļautas bezdarba vai nabadzības riskam, kā arī to finansiālā situācijas kopumā ir labāka. Arī starptautiski pētījumi apliecina, ka pieaugušajiem ar augstām digitālajām prasmēm ir labāka situācija darba tirgū un augstāki ienākumi. Pasaules Bankas analīze rāda, ka personas ar attīstītām digitālajām prasmēm

¹⁵ Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Individuālo mācību kontu ieviešanas un aprobācijas koncepts*. 12.02.2024.

¹⁶ Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Individuālo mācību kontu ieviešanas un aprobācijas koncepts*. 12.02.2024.

Eiropā vidēji pelna par gandrīz 19 % vairāk nekā personas bez šādām prasmēm.¹⁷ Ņemot vērā minēto, izdarāms pieņēmums, ka IMK pilotprojekta mērķa grupai pieejamais papildu atbalsts nav motivējošs no pieejamā finansējuma apmēra aspekta. Šis pieņēmums šī izvērtējuma ietvaros tiek validēts ar mērķa grupas viedokli aptaujā un intervijās.

IMK pieejas aprobācijas noslēgumā novērots, ka pretēji sākotnējā konceptā plānotajai pieejai papildu atbalsta pasākumi (transporta un dzīvošanas izdevumu kompensācijas personām, kuras apguva tālākizglītības programmas) nav ietekmējuši mērķa grupas motivāciju iesaistīties pieaugušo izglītībā. To apliecina fakts, ka neviena persona, kurai šis atbalsta mehānisms bija pieejams, to neizmantoja.¹⁸

Vienlaikus stipendijas saņemšanu kā atbalstu izmantoja 194 no 276 personām, kas uzsāka mācības profesionālās tālākizglītības programmās¹⁹ jeb 70% no mācību uzsācējiem. Šī izvērtējuma ietvaros mērķa grupas aptaujā un intervijās tiek noskaidrots, kā stipendijas pieejamība ietekmēja indivīda motivāciju iesaistīties izglītības programmas apgūvē.

Vienlaikus kā būtiskie aspekti, kas EY izvērtēšanas komandas ieskatā potenciāli identificējami kā mērķa grupas motivāciju ietekmējošie elementi, kas pierādījuši efektivitāti IMK pieejas aprobācijas laikā, ir finansiāls atbalsts mācībām, mācību piedāvājums (tā saturs un tēmu aktualitāte, atbilstība mūsdienīgu darba tirgus vajadzībām), kā arī iespēja iegūt kvalifikāciju (profesionālās tālākizglītības programmas). Šie pieņēmumi tika validēti mērķa grupas aptaujā un intervijās (ar mērķa grupu un citām iesaistītajām pusēm), kur novērots, ka gan paši lietotāji jeb personas, kas iesaistījās izglītības programmu apgūvē, apstiprina, ka abi no faktoriem (finansējuma pieejamība un tēmu aktualitāte) ir bijuši būtiski, lai pieņemtu lēmumu par iesaistīšanos izglītības programmu apgūvē.

Vienlaikus IMK projekta konsultatīvo partneru vidū dominē viedoklis, ka projektam definētā mērķa grupa kopumā jau sākotnēji ir radījusi priekšnoteikumus tam, ka ietekmes līmenis uz pieaugušo motivācijas veicināšanu ir minimāls, jo galvenokārt mācībās iesaistījās personas, ka regulāri izmanto dažādus valsts un ES fondu finansētos atbalsta risinājumus mācībām. Attiecīgi arī tiešā veidā IMK projekta mērķa grupas tvērums nerisina motivācijas izaicinājumus, kas tika identificēti arī sākotnējā konceptā un pamatā attiecināmi uz mērķa grupu ar zemām prasmēm. Šajā aspektā gan novērots netiešais efekts, jo STARS platformā jau sākotnēji tika iekļauti arī citi projekti, kas sniedz atbalstu pieaugušo izglītībā un šo projektu mācību piedāvājums, kas ļauj arī integrēt mācību piedāvājumu mērķa grupām, kuru motivācijas veicināšanai ir nepieciešama aktīva rīcība, t.sk. arī karjeras konsultantu un pašvaldību speciālistu proaktīvas iesaiste. Tomēr šie aspekti ir ārpus IMK pieejas aprobācijas tvēruma.

6.1.4. Darba devēju līdzdalības trūkums

Cēloņsakarības un plānotās pieejas sākotnējais pamatojums | IMK konceptā tika secināts, ka nepietiekama darba devēju iesaiste bija viens no būtiskākajiem pieaugušo izglītības sistēmas ierobežojošajiem faktoriem, kas negatīvi ietekmēja gan mācību piedāvājuma atbilstību darba tirgus vajadzībām, gan pieaugušo motivāciju iesaistīties izglītībā. Konceptā tika konstatēts, ka darba devēju ieguldījumi darbinieku prasmju attīstībā bija zemi salīdzinājumā ar Eiropas Savienības vidējiem rādītājiem, un pieaugušo izglītība lielākoties tika uztverta kā indivīda vai publiskā sektora atbildība. Tas ierobežoja gan mācību iespēju ilgtspēju, gan darba devēju ieinteresētību mērķtiecīgi iesaistīties darbinieku profesionālajā pilnveidē, īpaši mazo un vidējo uzņēmumu segmentā.²⁰

Tāpat konceptā tika secināts, ka nepietiekama darba devēju iesaiste vājināja mācību piedāvājuma sasaisti ar aktuālajām un prognozētajām darba tirgus vajadzībām. Lai gan darba devēju organizācijas un nozaru ekspertu padomes formāli tika iesaistītas prasmju vajadzību identificēšanā, šī sadarbība ne vienmēr pārtapa konsekventā, datus balstītā mācību pasūtījumā pieaugušo izglītības sistēmā.

Pamatojoties uz šiem secinājumiem, IMK pieejas aprobācijas ietvaros konceptā tika paredzēti konkrēti risinājumi darba devēju iesaistes stiprināšanai. IMK pieeja tika plānots kā instruments, kas ļauj darba devējiem tieši iesaistīties darbinieku mācību finansēšanā, apvienojot darba devēja, publisko un individuālo finansējumu vienotā individuālajā mācību kontā. Tas bija iecerēts kā veids, kā mazināt finanšu barjeras un vienlaikus palielināt darba devēju līdzatbildību par darbinieku prasmju attīstību. Tika paredzēts arī stiprināt darba devēju lomu mācību piedāvājuma veidošanā, izmantojot Cilvēkkapitāla attīstības padomes un nozaru ekspertu padomju iesaisti prioritāro prasmju un mācību virzienu noteikšanā.

¹⁷ Pasaules banka. *The Effects of Digital Literacy on Wages in Europe and Central Asia*, 2026. Pieejams:

<https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/67a5da91-1026-4905-a4f6-7497aba90e43/content>

¹⁸ Pasūtītāja sniegtie dati uz 02.03.2026 (Statusa sanāksme).

¹⁹ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.; statistika uz 12.02.2026.)

²⁰ Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Individuālo mācību kontu ieviešanas un aprobācijas koncepts*. 12.02.2024.

Izvērtējuma novērojumi (aprobācijas noslēgums) | IMK pieejas aprobācijas rezultāti liecina, ka tās ietvaros tika iekļauti un aprobēti vairāki būtiski elementi, kas apliecina potenciālu ciešākai darba devēju iesaistei nākotnē.

Būtiska loma aprobācijas laikā bija nozares pārstāvju iesaistei mācību tematisko virzienu noteikšanā. Īpaši nozīmīga bija LIKTA iesaiste, kas vienlaikus darbojas gan kā nozares asociācija, gan kā koordinējošā organizācija digitālo prasmju attīstības jomā Latvijā. Sadarbībā ar iesaistītajām pusēm tika identificētas prioritārās digitālo prasmju tematiskās jomas, atbilstoši kurām VIAA organizēja izglītības pakalpojumu sniedzēju atlasī. Tas nodrošināja salīdzinoši augstu piedāvājuma aktualitāti un sasaisti ar darba tirgū pieprasītām kompetencēm, ko apliecina arī augstais pieprasījums pēc konkrētām mācību programmām un tematiskajiem virzieniem.

Vienlaikus aprobācijas rezultāti liecina, ka darba devēju tieša līdzdalība finansēšanā un darbinieku iesaistē mācībās saglabājas ierobežota. Aptaujas dati parāda, ka tikai nelielā daļā gadījumu līdzfinansējumu sedza darba devēji, savukārt intervijās iesaistītās puses vairākkārt norādīja, ka aprobācijas mērķa grupa lielākoties bija individuāli motivēti pieaugušie, nevis darba devēju stratēģiski virzīti darbinieku attīstības risinājumi.

Interviju rezultāti (ar darba devējiem un sociālajiem partneriem) liecina, ka darba devēju zemā iesaiste nav saistīta tikai ar motivācijas trūkumu, bet arī ar neskaidru institucionālo lomu sadalījumu un ierobežotu praktiskās iesaistes modeli. Darba devēju organizācijas un sociālie partneri kopumā atbalsta pieeju, kur pieaugušo izglītības piedāvājums tiek ciešāk sasaistīts ar darba tirgus vajadzībām, tomēr uzsver nepieciešamību pēc skaidrākiem sadarbības un lēmumu pieņemšanas mehānismiem, tostarp attiecībā uz prioritāro prasmju definēšanu, līdzfinansējuma principiem un rezultātu novērtēšanu. Tāpat tika uzsvērts, ka darba devēju iesaiste ilgtermiņā nevar balstīties tikai konsultatīvā formātā, bet tai jāparedz praktiska līdzdalība gan pieprasījuma definēšanā, gan līdzatbildībā par darbinieku prasmju attīstību.

Kopumā aprobācijas noslēgumā secināms, ka IMK pieeja ir radījusi sākotnējos priekšnoteikumus ciešākai darba devēju iesaistei pieaugušo izglītībā, īpaši attiecībā uz pieprasījuma identificēšanu un aktuālu prasmju tematiku definēšanu, kas aprobēta uz konkrētu prasmju kopumu (digitālās prasmes). Vienlaikus aprobācija nav pilnvērtīgi pierādījusi darba devēju aktīvu iesaisti līdzfinansēšanā un sistemātiskā darbinieku prasmju attīstības plānošanā. Tieši šī iemesla dēļ turpmākā IMK pieejas attīstība ilgtermiņā saistāma ar mērķētāku sasaisti ar darba tirgus vajadzībām un strukturētāku darba devēju līdzdalības modeli.

6.2. Sākotnējie rezultāti un atziņas par ietekmi

IMK pieejas aprobācijas tūlītējie rezultāti un to apkopojums iekļauti šī ziņojuma pielikumā (skatīt Pielikums Nr. 11 "Intervences analīzes karte"). Vienlaikus, nodaļā tiek sniegts vērtējums par rezultātu ietekmi vairākos griezumos, kas balstīts kvalitatīvajā analīzē no iesaistīto pušu interviju rezultātiem.

6.2.1. Ietekme uz lietotāju mācību ceļiem un prasmju attīstību

Individuālo mācību kontu (IMK) pieejas ieviešana ir būtiski ietekmējusi pieaugušo izglītības dinamiku, veicinot iedzīvotāju aktivitāti un atpazīstamību par izglītības iespējām. IZM pārstāvji uzsver, ka platforma nodrošina tiešu piekļuvi izglītībai, un lietotāji kontus izmanto mērķtiecīgi, nevis tikai ziņkārības vadīti. Analīze liecina, ka lietotāju izvēles būtiski ietekmē finansēšanas modeļi: valsts finansētas mācības (bez līdzmaksājuma) tiek izvēlētas biežāk, savukārt lielāks atbalsts garākām izglītības programmām motivē iedzīvotājus bez formālas kvalifikācijas iegūt valstiski nozīmīgas prasmes. EM novērojumi apstiprina augstu pieprasījumu pēc prasmju pilnveides, tostarp starpdisciplināru kompetenču apguvē, kur būtisks motivators ir izglītības pakalpojuma sniedzēja izsniegts apliecinājums (piemēram, apliecība vai sertifikāts) par apgūtajām prasmēm.

Tomēr intervijas atklāj arī būtiskus izaicinājumus lietotāju pieredzē un prasmju attīstības vienmērīgumā. NVA eksperti norāda uz konceptuālu atšķirību: STARS platformā lietotājs var brīvi izvēlēties izglītības programmas bez padziļinātas karjeras konsultanta izvērtēšanas, kas nodrošina ātru pakalpojumu, bet rada riskus saistībā ar ilgtermiņa rezultātu efektivitāti un pieteikumu anulēšanu neskaidru izvēļu dēļ. Vienlaikus kopējam vērtējumam jāņem vērā arī aprobācijas laikā mācībās iesaistīto dalībnieku dati un profils (skatīt Pielikums Nr. 6 "Lietotāju profils"), kas apliecina, ka starp dalībniekiem lielākā daļa dalībnieku bija ar augstāko izglītību, augstām digitālajām prasmēm un motivāciju, tādējādi apliecinot, ka šai sabiedrības grupai padziļinātas karjeras konsultācijas ir mazāk aktuālas. Interviju dati liecina, ka arī lietotāji ar pietiekamām digitālajām prasmēm saskaras ar grūtībām izvērtēt izglītības programmu atbilstību savam zināšanu līmenim un attīstības vajadzībām (piemēram, attiecībā uz izglītības programmas sarežģītību un nepieciešamajām priekšzināšanām). Tas var novest pie situācijām, kurās tiek izvēlētas neatbilstošas izglītības programmas (pārāk vienkāršas vai pārlietu sarežģītas), kā arī pie pieteikumu anulēšanas neskaidru izvēļu dēļ. Papildus brīvas izvēles mehānisms publiski finansētā piedāvājumā rada risku, ka mācību izvēles ne vienmēr ir cieši saistītas ar indivīda profesionālās attīstības mērķiem vai darba tirgus vajadzībām. LM pārstāvju intervijā sniegtā informācija norāda, ka pilotprojekts primāri sasniedza cilvēkus ar augstām digitālajām prasmēm, kamēr personas ar zemām prasmēm vai

tālāk esošas no darba tirgus palika ārpus galvenās ietekmes zonas. Tāpat tiek identificēts zems pieprasījums pēc karjeras konsultācijām un profesionālās kvalifikācijas atzišanas, kas norāda uz nepieciešamību pēc papildu atbalsta mehānismiem lietotāja ceļā.

6.3. Ietekme uz darba devēju, izglītības pakalpojumu sniedzēju un partneru iesaisti

Institucionālā un sociālo partneru sadarbība IMK ieviešanā tiek vērtēta kā nevienmērīga, identificējot gan veiksmīgus precedentus, gan komunikācijas plaisas. IZM atzīst, ka darba devēju tiešā iesaiste platformā un interese iesaistīties piedāvājuma definēšanā, bija mazāka nekā sākotnēji cerēts. Arī EM un NVA pārstāvji kritiski vērtē konsultatīvo darba grupu un tās lomu, norādot, ka tā pārsvarā kalpoja kā informatīvs forums bez reālas ietekmes uz stratēģiskiem lēmumiem vai izmaiņām IMK projektā. NVA uzsver, ka nepietiekama iesaiste sākotnējā plānošanā radījusi risinājumu dublēšanās risku ar esošajiem pakalpojumiem (galvenokārt pašas NVA īstenotajiem).

Vienlaikus intervijās tiek iezīmēts potenciāls ciešākai nozaru integrācijai. EM aktīvi strādā pie prasmju fondu projektiem, aicinot nozares (piemēram, metālapstrādi, būvniecību) līdzfinansēt mācības, lai nodrošinātu specifisku speciālistu sagatavošanu. LM izceļ IKT nozari (LIKTA) kā pozitīvu piemēru, kur darba devēji spēj precīzi definēt vajadzīgās prasmes un aktīvi iesaistīties piedāvājuma veidošanā. Visas puses vienoti vērš uzmanību nepieciešamībai pēc ciešākas integrācijas starp IZM, EM un LM, lai novērstu paralēlu sistēmu uzturēšanu un nodrošinātu efektīvu resursu izmantošanu pēc "vienas pieturas aģentūras" principa.

Izglītības pakalpojuma sniedzēju vērtējums par IMK pieejas aprobāciju ir pozitīvs, galvenokārt izceļot tādas būtiskas nianšes kā platformu STARS un tās funkcionalitāti, kuru izstrādājot, ņemtas vērā būtiskas izglītības pakalpojumu sniedzēju vajadzības, tostarp radot arī tieši šai lietotāju grupai atbilstošu lietotāju vidi platformā. Vienlaikus izglītības pakalpojumu sniedzēji šī izvērtējuma laikā veiktajās intervijās izcēla arī ietekmi uz mācību satura un piedāvājuma attīstību, jo atbilstoši pieejai kā aprobācijas laikā tika veikta VIAA organizētā izglītības pakalpojumu sniedzēju atlase, bija iespējams ātri reaģēt uz definētajām prasmju vajadzībām un piedāvāt atbilstošu mācību piedāvājumu, kas attiecīgi arī novērtēts no mācību dalībnieku puses, ko apliecina arī dati par mācību programmu izvēlēm, kurās dominē aktuālākās tematikas, īpaši mākslīgā intelekta joma. Kā papildus tiešas un tūlītējas ietekmes aspekts tiek izcelts arī tas, ka līdz ar platformas STARS attīstību, pakāpeniski samazinās arī administratīvais slogs un papildus resursu vajadzība pašu pakalpojumu sniedzēju pusē, jo funkcionalitāte platformā ļauj šīs lietas optimizēt un salāgot ar izglītības pakalpojumu sniedzēju iekšējiem procesiem. Šī ir būtiska atšķirība, salīdzinot ar iepriekš realizētiem pieaugušo izglītības jomas projektiem.

6.3.1. Ietekme uz pieejamību, kvalitāti un mācību satura attīstību

Platformas STARS ieviešana ir veicinājusi izglītības pieejamību, mazinot informācijas fragmentāciju un nodrošinot vienotu vizuālo un tehnisko piekļuvi dažādu resoru piedāvājumam. Tomēr pieejamību ierobežo digitālā plaisa – daļai sabiedrības trūkst digitālo prasmju, lai patstāvīgi izmantotu platformu, tāpēc LM un NVA eksperti uzsver nepieciešamību pēc "dzīva" konsultanta atbalsta. Administratīvā efektivitāte ir uzlabojusies, īpaši kontekstā ar dažādu lietotāju grupu darba vidēm platformā, ko īpaši pozitīvi vērtē izglītības pakalpojumu sniedzēji, ņemot vērā, ka risinājumā ir ņemti vērā to iekšējie procesi, tādējādi būtiski mazinot administratīvo slogu, taču kopumā paralēlu sistēmu uzturēšana joprojām rada nepieciešamību pēc manuālas datu apstrādes, kas palielina administratīvo slogu. Jāatzīmē, ka kopumā, ar STARS platforma ieviešanu pieejamība mācībām ir uzlabojusies, kas īpaši attiecināms uz VARAM digitālo pamatprasmju projekta iekļaušanu, kas tieši vērsts uz digitālās plaisas mazināšanu, kā arī VIAA projekta "Mācības nodarbinātajiem", kurā attiecināmas izmaksas ir arī pašvaldību koordinātoriem, kas sniedz būtisku atbalstu dažādu mērķa grupu pārstāvjiem, t.sk. konsultējot par pieteikšanās procesu un citiem aspektiem.

Mācību kvalitātes un satura atbilstības jomā identificēti vairāki trūkumi un attīstības virzieni. EM un LM norāda, ka pašreizējā sistēmā trūkst efektīvu pēcapmācību novērtējuma mehānismu. Kā risinājumi tiek piedāvāti faktos balstīts absolventu monitorings, izmantojot valsts reģistru datus (piemēram, VID datus par nodarbinātību pēc mācībām). Tāpat tiek uzsvērts, ka mācību satura atlasei jābūt stingrāk balstītai darba tirgus prognozēs un tautsaimniecības prioritātēs, nevis tikai vispārējā pieejamībā, tādējādi veicinot izglītības iestāžu konkurenci un piedāvājuma atbilstību reālajam pieprasījumam.

7. Platformas funkcionalitāte un lietotāju pieredze

7.1. Piedāvājuma veidošanas, vadības un izvērtēšanas mehānismi

Piedāvājuma veidošanas pieeja aprobācijas ietvaros

IMK pieejas aprobācijas ietvaros mācību piedāvājuma veidošana tika organizēta kā strukturēts un koordinēts process, kurā būtiska loma bija iesaistīto pušu sadarbībai. Atšķirībā no pilnībā decentralizētas pieejas, tematisko virzienu definēšana tika veikta, aktīvi iesaistot nozares pārstāvjus, īpaši LIKTA, kas Latvijā pilda arī digitālo prasmju attīstības koordinējošu lomu.

Ar LIKTA iesaisti tika identificētas prioritārās digitālo prasmju attīstības jomas un tematiskās mācību vajadzības, kas kalpoja par pamatu piedāvājuma veidošanai. Balstoties uz šīm tematiskajām prioritātēm, VIAA kā projekta īstenotājs organizēja izglītības pakalpojumu sniedzēju atlasī, nodrošinot, ka piedāvājums atbilst definētajām vajadzībām.

Izglītības pakalpojumu sniedzēji šajā ietvarā varēja piedāvāt jau esošās izglītības programmas, ja tās atbilda noteiktajām tematiskajām prioritātēm vai papildināt tās, veidojot jaunas izglītības programmas, kas īpaši pielāgoti IMK pieejas vajadzībām. Šāda pieeja nodrošināja līdzsvaru starp stratēģisku tematisko virzību un pakalpojumu sniedzēju elastību, vienlaikus ļaujot ātri reaģēt uz aktuālām prasmju attīstības tendencēm.

Neraugoties uz strukturēto tematisko virzību, faktiskā piedāvājuma attīstība būtiski ietekmējās no lietotāju pieprasījuma. Aprobācijas dati liecina, ka dalībnieku izvēles koncentrējās nelielā izglītības programmu skaitā, īpaši tajās jomās, kas saistītas ar aktuālām tehnoloģijām, piemēram, mākslīgo intelektu.

Administratīvās pārvaldības mehānismi

Aprobācijas laikā, ņemot vērā ierobežotos termiņus, būtiska nozīme bija administratīvajiem risinājumiem, kas ļāva samazināt administratīvo slogu gan izglītības pakalpojumu sniedzējiem, gan projekta īstenotājam. Īpaši nozīmīga bija vienas vienības izmaksu metodikas piemērošana, kas ļāva standartizēt finansējuma piešķiršanas principus. Šie mehānismi veicināja efektīvāku administrēšanu un atviegloja pakalpojumu sniedzēju iesaisti. Vienlaikus jāatzīmē, ka neformālās izglītības programmām šī pieeja netika piemērota, kas radīja atšķirības administratīvajā slodzē starp dažādiem izglītības programmu veidiem. EY izvērtējuma komandas vērtējuma būtiska loma ir arī projekta īstenošanas institūcijas kapacitātei un spējai veiksmīgi ieviest šādu pieeju, kur nozīme ir VIAA vēsturiskajai pieredzei Latvijas ES fondu sistēmā un praktiskajai vienkāršoto izmaksu pieejas īstenošanai arī iepriekšējos plānošanas periodos.

Kopumā administratīvā pieeja aprobācijas laikā vērtējama kā efektīva no procesa organizācijas viedokļa, vienlaikus radot pamatu turpmākai standartizācijas un vienkāršošanas attīstībai.

Piedāvājuma kvalitātes izvērtēšanas mehānismi

Kvalitātes izvērtēšana IMK aprobācijas ietvaros tika nodrošināta, kombinējot vairākus savstarpēji papildinošus instrumentus. VIAA ieviesa sūdzību un iesniegumu uzskaites mehānismu, kas ļāva sistemātiski apkopot lietotāju un pakalpojumu sniedzēju sniegto atgriezenisko saiti, identificējot problemātiskos aspektus un nepieciešamos uzlabojumus, nepieciešamības gadījumā veicot korektīvas rīcības. Vienlaikus, platformā STARS tika ieviesta izglītības programmu vērtēšanas (reitingu) sistēma, kas balstījās uz mācības pabeigušo dalībnieku sniegtajiem novērtējumiem. Šis mehānisms nodrošināja tiešu lietotāju pieredzes integrēšanu kvalitātes izvērtēšanā un radīja pamatu piedāvājuma salīdzinošai analīzei.

Ņemot vērā, ka IMK pieejas aprobācijas mērķis bija pilotēt pieeju un izveidot mērogojamu sistēmu un platformu, tad jāņem vērā, ka kvalitātes izvērtēšanas pieeja aprobācijas laikā galvenokārt balstījās subjektīvos lietotāju vērtējumos un operacionālajos indikatoros, kas nozīmē, ka:

- ▶ netika sistemātiski vērtēta prasmju pielietojamība darba tirgū;
- ▶ trūka datu par ilgtermiņa ietekmi uz nodarbinātību vai produktivitāti;
- ▶ kvalitātes vērtējums nebija tieši sasaistīts ar ekonomiskajiem rezultātiem.

Vienlaikus, būtiski ņemt vērā arī aprobācijas ierobežotos termiņus, kuros objektīvi nebūtu iespējams novērtēt vidēja termiņa rezultātus un attiecīgo ekonomisko ietekmi, tāpēc no aprobācijas konteksta un uzdevumos, tās laikā īstenotā

pieeja ir vērtējama kā atbilstoša. Cīrihes universitātes pētījums par pieaugušo izglītības ietekmi²¹, apliecina, ka darba tirgus efekti (ienākumu pieaugums un bezdarba riska samazinājums) statistiski nozīmīgi novērojami divus gadus pēc mācībām. Šos aspektus ir būtiski ņemt vērā nākotnes risinājumu modelēšanā.

7.2. Lietotāju pieredze: piekļuve, personalizācija, elastība, ietverot gala lietotājus – fiziskas personas un arī partnerus jeb mācību pakalpojumu sniedzējus

Plānotās pieejas sākotnējais pamatojums | Platformas izveidi konceptuāli pamatoja ES Padomes ieteikums²² IMK ieviešanai, kas iesaka veidot vienotu digitālu valsts portālu, kas atbalsta IMK, tādējādi nodrošinot personām iespējas un palīdzību, lai tās varētu piekļūt saviem IMK un viegli orientēties reģistrā, izmantojot drošu elektronisko autentifikāciju vienotā valsts digitālā portālā, kurš, vēlams, būtu savienots ar Europass platformu.

Savukārt, platformas koncepts²³ jau sākotnēji iezīmēja orientāciju uz lietotājam draudzīgas platformas izstrādi, cita starpā, ņemot vērā dažādu platformas lietotāju vajadzības, iesaistot lietotāju grupas risinājuma dizaina izstrādes un risinājuma novērtēšanas procesos, darba vietu dizainam pielietojot lietojamības un piekļūstamības labās prakses principus.

Kā būtiskākās gala lietotāju – fizisku personu vajadzības platformas konceptā bija noteiktas iespēja ērti izveidot IMK (pēc autentifikācijas - ar vienu peles klikšķi, iespēja ērti meklēt izglītības programmas un pieteikties tām, iespēja pārliktot sava konta un profila datus, kā arī, kam dota piekļuve un vajadzības gadījumā anulēt to). Savukārt, izglītības pakalpojumu sniedzējiem tika noteiktas šādas būtiskākās vajadzības - iespēja ērti un bez lieka darba apjoma ievadīt nepieciešamo informāciju, iespēja izgūt no sistēmas tos datus, kas attiecas uz konkrēto izglītības pakalpojumu sniedzēju, tikt uzklusītiem informācijas sistēmas izstrādes laikā, lai ņemtu vērā izglītības pakalpojumu sniedzēju lietotāju vajadzības.

Kā vēl viens plānotās platformas ieviešanas procesu un uz lietotāju pieredzi orientētas pieejas noteicošs aspekts izceļama platformas izstrāde atbilstoši Digitālās transformācijas pamatnostādnēm 2021.–2027.gadam²⁴, atbilstoši kurām izstrāde tika organizēta ar spējas attīstības (Agile)²⁵ pieeju, nodrošinot Platformas atbilstību mūsdienīgas – modulāras un sadarbībspējīgas IKT risinājumu arhitektūras prasībām.

Izvērtējuma novērojumi (aprobācijas noslēgums)

Lietotāju apmierinātība

STARS platformas izstrādes laikā, sekojot platformas konceptā²⁶ noteiktajiem principiem, pēc iesaistīto pušu vērtējuma²⁷ platformas izstrādātājiem ir izdevies izveidot risinājumu, kas lietotāju apmierinātības aptaujās un intervijās ar dažādu lietotāju grupu pārstāvjiem uzrāda augstu lietotāju pieredzes apmierinātības līmeni gan platformas lietotāju – fizisku personu, gan izglītības pakalpojumu sniedzēju vidū.

Analizējot platformā reģistrēto lietotāju atbildes uz VIAA veikto prasmju pārvaldības platformas novērtējuma aptaujā 2026.gada martā iekļautajiem jautājumiem par apmierinātību ar platformu, secināms, ka kopumā platformas lietotāji norāda augstu apmierinātības līmeni – atkarībā no vērtētā aspekta pozitīvi atbildējuši 83% līdz 96% respondentu. Visaugstāk novērtēts ir platformas darbības ātrums – kopumā 96% respondentu ir ar to apmierināti (t.sk. 67% norāda atbildi “pilnībā apmierina” un 29% - “drīzāk apmierina”), kopumā 94% respondentu ir apmierināti ar reģistrēšanās procesu jeb individuālā mācību konta izveidi (t.sk. “pilnībā apmierināti” ir 58% un “drīzāk apmierināti” ir 36%), kopumā 90% ir apmierināti ar platformā pieejamo informāciju un satura kvalitāti, 87% - ar platformas lietošanas ērtumu (tās lietošanas ērtumu, orientācijas vieglumu) un 83% - ar izglītības programmu kataloga izmantošanas ērtumu. Apmierinātība ar platformu STARS, salīdzinot ar iepriekšējo aptaujas reizi 2025.gada jūlijā-augustā, ir pieaugusi. To apliecina aptaujas rezultāts - platformu ieteiktu izmantot arī citiem 95,5% respondentu (iepriekš 90% respondentu).

Izglītības iestāžu aptaujas (2025. gada septembrī) rezultāti, savukārt, ļauj secināt par izglītības pakalpojumu sniedzēju apmierinātību ar platformu – platformas lietošanas ērtumu kā “pilnībā apmierinošu” vērtējuši 22% respondentu un kā

²¹ Denzler, Ruhose & Wolter (2022), “The Double Dividend of Training – Labor Market Effects of Work-Related Continuous Education in Switzerland”. Pieejams: https://www.ifo.de/DocDL/cesifo1_wp10009.pdf

²² Eiropas Savienības Padome. *Padomes ieteikums Nr. 8944/22*. Pieejams: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8944-2022-INIT/lv/pdf>

²³ Izglītības un zinātnes ministrija; Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Prasmju pārvaldības platformas koncepts*. 2024.

²⁴ Ministru kabinets. *Rīkojums Nr. 490 “Par Digitālās transformācijas pamatnostādnēm 2021–2027. gadam”*. 07.07.2021. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/324715>

²⁵ Agile Alliance. *What is Agile?* Pieejams: <https://agilealliance.org/agile101/>

²⁶ Izglītības un zinātnes ministrija; Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Prasmju pārvaldības platformas koncepts*. 2024.

²⁷ Ex post novērtējuma ietvaros veiktās intervijas ar IMK mērķa grupas pārstāvjiem (2026. gada marts–aprīlis)

“drīzāk apmierinošu” 71% respondentu, pie tam 66% respondentu atzinuši, ka platformas lietošanas ērtums “ir uzlabojies, vai ir drīzāk uzlabojies” salīdzinot ar platformas darbību pirms vismaz 3 mēnešiem. Tas ļauj secināt, ka platformas izstrādes laikā veiktie uzlabojumi tikuši pamanīti un novērtēti no lietotāju – izglītības pakalpojumu sniedzēju puses. Aptaujā vērtējot apmierinātību ar izglītības iestādes darbinieka darba vietu platformā, kopumā pozitīvi vērtēta izglītību piedāvājumu sagatavošana un iesniegšana (43% respondentu to vērtējuši kā “ļoti ērtu”, bet 41% kā “drīzāk ērtu”). Mācību grupu komplektēšanas ērtums vērtēts salīdzinoši viduvēji – lai arī 84% respondentu mācību grupu izveides funkcionalitāti vērtējuši kā “ļoti ērtu” vai “drīzāk ērtu”, tomēr mācību grafika izveides funkcionalitāti izmantojuši 76% respondentu no kuriem kā neērtu to novērtējuši 26% respondentu. Šeit vēlreiz jāuzsver, ka aptauja veikta vairāk kā pusgadu pirms aprobācijas izvērtējuma, un citi kvalitatīvās izpētes avoti (intervijas) kopumā norāda uz augstu apmierinātību ar platformas funkcionalitāti izglītību pakalpojumu sniedzēju vidū.

Pieklūstamība un pieeja

Platformas pieklūstamība un lietojamība IMK pieejas aprobācijas perioda noslēgumā 2025.gada nogalē vērtēta, piesaistot ārpalpojumu sniedzējus. Saskaņā ar veiktā izvērtējuma rezultātiem²⁸ **fiziskas personas** (klienti), lielākoties nebija saskārušies ar būtiskām lietojamības problēmām attiecībā uz mācību atrašanu, izglītības programmu kataloga izmantošanu, pieteikšanos un citiem procesiem. Konstatētās lietojamības problēmas lielākoties saistījās ar navigācijas un vizuālās struktūras sarežģītību, īpaši sākumlapā un izglītības programmu katalogā, kā arī meklēšanas filtri un izglītības programmu kataloga struktūra vērtēta kā nepietiekami intuitīva. Tomēr lielākā daļa klientu kopumā bija apmierināti ar platformas funkcionālo darbību – viņi spēja pieteikties, sazināties ar izglītības iestādi un pabeigt izglītības programmu bez būtiskiem šķēršļiem. Jāņem gan vērā, ka šie lietotāji paši bija digitāli prasmīgi un spēja intuitīvi atrast risinājumus un saprast platformas loģiku. Izvērtējumā arī tika konstatēts, ka klientu mijiedarbība ar platformu raksturojama kā virspusēja, vairākas funkcijas tiek izmantotas tikai daļēji vai netiek pamanītas vispār.

Saskaņā ar minētā izvērtējuma rezultātiem lietotāji - izglītības **pakalpojumu sniedzēji** kopumā nesaskaras ar būtiskām grūtībām platformas lietošanā. Veiktais lietojamības tests apliecināja, ka pieredzējušam izglītības iestādes darbiniekam platforma ir labi saprotama un lietojama. Tomēr citu izglītības iestāžu pārstāvji atzinuši, ka darbs platformā saistīts ar laikietilpīgu datu ievadi, neskaidriem ievadlaukiem un tehniskām niansēm, kas rada lieku laika patēriņu.

Vienlaikus jānorāda, ka līdz ar izvērtējuma rekomendāciju sniegšanu, tika **veikti arī platformas dizaina uzlabojumi**, kas skāra gala lietotājus – fiziskas personas un izglītības pakalpojumu sniedzējus. Ieviestie uzlabojumi skāra izglītības programmu meklētāju un skatu, kontaktu sadaļu klientiem, kā arī informācijas pārskatāmību ikdienas darbību veikšanai un informācijas meklēšanu izglītības pakalpojumu sniedzējiem.

Intervijās izglītības iestādes²⁹ uzsver platformas atšķirību no līdzšinējām valsts sistēmām tieši tās pieejas dizainā, proti uz lietotājiem, tostarp izglītības iestādēm vērstajā pieejā, pretstatā administrēšanai un "ierēdņu" vajadzībām veidotiem risinājumiem. Vienlaikus ļoti pozitīvi tiek vērtēta atgriezeniskā saite un rīcības pēc ieteikumu un rekomendācijām platformas uzlabojumiem.

Pēc dizaina uzlabojumu ieviešanas veiktā testēšana ar lietotājiem – fiziskām personām un izglītības pakalpojumu sniedzējiem apstiprinājusi augstu apmierinātību ar jauno dizainu, lietotājiem norādot, ka tas ir būtiski pārskatāmāks un atvieglo navigāciju. Savukārt, pēc informācija arhitektūras pilnveidojumu ieviešanas, lietotāju pieredze kopumā ir uzlabojusies, taču dažas problēmas saglabājušās, īpaši saistībā ar terminoloģiju un sadaļu nosaukumu saprotamību. Turpinot platformas pilnveides darbu ar terminoloģiju un sadaļu nosaukumiem, lietotāju pieredze kļūs vēl labāka, lietotājiem ļaujot atrast vajadzīgo informāciju ātrāk.

Platformas ieviešanas procesa loma lietotāju pieredzes veidošanā

Platformas ieviešanas uzsākšana tika ietekmēta (uzsākta ar novēlošanos) ieilguša MK noteikumu izstrādes un pieņemšanas procesa dēļ, un, līdz ar to, faktiskais platformas izstrādes laiks saīsinājās, lai ievērotu projekta rezultatīvajos rādītājos noteiktos ieviešanas termiņus³⁰.

Vienlaicīgā platformas izstrāde un citu platformā iekļauto projektu (VARAM digitālo pamatprasmju projekts, Mācības nodarbinātajiem VIAA projekts, NVA piedāvājums Coursera kursu apguvei) mācību piedāvājuma integrācijas platformā

²⁸ Ziņojums “Platformas un tīmekļa vietnes stars.gov.lv pieklūstamības un lietojamības novērtējums un Platformas dizaina uzlabojumu izstrādes vadlīnijas (dizaina ieviešanas rekomendācijas)” saskaņā ar 2025. gada 2. septembra Vienošanās pie Elektroniskās iepirkumu sistēmas (EIS) pirkuma pieprasījuma Nr. VIAA/2025/95. Pasūtītāja līguma numurs 6.-1.3.1/6.

²⁹ Intervijas ar izglītības iestādēm, 2026. gads.

³⁰ Intervijas ar institūciju un ministriju pārstāvjiem, 2026. gads.

ieviešanas nodrošināšanai nepieciešamās funkcionalitātes izstrāde (pielāgošana) sistēmā (bez atsevišķas pilotēšanas vai aprobācijas) vērtējama kā būtisks izaicinājums paaugstinātās izstrādes resursu noslodzes (kapacitātes) dēļ.

Tomēr saskaņā ar intervijās (ar projektā iesaistītajām pusēm) pausto, iespējams, tieši šie apstākļi ir veicinājuši projekta ieviešanas komandas ātru un saskaņotu rīcību, īstenojot platformas risinājumu ieviešanu pēc spējas attīstības (Agile) programmatūras izstrādes metodoloģijas, programmatūru veidojot iteratīvi un pakāpeniski, cieši sadarbojoties VIAA izstrādes komandai un sadarbības partneriem, ātri pielāgojoties vajadzībām un izmaiņām. Šādā veidā aprobācijas noslēgumā ir iegūts tehnisks risinājums, kas atbilst Prasmju pārvaldības platformas konceptā plānotajiem uzstādījumiem lietotāju pieredzes ziņā.

Lietotāju pieredzes tālāka vadība

Neatkarīgi no tālākā izvēlēta IMK koncepta attīstības virziena, būtu vērtīgi saglabāt veiksmīgi izveidoto platformas lietotāju pieredzes bāzi. Iesaistīto pušu intervijās pausts viedoklis, kas tieši platformas kā "vienas pieturas aģentūras" vai vienota informācijas kanāla princips ir būtisks IMK projekta ieguvums ar ietekmi uz fragmentācijas mazināšanu.

Platforma izveidota kā dažādām lietotāju grupām ērta un tajā regulāri tiek veikti uzlabojumi ņemot vērā ieteikumus. Vienlaikus jāņem vērā, ka aprobācijas tvērums paredzēja mērķa grupu ar vidējām un augstām digitālajām prasmēm, tāpēc platformas pieejamību būtu vērts turpināt pilnveidot, ņemot vērā fokusu uz lietotāju ar zemām digitālajām prasmēm sasniedzamību.

Lai arī platformas lietošanas dati liecina par ļoti nelielu apjomu citu atbalsta pakalpojumu izmantošanu (piemēram, pieteikšanās uz karjeras konsultācijām, u.c.), un platforma primāri kalpo kā instruments, kuru izmanto, lai pieteiktos uz mācībām, ir vērts turpināt izskatīt pilnveides virzienus, kuri veicinātu platformas lietotāju pieredzes uzlabošanu saskatāmi, piemēram, mācību ceļa izveides un profilēšanas iespēju paplašināšanā ar mākslīgā intelekta palīdzību, mājas lapas pilnveidē (atbilstoši tālākiem stratēģiskiem lēmumiem par platformas lomu IMK pieejas tālākā attīstībā), ārēju profilēšanas rīku integrācijā un citur.

Nākotnes platformas attīstības virzieni, kas uzlabotu lietotāju pieredzi, saistāmi ar automatizētu lietotāju profilēšanu personalizētu mācību piedāvājuma veidošanai, integrāciju veidošanu ar citiem valsts reģistriem, lai atvieglotu datu apmaiņu starp institūcijām.

Lai nodrošinātu optimālu platformas lietotāju pieredzi arī nākotnē, līdz ar jau esošām izveidotām datu integrācijām platformā (piemēram, VID, SOPA un PMLP, kas ļauj automātiski pārbaudīt lietotāju nodarbinātību, sociālo statusu un vecumu, izmantojot personas kodu), būtu svarīgi uzturēt tādu sistēmu sadarbību un integrācijas, kas ļautu lietotājam pieteikties mācībām un saņemt pakalpojumus pēc iespējas ērtā veidā – pēc vienas pieturas aģentūras principa³¹. Atsevišķās intervijās norādīts uz nepieciešamību pēc elastīgākas autentifikācijas sistēmas un iebūvētas datu analītikas platformā, lai projektu īstenojami varētu operatīvi sekot līdzi norisēm un pieņemt lēmumus, balstoties uz aktuāliem datiem.

7.3. Konsultatīvo un sadarbības partneru iesaiste: ieguvumi, mācības, izaicinājumi.

Cēloņsakarības un plānotās pieejas sākotnējais pamatojums | No IMK pieejas izstrādes un aprobācijas koncepta³² izriet, ka konsultatīvo partneru iesaiste jau sākotnēji tika paredzēta kā būtiska pieejas dizaina un ieviešanas sastāvdaļa. Koncepta izstrādes posmā tika veikta partneru kartēšana un lietotāju vajadzību izpēte, iesaistot dažādas ieinteresētās puses, tostarp nozaru pārstāvjus, sociālos partnerus un institucionālos dalībniekus, lai nodrošinātu IMK pieejas atbilstību darba tirgus vajadzībām un mērķa grupu situācijai.

Vienlaikus, atbilstoši ES Padomes ieteikumam³³ IMK pieejas ieviešanai ir būtiski iesaistīt nozares politikas veidotāju kā sadarbības partneri, lai nodrošinātu projekta rezultātu ieviešanu un ilgtspējīgu to izmantošanu. Šim nolūkam kā IMK projekta sadarbības partneris tika noteikta IZM.

Sadarbības partneris tika plānots iesaistīt šādu aktivitāšu plānošanā un īstenošanā:

- ▶ IMK ieviešanas un aprobācijas koncepta izstrāde
- ▶ Platformas koncepta izstrāde

³¹ Intervijas ar institūciju un ministriju pārstāvjiem, 2026. gads.

³² Individuālo mācību kontu ieviešanas un aprobācijas koncepts. 2024. VIAA, IZM

³³ ES Padome. ES Padomes ieteikums par individuālajiem mācību kontiem. 2022. Pieejams: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8944-2022-INIT/lv/pd>

- ▶ Iesaiste IMK pieejas aprobācijā – atbalsta nodrošināšana prasmju mācībām, pieejas aprobācija un izvērtējums, uzlabojumu un pieejas attīstības ceļu plānošana, tai skaitā mācību piedāvājuma analīze, kā arī atlases un mācību piedāvājuma izvēles kritēriju definēšana.
- ▶ Sabiedrības informēšanas un mērķa grupas motivācijas veicināšanas pasākumi – stratēģiskā komunikācijas vadība un mūžizglītības kultūras veicināšanas aktivitātes.
- ▶ Tehniskās specifikācijas izvērtēšana un saskaņošana platformas izstrādei, aprobācijai un pilnveidei.

Izvērtējuma novērojumi (aprobācijas noslēgums) | Raksturojums tiek sniegts atbilstoši partneru grupām (konsultatīvie un sadarbības partneri).

Konsultatīvo partneru iesaiste

Šī plānotā iesaiste praksē ir īstenota IMK projekta konsultatīvo partneru darba grupas formā, kuras dalībnieki ir EM, LM, VARAM, NVA, LIKTA, LDDK, LBAS, biedrība “Augstākās izglītības un zinātnes informācijas tehnoloģiju koplietošanas pakalpojumu centrs”. Darba grupa kalpo kā konsultatīvs mehānisms IMK pieejas risinājumu, ieviešanas gaitas un lietojamības jautājumu apspriešanai, nodrošinot atgriezenisko saiti par pieejas dizainu, mērķa grupu sasniedzamību un potenciālajiem uzlabojumiem. Konceptuālajos dokumentos šāda partneru iesaiste tika plānota kā atbalstoša un konsultatīva funkcija, nevis kā lēmējvaru īstenojošs instruments, vienlaikus veicinot pieejas leģitimitāti un sagatavojot pamatu tās turpmākai mērogošanai un ilgtspējai.

Izvērtējot konsultatīvo partneru darba grupas darbību, secināms, ka tās reālā loma un ietekme bijusi ierobežota. Balstoties uz veiktajām intervijām ar konsultatīvās darba grupas partneriem, dominē uzskats, ka darba grupa tikai nepilnīgi ir sasniegusi tai sākotnēji plānotos mērķus. Tā vietā, lai kļūtu par aktīvu līdzdalības instrumentu, darba grupa vairāk ir kalpojusi kā formāls forums, kurā iesaistītās puses tiek periodiski informētas par projekta progresu un digitālās platformas STARS aktualitātēm. Respondentus sniegtās atbildes norāda uz to, ka darba grupas darbība primāri orientēta uz informācijas sniegšanu, nevis uz stratēģisku partneru iesaisti lēmumu pieņemšanā, kas mazinājis konsultatīvo partneru iespējas sniegt jēgpilnu pienesumu IMK pieejas aprobācijas un platformas pilnveides procesā. Vienlaikus arī pašas konsultatīvās darba grupas dalīborganizācijas atzīst, ka arī no to puses nav tikušas iniciētas iniciatīvas, kas šī sadarbības formāta ietvaros veicinātu iesaistes pakāpi dažādu iesaistīto pušu viedokļu apmaiņu un integrēšanu aprobācijas procesos vai platformas pilnveidē. Kā izņēmums tiek minēti konsultatīvās darba grupas locekļi LIKTA un VARAM, kuru iesaiste bijusi aktīvāka un raksturojama kā labās prakses piemērs. LIKTA aktīvi iesaistās mācību vajadzību saskaņošanā kā darba devēju organizācija IT nozarei, savukārt VARAM aktīvākas iesaistes aktivitātes galvenokārt bija vērstas uz STARS platformas pilnveidi, ņemot vērā, ka platformā jau tā izstrādes sākuma posmā tika integrēts arī VARAM īstenotā digitālo pamatprasmju projekta mācību piedāvājums.

Sadarbības partnera iesaiste

Izvērtējot projekta noslēguma posmu, secināms, ka IZM kā sadarbības partnera līdzdalība ir bijusi izšķiroša tieši projekta sākuma posmā, kurā IZM aktīvi nodrošināja saturisko un tiesisko atbalstu, izstrādājot individuālo mācību kontu (IMK) un platformas konceptus, kā arī sagatavojot nepieciešamo normatīvo regulējumu (saistošos Ministru kabineta noteikumus) projekta faktiskajai uzsākšanai. Vienlaikus veiktais iesaistīto pušu kartējums apliecina IZM lomu duālo raksturu: ministrija vienlaikus darbojās gan kā projekta sadarbības partneris, gan kā uzraugošā institūcija, pildot par pieaugušo izglītību atbildīgās politikas plānotājas un Atveseļošanas fonda nozares ministrijas funkcijas. Būtiski gan vērst uzmanību, ka šāda situācija nav uzskatāma par ierobežojumu vai risku, jo dažādu IZM struktūrvienību funkcijas ir nošķirtas, kā arī šāda pieeja atbilst vispārējai pārvaldības praksei Latvijas valsts pārvaldē. Rezultātā novērojams, ka tālākajos aprobācijas un IMK projekta ieviešanas posmos IZM tiešā iesaiste sadarbības partnera statusā kļuva minimāla, fokusējoties uz uzraugošo procesu vadību, tādējādi prioritizējot ministrijas stratēģiskās uzraudzības un kontroles funkcijas pār operatīvo ieviešanas atbalstu IMK projektam.

Ņemot vērā IZM duālo lomu kopējā IMK ieviešanas kontekstā, secināms, īstenotā pieeja, ministrijas kā sadarbības partnera iesaisti fokusējot uz projekta uzsākšanas posmu, kur tieši politikas veidotāja loma ir visbūtiskākā, ir bijusi pamatota, kā arī atbilstoša ES Padomes ieteikumam par IMK pieejas ieviešanu. Nav novēroti un identificēti būtiski trūkumi vai atkāpes, kuras būtu radušās tādēļ, ka visu IMK projekta īstenošanas laiku IZM kā projekta sadarbības partnera iesaiste nav bijusi vienmērīga.

8. Aprobācijas laikā identificētie izaicinājumi un priekšrocības

Balstoties uz kvantitatīvo un kvalitatīvo datu analīzi, aprobācijas laikā tika identificētas individuālo mācību kontu pieejas galvenās priekšrocības un izaicinājumi. Šie aspekti ir strukturēti SVID analīzē, kas pieejama Pielikums Nr. 3 "SVID analīze" un ļauj sistemātiski izvērtēt pieejas stiprās un vājās puses, kā arī tās attīstības iespējas un potenciālos riskus. SVID analīze kalpo kā pamats turpmākai analīzei un rekomendāciju izstrādei, identificējot kritiskos faktorus, kas ietekmē IMK pieejas efektivitāti, ilgtspēju un mērogošanas iespējas.

8.1. Stiprās un vājās puses salīdzinājumā ar citiem valsts atbalsta pasākumiem pieaugušo izglītībā

Kopējais IMK pieejas stiprās un vājās puses, kas identificētas šī izvērtējuma ietvaros ir pieejamas ziņojuma 6.nodaļā iekļautajā SVID analīzē. Vienlaikus, sniedzam izvērstatu skaidrojumu par identificētajām stiprajām pusēm, tieši attiecībā uz būtiskajiem IMK pieejas ieviešanas aspektiem, kas līdz aprobācijas Latvijā nebija izmantoti vai radīti.

Kvalitatīvās izpētes ietvaros veiktās intervijas ar iesaistītajām pusēm, jo īpaši ar izglītības pakalpojumu sniedzējiem un sociālajiem partneriem (LBAS un LDDK), izceļ platformas STARS būtisko pienesumu, kas to nošķir no līdzšinējiem valsts uzturētajiem IT risinājumiem pieaugušo izglītībā. Kā galvenais pozitīvais aspekts tiek identificēta atšķirīgā pieeja platformas izstrādē, kas balstīta uz dažādu lietotāju grupu specifisko vajadzību analīzi, nevis tikai uz sistēmas tehnisko funkciju nodrošināšanu un ierēdniecības administratīvo vajadzību apmierināšanu. Intervējamie norāda uz fundamentālu atšķirību starp STARS un citām valsts uzturētajām platformām (piemēram, NVA pārvaldītajām sistēmām). Kamēr tradicionālie risinājumi bieži tiek vērtēti kā orientēti uz iekšējiem administratīvajiem procesiem un kontroli, platforma STARS ir veidota, izmantojot pakalpojuma dizaina principus. Tas ietver mērķtiecīgu orientāciju uz divām galvenajām lietotāju grupām:

- ▶ Pieaugušās personas: nodrošinot intuitīvu pieteikšanās procesu, prasmju pašvērtējuma rīkus un personalizētu lietotāja ceļu;
- ▶ Izglītības pakalpojumu sniedzēji: mazinot administratīvo slogu un piedāvājot ērtāku mehānismu mācību piedāvājuma publicēšanai un grupu pārvaldībai.

Sociālie partneri un izglītības iestāžu pārstāvji īpaši uzsver, ka STARS izstrādes procesā definētais lietotāju vajadzību princips ir ļāvis izveidot platformu, kas ir "dzīvotspējīgāka" un lietotājam draudzīgāka. Pretstatā novērotajai pieejai citās sistēmās, kur lietotājam bieži jāpielāgojas sistēmas ierobežojumiem, STARS arhitektūra ir mēģinājusi sekot reālajam lietotāja ceļam (*customer journey*). Šī pieeja tiek vērtēta kā būtisks solis virzībā uz cilvēk-centrētu pieaugušo izglītības pārvaldību, vienlaikus konsolidējot mācību piedāvājumu un padarot to pieejamāku plašākai sabiedrībai. Vienlaikus, līdz platformas STARS pilnvērtīgai ieviešanai, valstiski ir iztrūcis kopējs, uz lietotāju vērsts risinājums, kas ļauj vienkopus redzēt dažādus pieaugušo izglītībai pieejamos atbalsta projektus un to ietvaros pieejamās izglītības programmas.

Viena no būtiskajām stiprajām pusēm, ko intervijās izceļ iesaistītās puses, ir pašas IMK pieejas kā principiāli jauna risinājuma ieviešana Latvijas pieaugušo izglītības sistēmā. Šī pieeja pirmo reizi praksē ļāva īstenot modeli, kurā lēmuma pieņemšanas vara par mācību izvēli un finansējuma izlietojumu tiek nodota paša indivīda rokās. Iespēja indivīdam pašam izlemt par IMK ieskaitītā finansējuma izmantošanu tiek vērtēta kā nozīmīgs solis pretī personīgai atbildībai par savu prasmju attīstību. Tomēr intervijās ar iesaistītajām pusēm bieži izskan viedoklis, ka aprobācijas kvantitatīvie dati nav vērtējami viennozīmīgi. Tiek norādīts, ka dalībnieku skaits, kas iesaistījās mācībās, izmantojot individuālajā kontā ieskaitīto finansējumu, nav tieši interpretējams kā rādītājs tam, ka mērķa grupas ir pilnībā un korekti izpratušas pieejas būtību. Eksperti vērs uzmanību uz to, ka salīdzinoši īsa aprobācijas laiks un fakts, ka pieeja tika testēta tikai trīs uzsaukumos (kur katrs no tiem ietvēra atšķirīgus nosacījumus un mērķa grupas), varēja radīt fragmentāru priekšstatu par sistēmas ilgtermiņa darbību. Neskatoties uz metodoloģiskajiem izaicinājumiem aprobācijas posmā, iesaistīto pušu vidū dominē viedoklis, ka šāds jaunievedums Latvijas pieaugušo izglītības sistēmā ir būtisks un nepieciešams papildinājums. IMK sistēma rada elastīgu ietvaru, kas spēj pielāgoties mainīgajām darba tirgus prasībām efektīvāk nekā tradicionālās, uz institūcijām orientētās izglītības programmas.

IMK pieejas galvenā priekšrocība salīdzinājumā ar tradicionālajiem, nereti uz kampaņveida uzsaukumiem balstītajiem pasākumiem (piemēram, VIAA citiem projektiem vai NVA administrētajiem pasākumiem) ir tās indivīda autonomijā balstītais modelis un lietotāj-orientētā digitālā infrastruktūra (STARS platforma). Atšķirībā no institucionāli vadītiem rīkiem, IMK nodrošina "nauda seko cilvēkam" principu, ļaujot personai pašai definēt mācību ceļu un pārvaldīt finansējumu, savukārt platformas STARS izstrādē izmantotais pakalpojuma dizains būtiski mazina administratīvo slogu pakalpojumu sniedzējiem un nodrošina caurredzamāku pieteikšanās procesu.

Tomēr kā būtiskākie trūkumi identificējami sistēmiskā fragmentācija un ilgtspējas riski. Kvalitatīvā analīze liecina, ka IMK aprobācija nav pilnībā novērsusi funkciju dublēšanos ar esošajiem labklājības resora IT risinājumiem, turklāt sistēmas efektivitāti ierobežo lietotāju digitālā plaša un nepietiekams karjeras konsultāciju atbalsts mērķa grupām ar zemāku izglītības līmeni. IMK pašlaik trūkst skaidra pēctecības modeļa un pastāvīga finansējuma avota pēc Atveseļošanas fonda projekta noslēguma, kas rada risku, ka inovatīvā pieeja paliks tikai izolēta pilotprojekta līmenī, nevis kļūs par pastāvīgu cilvēkkapitāla politikas instrumentu.

8.2. Šķēršļi platformas lietošanā, pieejamībā vai kvalitātes nodrošināšanā

IMK pieejas aprobācijas rezultāti liecina, ka galvenie šķēršļi saistīti ar lietotāju spēju orientēties piedāvājumā, sistēmas sarežģītību un nepietiekamu integrāciju starp iesaistītajām institūcijām. Lietotāji saskaras ar grūtībām izprast dažādo projektu nosacījumus, izvērtēt izglītības programmu atbilstību un atrast nepieciešamo informāciju, kas lielā mērā saistīts ar tehnisku terminoloģiju un nevienmērīgu informācijas struktūru. Papildus identificēti izaicinājumi, kas saistīti ar digitālo plaisu, ierobežotu darba devēju iesaisti, nepietiekamu datu izmantošanu un kvalitātes novērtēšanas mehānismiem, kā arī sistēmas fragmentētu uzbūvi, kas apgrūtina efektīvu lietotāju pieredzi un resursu izmantošanu.

Detalizēta informācija par lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījumu ir pieejama Pielikums Nr. 13. "Lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījums par šķēršļiem un priekšrocībām".

8.3. Lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījums

Analizējot lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījumus, novērojamas gan kopīgas, gan atšķirīgas perspektīvas. Visas iesaistītās puses pozitīvi vērtē IMK pieejas konceptu un STARS platformas potenciālu kā vienotu pieaugušo izglītības piekļuves punktu. Vienlaikus lietotāji primāri akcentē praktiskās lietojamības jautājumus, tostarp orientēšanos platformā un mācību izvēles sarežģītību, pakalpojumu sniedzēji – administratīvos, finansēšanas un kvalitātes aspektus, savukārt institūcijas – sistēmiskos izaicinājumus, tostarp sadarbību, datu apmaiņu un ilgtspējīgu pārvaldību. Šo skatījumu kopums norāda, ka, lai gan pieejas pamati ir funkcionējoši, tās efektivitāte un ietekme ir cieši saistīta ar spēju vienkāršot lietotāju pieredzi un nodrošināt ciešāku sistēmas integrāciju.

Detalizēta informācija par lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījumu ir pieejama Pielikumā Pielikums Nr. 13. "Lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījums par šķēršļiem un priekšrocībām".

9. Perspektīvas un nākotnes potenciāls

Lai novērtētu ārējās vides faktorus, kas ietekmē IMK pieejas attīstību ir sagatavota PESTEL analīze, kas ir pieejama Pielikums Nr. 4 "PESTEL analīze". Tā nodrošina strukturētu skatījumu uz politiskajiem, ekonomiskajiem, sociālajiem, tehnoloģiskajiem, juridiskajiem un vides faktoriem, kas ietekmē pieaugušo izglītības sistēmu un IMK pieejas attīstības iespējas. Analīze kalpo kā pamats mērogošanas scenāriju izvērtēšanai, identificējot galvenos riskus, ierobežojumus un priekšnosacījumus ilgtspējīgai pieejas ieviešanai.

9.1. Sistēmas mērogošanas iespējas un riski

IMK pieejas aprobācijas rezultāti un to analīze ļauj secināt, ka sistēmas turpmākā attīstība ir iespējama, izmantojot pakāpenisku mērogošanas pieeju, kas apvieno īstermiņa funkcionalitātes paplašināšanu ar ilgtermiņa sistēmisku integrāciju. Šāda pieeja ļauj vienlaikus saglabāt esošā risinājuma darbību un attīstīt to par pilnvērtīgu pieaugušo izglītības politikas instrumentu.

Izvērtējuma ietvaros identificētas divas savstarpēji papildinošas mērogošanas trajektorijas:

- ▶ **funkcionālā mērogošana vidējā termiņā**, kas vērsta uz esošā risinājuma paplašināšanu un pilnveidi, īpaši platformas STARS izmantošanas un attīstības kontekstā;
- ▶ **vertikālā (mērķētā) mērogošana ilgtermiņā**, kas paredz IMK pieejas integrāciju kā pastāvīgu, uz konkrētām mērķa grupām orientētu politikas instrumentu, kas pamatā finansēts no valsts budžeta finansējuma.

Piedāvātie mērogošanas risinājumi nav alternatīvas, bet savstarpēji papildinošas pieejas, kas ļauj nodrošināt AF projekta rezultātu ilgtspēju pēc tā noslēgšanās un secīgi veikt soļus IMK pieejas nostiprināšanai kā ilgtspējīgam un pastāvīgam instrumentam pieaugušo izglītībā.

Funkcionālās mērogošanas iespējas un riski (vidējā termiņā)

Funkcionālā mērogošana paredz pakāpenisku esošā risinājuma attīstību, paplašinot tā pielietojumu, funkcionalitāti un integrāciju ar citiem pieaugušo izglītības instrumentiem. Šīs pieejas pamatā ir esošās infrastruktūras – īpaši STARS platformas – izmantošana kā centrālais koordinācijas un piekļuves punkts. Vidējā termiņā funkcionālā mērogošana ļauj paplašināt platformā pieejamo piedāvājumu, integrējot tajā jaunus projektus, programmas un finansējuma instrumentus, kā arī attīstīt papildus funkcionalitāti, tostarp lietotāju profilēšanu un datu analītiku. Vienlaikus šī pieeja ļauj vienkopus uzkrāt būtiskus datus par pieaugušo izglītību un iedzīvotāju lietošanas paradumiem, kā rezultātā iespējams attīstīt datu izmantošanu piedāvājuma plānošanā un kvalitātes izvērtēšanā.

STARS platformas integrācija VIIS ir vērtējama kā būtisks priekšnoteikums platformas turpmākai attīstībai un funkcionālajai mērogošanai vidējā termiņā. Šāda pieeja rada iespēju platformu attīstīt nevis kā atsevišķu projektu risinājumu, bet kā sistēmisku pieaugušo izglītības infrastruktūras elementu ar ilgtermiņa lomu valsts pārvaldē. Platformas integrācija VIIS rada priekšnoteikumus centralizētai datu pārvaldībai un pakāpeniskai dažādu pieaugušo izglītības atbalsta instrumentu integrācijai vienotā vidē. Tas ir īpaši būtiski funkcionālās mērogošanas scenārijā, kur paredzēta jaunu projektu, finansēšanas mehānismu un pakalpojumu integrēšana platformā, vienlaikus saglabājot vienotu lietotāja vidi un pārvaldības principus. Šāda pieeja potenciāli ļauj mazināt pieaugušo izglītības sistēmas fragmentāciju, samazināt administratīvo slogu un izvairīties no paralēlu digitālo risinājumu veidošanas dažādu projektu vai institūciju ietvaros. No attīstības perspektīvas VIIS integrācija ir nozīmīga arī datu uzkrāšanas un analītikas kontekstā. Tā rada iespēju ilgtermiņā veidot vienotu informācijas kopumu par indivīda izglītības aktivitātēm, apgūtajām prasmēm un iesaisti dažādos atbalsta instrumentos. Šāda pieeja ir būtiska, lai nākotnē platforma varētu attīstīties no salīdzinoši statiska mācību kataloga uz personalizētu prasmi attīstības un atbalsta vidi, kurā iespējams izmantot profilēšanas pieeju, automatizētus ieteikumus un mērķētāku indivīdu virzīšanu uz tiem atbilstošākajiem atbalsta risinājumiem.

Vienlaikus funkcionālā mērogošana ietver vairākus būtiskus riskus:

- ▶ **fragmentācijas saglabāšanās risks**, ja jauni risinājumi tiek pievienoti bez vienotas stratēģiskas loģikas;
- ▶ **lietotāju nepietiekamas izpratnes par atbalsta risinājumiem risks**, ja tajā tiek integrēti daudzveidīgi instrumenti bez skaidras kopējas komunikācijas un precīzas lietotāju profilēšanas. Ņemot vērā, ka katrā projektā ir atšķirīgi atbalsta nosacījumi, uz kādiem var pretendēt mācību dalībnieki, īpaši svarīga nozīme ir precīzai un mērķētai komunikācijai;
- ▶ **ierobežota ietekme uz sistēmiskajām problēmām**, ja netiek veikta mērķēta intervence konkrētās mērķa grupās veidojot precīzi definētas sinerģijas starp STARS platformā iekļautajiem projektiem;
- ▶ **atkarība no projektu finansējuma**, kas var ierobežot risinājuma nepārtrauktību un rezultātu ilgtspēju.

Vertikālās (mērķētās) mērogošanas iespējas un riski (ilgtermiņā)

Vertikālā mērogošana paredz pāreju no vispārīga atbalsta modeļa uz mērķētu, stratēģiski fokusētu pieeju, kur IMK instruments tiek izmantots konkrētu politikas mērķu sasniegšanai, īpaši darba tirgus vajadzību kontekstā, tādējādi attīstīto aprobēto pieeju kā pastāvīgu risinājumu, kas vērsts uz galvenajām pieaugušo izglītības problēmām un to ietekmes mazināšanu, vienlaikus nodrošinot mērķētu publiskā finansējuma novirzīšanu mērķa grupām. Būtiski atzīmēt, ka ar pastāvīgu ilgtermiņa scenāriju tiek saprasts arī fakts, ka šim virzienam ir piešķirts pastāvīgs valsts budžeta finansējums. Tas neizslēdz iespēju, ka paralēli pastāv gan funkcionālās mērogošanas scenārijs, gan vertikālās (mērķētās) mērogošanas scenārijs. Detalizētāk ar ilgtermiņa scenārija loģiku, kas izvērtējuma laikā ar politikas plānotājiem un ieviešējiem pārrunāts darbseminārā, ir iespējams iepazīties šī ziņojuma pielikumā (skatīt Pielikums Nr. 10 "IMK pieejas pastāvīga scenārija loģika un ieviešanas priekšnosacījumi").

Vertikālās mērogošanas ieviešana saistīta ar būtiskiem īstenošanas izaicinājumiem jeb riskiem:

- ▶ **nepietiekama institucionālā koordinācija**, kas var kavēt vienotas pieejas ieviešanu;
- ▶ **darba devēju ierobežota iesaiste vai motivācija iesaistīties**, kas var mazināt mērķētās pieejas efektivitāti;
- ▶ **politiskās prioritizācijas risks**, jo vairāki būtiski lēmumi jāpieņem politiskā līmenī, kas saglabā pietiekamu nenoteiktību un potenciālu prioritāšu maiņu;
- ▶ **pārejas perioda izaicinājumi**, pārejot no projektu pieejas uz pastāvīgu finansējuma modeli, īpaši, ja kāds no soļiem aizkavējas un var rasties atbalsta pārtraukumi;

Līdz ar to vertikālā mērogošana prasa savlaicīgi plānotu ieviešanu, skaidru normatīvo ietvaru un pakāpenisku pāreju.

Mērogošanas scenāriju savstarpēja sinerģija

Nākotnes scenārija loģika balstās pakāpeniskā pārejā no funkcionālās mērogošanas uz mērķētu jeb vertikālu mērogošanu, vienlaikus saglabājot iespēju abām pieejām ilgtermiņā pastāvēt paralēli. Vidējā termiņā funkcionālā mērogošana paredz STARS platformas un ar to saistīto procesu attīstību, integrējot platformā jaunus pieaugušo izglītības projektus, finansēšanas instrumentus un atbalsta pakalpojumus, kā arī pilnveidojot lietotāju profilēšanas un datu analītikas funkcionalitāti. Šādas pieejas mērķis ir mazināt pieaugušo izglītības sistēmas fragmentāciju un izveidot vienotu infrastruktūru dažādu atbalsta instrumentu īstenošanai.

Vienlaikus funkcionālās mērogošanas posmā tiek uzkrāti dati, praktiskā pieredze un institucionālā kapacitāte, kas rada priekšnoteikumus pārejai uz mērķētāku pieeju ilgtermiņā. Vertikālā jeb mērķētā mērogošana paredz IMK pieejas nostiprināšanu kā pastāvīgu pieaugušo izglītības instrumentu, kura centrālais elements ir periodiski indivīda IMK pieejamais publiskais finansējums, piemēram, 500 euro apmērā, ko iespējams izmantot prioritāru prasmju apguvei. Šajā scenārijā publiskais finansējums tiek mērķtiecīgi novirzīts darba tirgum un tautsaimniecībai prioritārās jomās, ciešāk sasaistot mācību piedāvājumu ar darba devēju pieprasījumu un augstas pievienotās vērtības prasmju attīstību.

Vienlaikus abi attīstības virzieni nav savstarpēji izslēdzoši. Arī ilgtermiņā funkcionālā mērogošana var turpināties paralēli mērķētajam atbalsta modelim, STARS platformai kalpojot kā vienotai infrastruktūrai dažādu projektu un atbalsta instrumentu īstenošanai. Savukārt vertikālā mērogošana rada priekšnoteikumus pastāvīgam un ilgtspējīgam pieaugušo izglītības atbalsta modelim, kas spēj darboties arī bez projektu finansējuma, balstoties valsts budžeta finansējumā un mērķētā publiskā atbalsta pieejā.

9.2. Ilgtspējas priekšnosacījumi pēc Atveseļošanas fonda (AF) projekta noslēguma

IMK pieejas aprobācijas rezultāti apliecina, ka šāds modelis Latvijā ir funkcionējošs un lietotājiem pieprasīts risinājums. Vienlaikus izvērtējums skaidri norāda, ka līdzšinējā pieeja balstīta projekta finansējumā, kas nodrošina ierobežota termiņa rezultātus, bet neveido ilgtspējīgu sistēmisku instrumentu. Lai IMK pieeja varētu tikt attīstīta kā pastāvīgs pieaugušo izglītības politikas instruments, nepieciešams nodrošināt savstarpēji saistītu priekšnosacījumu kopumu četrās būtiskās dimensijās – normatīvajā regulējumā, institucionālajā sadarbībā, datu pārvaldībā un finansēšanas modelī, kuru kopsavilkums sniegts šīs nodaļas turpinājumā iekļautajās apakšnodaļās.

Vienlaikus izvērtējuma ietvaros ir sagatavots un politikas plānotājiem un politikas ieviešējiem prezentēts redzējums par rekomendēto ilgtermiņa mērķētas mērogošanas pieeju, veidojot IMK pieeju (īpaši kontekstā ar indivīda "maciņu" un kvalifikācijas ieguves mācību pilnīgu finansēšanu no publiskajiem līdzekļiem) kā pastāvīgu risinājumu, scenārija loģika, kas pieejama šī ziņojuma pielikumā (skatīt Pielikums Nr. 10 "IMK pieejas pastāvīga scenārija loģika un ieviešanas priekšnosacījumi").

9.3. Normatīvā regulējuma priekšnosacījumi

IMK pieejas ilgtspēja ir tieši atkarīga no tā, vai tā tiek nostiprināta kā pastāvīgs politikas instruments normatīvā regulējuma līmenī, nevis turpina funkcionēt projektu vai specifisku atbalsta programmu ietvaros.

Izvērtējums liecina, ka līdzšinējā pieaugušo izglītības atbalsta īstenošana Latvijā lielā mērā balstās uz ES fondu un projektu regulējumu, kur katram instrumentam tiek definēti atsevišķi īstenošanas principi. Šāda pieeja rada fragmentāciju un ierobežo vienotas politikas loģikas piemērošanu dažādos atbalsta instrumentos.

Ilgtspējīga risinājuma izveidei būtiski ir:

- ▶ nodrošināt pastāvīgu regulējumu Ministru kabineta līmenī, kas definē platformas darbības principus, tās lomu izglītības sistēmā un izmantošanas kārtību pēc AF projekta noslēguma;
- ▶ nostiprināt vienotus horizontālus principus valsts atbalstītām pieaugušo izglītības aktivitātēm, tostarp attiecībā uz mērķa grupām, sasaisti ar darba tirgus vajadzībām un rezultātu novērtēšanu;
- ▶ definēt institucionālo atbildību, datu izmantošanas principus un finansējuma plūsmas pamatprincipus normatīvā ietvarā, nevis tikai projektu dokumentācijā;
- ▶ nodrošināt, ka regulējums ir pietiekami elastīgs, lai ļautu attīstīt jaunus instrumentus, vienlaikus saglabājot vienotu sistēmisko pieeju.

Bez šāda regulējuma pastāv risks, ka pēc AF projekta noslēguma IMK pieeja un ar to saistītie risinājumi saglabāsies kā fragmentāri iniciatīvu kopumi, nevis attīstīsies par integrētu politikas instrumentu.

Ar izvērtējuma komandas rekomendācijām šī priekšnosacījuma izpildei iespējams iepazīties šī ziņojuma sadaļā "Rekomendācijas".

9.4. Institucionālās sadarbības priekšnosacījumi

Pieaugušo izglītības politikas īstenošana Latvijā ietver vairākas institūcijas (IZM, VIAA, EM, LM/NVA u.c.), kuru funkcijas aptver gan izglītības piedāvājuma veidošanu, gan darba tirgus vajadzību analīzi, gan sociālā atbalsta instrumentus. Izvērtējums apliecina, ka līdzšinējā sadarbība lielā mērā balstās projektu ietvaros definētos mehānismus, nevis pastāvīgos, strukturētos procesos.

Ilgtspējīga modeļa izveidei būtiski ir pāriet no ad hoc sadarbības uz skaidri definētu procesu pieeju, kas ietver:

- ▶ regulārus sadarbības ciklus, kuros tiek analizētas darba tirgus vajadzības, izvērtēti rezultāti un pieņemti lēmumi par atbalsta virzieniem;
- ▶ skaidru lēmumu pieņemšanas loģiku un termiņus, kas nodrošina savlaicīgu reakciju uz ekonomikas un prasmju pieprasījuma izmaiņām;
- ▶ konkrētu atbildību sadalījumu procesos, nevis tikai institucionālo kompetenču līmenī;
- ▶ efektīvu darba devēju iesaisti, pārejot no konsultatīvas uz funkcionālu līdzdalību prasmju pieprasījuma definēšanā un piedāvājuma validācijā.

Izvērtējums arī uzsver, ka institucionālās sadarbības stiprināšana nenozīmē obligāti jaunu struktūru veidošanu, bet gan esošo institūciju sadarbības procesu precizēšanu un praktisku ievērošanu. Nepieciešamības gadījumā var tikt nodrošināta arī koordinācijas kapacitāte, kas atbild par šo procesu nepārtrauktību.

9.5. Datu pārvaldības priekšnosacījumi

Datu pieejamība un izmantošana ir viens no centrālajiem priekšnoteikumiem IMK pieejas attīstībai par efektīvu un mērķētu politikas instrumentu.

Izvērtējums liecina, ka līdzšinējie dati galvenokārt ļauj analizēt dalību mācībās un to pabeigšanu, bet nepietiekami atspoguļo apgūto prasmju izmantošanu darba tirgū un to ekonomisko ietekmi. Tāpat datu izmantošana pieaugušo izglītības politikas plānošanā ir fragmentēta un nepilnīgi integrēta starp institūcijām.

Ilgtspējīga modeļa ietvarā būtiski ir:

- ▶ attīstīt vienotu datu pārvaldības pieeju, kas nodrošina datu integrāciju starp dažādiem valsts informācijas resursiem;
- ▶ nodrošināt datu izmantošanu lēmumu pieņemšanā, tostarp piedāvājuma plānošanā, mērķa grupu noteikšanā un finansējuma sadalē;
- ▶ ieviest rezultātu novērtēšanas pieeju, kas fokusējas uz ekonomisko ietekmi (piemēram, nodarbinātības izmaiņām, ienākumu pieaugumu, prasmju izmantošanu darba vidē), nevis tikai dalībnieku skaitu;

- ▶ attīstīt lietotāju profilēšanas un virzīšanas risinājumus, kas balstīti datu analīzē un ļauj efektīvāk novirzīt individuus uz atbilstošākajiem mācību un atbalsta instrumentiem;
- ▶ nodrošināt regulāru piedāvājuma pārskatīšanu, izmantojot darba tirgus prognozes, lietotāju uzvedības datus un programmu rezultātu analīzi.

Šāda pieeja ļauj pāriet no piedāvājuma vadīta modeļa uz datu vadītu sistēmu, kas spēj adaptīvi reaģēt uz ekonomikas vajadzībām un nodrošināt augstāku publisko investīciju atdevi.

9.6. Finansējuma modeļu priekšnosacījumi

Finansējuma modelis ir kritiskais faktors IMK pieejas ilgtspējai. Projektu finansējums nodrošina tikai īstermiņa risinājumu un nevar kalpot kā pamats pastāvīgam instrumentam.

Ilgtermiņa finansējuma modeļa izveidei būtiski ir:

- ▶ nodrošināt valsts budžeta finansējumu kā pamata avotu, kas garantē instrumenta stabilitāti un prognozējamību ilgtermiņā;
- ▶ izmantot ES fondu un citu ārējo finanšu instrumentu līdzekļus kā papildinošu finansējumu, kas ļauj attīstīt jaunus risinājumus un pilotēt inovācijas;
- ▶ attīstīt diferencētu līdzfinansējuma pieeju, tostarp veicinot darba devēju iesaisti finansēšanā, kas stiprina atbildību par rezultātiem un veicina piedāvājuma atbilstību darba tirgus vajadzībām;
- ▶ nodrošināt finansējuma sasaisti ar rezultātiem, īpaši ar ekonomisko ietekmi un prasmju izmantošanu darba tirgū;
- ▶ paredzēt pakāpenisku pāreju uz budžeta finansētu modeli, izmantojot vidējā termiņa periodu (līdz nākamā ES fondu plānošanas perioda beigām) kā attīstības un testēšanas posmu.

Bez stabila finansējuma modeļa pastāv būtisks risks, ka IMK pieeja saglabāsies kā īslaicīga iniciatīva, nesasniedzot tās potenciālu kā sistemātisku pieaugušo izglītības instrumentu.

9.7. Motivācijas uzturēšanas stratēģijas ilgtermiņā (bez pārdozēšanas riska)

IMK pieejas aprobācijas rezultāti apliecina, ka finanšu stimulš, aktuāls mācību saturs un elastīga piekļuve mācībām ir efektīvi instrumenti pieaugušo iesaistes veicināšanai. Vienlaikus izvērtējums parāda, ka šī ietekme aprobācijas ietvaros galvenokārt attiecās uz jau motivētu mērķa grupu, kurai mācīšanās ir apzināta izvēle un attīstības instruments. Tas nozīmē, ka ilgtermiņā motivācijas uzturēšana nevar balstīties tikai uz vienreizējiem vai pastāvīgi atkārtojamiem finanšu stimuliem. Pastāv risks, ka pārmērīga vai nekontrolēta motivācijas instrumentu izmantošana var radīt tā saukto “pārdozēšanas efektu”, kurā:

- ▶ samazinās individuālā atbildība par mācību izvēli un rezultātiem;
- ▶ veidojas uz publisko finansējumu balstīta uzvedība bez skaidra mērķa;
- ▶ samazinās mācību kvalitātes prasīgums no dalībnieku puses;
- ▶ pieaug neefektīva resursu izmantošana, iztrūkstot ieguldījumu sasaistei ar ekonomikas vajadzībām.

Līdz ar to motivācijas uzturēšana jāskata kā strukturēta un sabalansēta sistēma, kas balstīta ne tikai stimulēšanā, bet arī mērķētā pieejā, kas orientēta uz rezultātu.

Finansiālais atbalsts ir būtisks motivācijas elements, tomēr tā izmantošanai jābūt mērķētai un sabalansētai. Ilgtermiņa pieejā finansējuma loma ir samazināt piekļuves barjeras mācībām un motivēt iesaisti prioritārajās jomās. Vienlaikus nepieciešams izvairīties no situācijas, kur finansējums kļūst par primāro motivācijas faktoru. To var panākt, ieviešot līdzfinansējuma principus, īpaši darba devēju iesaistes veicināšanai, šāda pieeja arī veicina līdzsvaru starp publisko atbalstu un individuālo līdzatbildību.

Ilgtermiņā viens no būtiskākajiem motivācijas uzturēšanas faktoriem ir darba devēju aktīva iesaiste. Izvērtējums liecina, ka aprobācijas laikā šī iesaiste bija ierobežota, kas neveido tiešo saikni starp mācībām un darba tirgus vajadzībām, vienlaikus identificē šādu vajadzību nākotnē, ieviešot IMK pieeju kā pastāvīgu pieaugušo izglītības sistēmas elementu.

10. Secinājumi

Izvērtējuma secinājumi ir balstīti visa pētījuma gaitā gūtajos empīriskajos novērojumos un uz to pamata formulētajos starpsecinājumos. Atbilstoši ar Pasūtītāju saskaņotajai izvērtējuma metodoloģiskajai pieejai, šie starpsecinājumi tika validēti datu triangulācijas ietvarā, tostarp īpaši organizētā fokusgrupā ar politikas plānotājiem un politikas ieviesējiem, starp dalībniekiem esot gan IZM, gan VIAA pārstāvjiem. Turpinājumā sniegts validēto secinājumu apkopojums, katru no tiem papildinot ar norādēm uz izmantotajiem datu un informācijas avotiem, tādējādi nodrošinot izsekojamību un caurskatāmību attiecībā uz veikto datu triangulāciju.

Tabula 1. Novērojumi un secinājumi

Nr.	Novērojumi	Secinājums	Kabineta pētījums	Aptauja	Intervijas	Fokusgrupas statuss
1.	- Lielākā daļa aprobācijas dalībnieku ir ar augstāko izglītību un jau iepriekš aktīvi iesaistījušies prasmju pilnveidē. - Dalībnieku dati liecina, ka 80% dalībnieku bija ar augstāko izglītību, kā arī dominējošā vecuma grupa 30-49 gadu vecumā.	IMK aprobācija primāri sasniedza pašmotivētus pieaugušos ar augstāku izglītības un digitālo prasmju līmeni, kā arī ekonomiski aktīvākajā vecuma grupā 30–49 gadu vecumā. Šāds rezultāts kopumā atbilst plānotajai mērķa grupa pieaugušajiem vecumā virs 18 gadiem 2.3.1.4.i. investīcijā un pieaugušie vecumā virs 18 gadiem ar iegūtu vismaz vidējo izglītību 2.3.1.3.i. investīcijā, paredzot aprobēt IMK pieeju uz dažādām mērķa grupām, vienlaikus apliecina, ka atbalsts visvairāk ticis izmantots no tām sabiedrības grupām, kas ir ar augstāku motivācijas līmeni un mazāk tām grupām, kuru motivācijas līmenis vai prasmju (t.sk. izglītības) līmenis ir zemāks.	☒	☒	☒	Apstiprināts, papildinot ar papildus aspektiem
2.	- IMK pieejas aprobācijas ietvaros iesaistījušo dalībnieku dzimumu īpatsvars - sievietes 75%, vīrieši 25%. - Arī Eiropā pieaugušo izglītībā iesaistās vairāk sieviešu nekā vīriešu, tostarp Latvijā aptuveni uz pusi vairāk (2022.gada apsekojums, CSP). - Latvija pēc Eurostat datiem ir vienā no līderpozīcijām Eiropā attiecībā uz sieviešu īpatsvaru nozarēs, kurās nepieciešamas augstas digitālās prasmes (CSP dati pa NACE kodiem): - IKT nozarē 27% sieviešu; - Zinātne un inženierzinātnes 52%; - Finanšu un apdrošināšanas nozares 70%; - Zinātniskie un tehniskie pakalpojumi 55%; - Augsto tehnoloģiju ražošana 35%. - Vienlaikus mērķa grupas intervijās tiek uzsvērts, ka, lai arī mācības sniedz praktiskus ieguvumus, tomēr ne vienmēr tās izmantojamas praksē darba vietā dažādu tehnisku un organizatorisku šķēršļu dēļ. Tas daļēji apstiprina arī nozaru ministriju viedokli par	IMK aprobācijas ietvaros mācību dalībnieku vidū novērojama izteiktāka sieviešu pārstāvētība nekā kopējās pieaugušo izglītības tendencēs Latvijā un ES, kā arī nozaru nodarbinātības datos. Tas apliecina <i>OECD Skills Outlook (2021)</i> ³⁴ pētījumā ietvertos secinājumus par dzimumiem raksturīgiem paradumiem, proti sievietes biežāk uztver mācīšanos kā personīgās attīstības instrumentu un iesaistās mācībām pašattīstības motivētas, ne tikai darba dēļ. Savukārt vīriešiem biežāk kā motivācijas faktors ir tieši darbam nepieciešamo prasmju apguve. Ņemot vērā, ka IMK aprobācijas ietvaros piedāvājums tika organizēts no digitālo prasmju apguves tematikas, ne tiešā veidā mērķēts uz nozaru darba tirgum	☒	☐	☒	Apstiprināts, papildinot ar papildus aspektiem

³⁴ OECD Skills Outlook (2021). Pieejams: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/06/oecd-skills-outlook-2021_6f4da936/0ae365b4-en.pdf

Nr.	Novērojumi	Secinājums	Kabineta pētījums	Aptauja	Intervijas	Fokusgrupas statuss
	to, ka iesaistītie mācību dalībnieki nebija pamata mērķa grupa, bet drīzāk aktīvi iedzīvotāji, kas pastāvīgi meklē publiski finansētas mācību iespējas.	nepieciešamajām prasmēm, tad šāds dalībnieku dzimumu sadalījums uzskatāms par pamatotu.				
3.	- Mācību izvēļu vidū izteikti dominē aktuāla tematika, īpaši ar mākslīgā intelekta risinājumiem un to pielietošanu saistītās programmas. 10 populārākās izglītības programmas piesaistīja 72% no visiem pieteikumiem. - Novērojama arī izteikta izglītības pakalpojumu sniedzēju lomas nozīme mācību izvēlē, dominējot atpazīstamām izglītības iestādēm – Latvijas Universitātei, Biznesa augstskolai Turība, Rīgas Tehniskajai universitātei. - Izglītības pakalpojumu sniedzēji intervijās atzīst, ka IMK projekts jāva aktualizēt to pamata programmas un iekļaut tajās aktuālākās tēmas, kuras pēc tam moduļu vai kursu veidā piedāvāt IMK aprobācijas ietvaros, savukārt individu aktivitāte tām piesakoties pierāda, ka šāda pieeja strādā. - Zināma sarežģītība mācību izvēlē novērojama arī mērķa grupas aptaujā (izglītības programmu katalogam ir zemāks apmierinātības līmenis kā citiem platformas aspektiem) un intervijās, kurā vērsta uzmanība, ka izglītības programmu apraksti mēdz būt ļoti tehniski un apgrūrina iespējas novērtēt to atbilstību indivīda prasmju līmenim.	Mācību izvēle ir izteikti koncentrēta nelielā izglītības programmu skaitā, kas norāda uz augstu pieprasījumu pēc konkrētām aktuālām tēmām (piemēram, mākslīgais intelekts) un konkrētām izglītības iestādēm, kuras ir atpazīstamas un ar labu reputāciju sabiedrībā (galvenokārt pazīstamākās augstākās izglītības iestādes - Latvijas Universitāte, Rīgas Tehniskā universitāte un Biznesa augstskola Turība). Šādi aprobācijas rezultāti apliecina, ka dalībnieku motivācijā iesaistīties pieaugušo izglītība, papildus finansiālajam atbalstam, būtiska loma ir arī piedāvājuma aktualitātei gan no tematikas, gan pakalpojumu sniedzēju puses.	☑	☑	☑	Apstiprināts, papildinot ar papildus aspektiem
4.	500 EUR finansējums piešķirts 13 260 personām; finansējumu izmantojušas 6 843; 2 454 gadījumos finansējums anulēts, no tiem 81% – lēmums netika pieņemts termiņā. - Aptaujā: 95% no atbilstoši sniedzējiem (attiecinīgā zarojumā) informēti par iespēju izmantot finansējumu; būtiski zemāka informētība par līdzfinansējumu (~39%), uzkrāšanu (~26–37%), un par anulēšanu termiņa neievērošanas gadījumā kopumā ~38% informēti. Turklāt jāņem vērā, ka aptaujas dalībnieku vidū galvenokārt bija respondenti, kuriem šis finansējums netika anulēts. - Līdz 10.02.2026.: iesaistījušās 10 936 personas (9 918 unikālās); 53% pabeiguši, 42% turpina, 5% atskaitīti. - Mācībās projekta ietvaros atkārtoti iesaistījās ~9% dalībnieku. - Izglītības iestādes intervijās vērš uzmanību uz faktu, ka finansējuma aprīte projekta ietvaros "liek" iestādēm censties arī "mākslīgi" noturēt izglītības programmā nemotivētu indivīdu, lai varētu saņemt finansējumu no projekta par šīs personas dalību izglītības programmā. Šāda situācija potenciāli nākotnē rada risku kvalitātei. - Arī IMK projekta konsultatīvie partneri intervijās pauž viedokli, ka tiem nav pārliecības par to, vai mērķa grupa līdz galam ir izpratusi, ko nozīmē IMK pieeja un kā izmantojams periodiski kontā pieejamais "virtuālais" finansējums.	Dati liecina, ka būtiska daļa potenciālo dalībnieku, kas reģistrējās platformā pirmajā pieteikšanās posmā 2024.gada decembrī un, kuriem finansējums sākotnēji tika piešķirts, neizmantoja piešķirto finansējumu termiņu neievērošanas un izvēles neizdarīšanas dēļ. Šādi rezultāti apliecina, ka ieviešot jaunu pieeju kāda Latvijā bija IMK, īpaši būtiski ir veikt savlaicīgu un iespējami precīzāku informācijas sniegšanu mērķa grupai. Vienlaikus, turpmāko pieteikumu pieņemšanas uzsaukumu rezultāti liecina, ka dalībnieku izpratne par IMK pieejamā finansējuma izmantošanas principiem pakāpeniski uzlabojas un arī no VIAA kā projekta īstenotāja ir veikti platformas un procesa uzlabojumi, kas pozitīvi ietekmē dalībnieku rīcību un novirza tos uz finansējuma izmantošanu un dalību mācībās.	☑	☑	☑	Apstiprināts, papildinot ar papildus aspektiem
5.	Platformas atbilstība mērķim: - Aprobācijas noslēgumā platformas funkcionālais risinājums kopumā ir ieviests atbilstoši sākotnējam Prasmju pārvaldības platformas konceptam. - Platformas ieviešanas uzsākšana tika ietekmēta (uzsākta ar novēlošanos) ieilguša MK noteikumu izstrādes un pieņemšanas procesa dēļ. Līdz ar to faktiskais platformas izstrādes laiks saīsinājās, ievērojot projekta rezultativajos rādītājos noteiktos termiņus.	Vienlaicīgā platformas izstrāde un mācību projektu ieviešanas nodrošināšanai nepieciešamās funkcionalitātes izstrāde (pielāgošana) sistēmā arī kā IMK projekta ieguvums, būtībā īstenojot platformas risinājumu ieviešanu pēc Agile programmatūras izstrādes metodoloģijas, programmatūru veidojot iteratīvi un pakāpeniski,	☑	☑	☑	Apstiprināts

Nr.	Novērojumi	Secinājums	Kabineta pētījums	Aptauja	Intervijas	Fokusgrupas statuss
	- Vienlaicīgā platformas izstrāde un mācību projektu ieviešanas nodrošināšanai nepieciešamās funkcionalitātes izstrāde (pielāgošana) sistēmā (bez atsevišķas pilotēšanas vai aprobācijas) vērtējama kā būtisks izaicinājums paaugstinātās izstrādes resursu noslodzes (kapacitātes) dēļ. - Aptauja: platformas reģistrācijas/IMK konta izveides process apmierina ~95%, darbības ātrums ~96%; zemāks vērtējums programmu kataloga lietošanā (apmierina ~82%, neapmierina ~10%).	cieši sadarbojoties VIAA izstrādes komandai un sadarbības partneriem, ātri pielāgojoties vajadzībām un izmaiņām. Šādā veidā aprobācijas noslēgumā ir iegūts tehnisks risinājums, kas atbilst gan Prasmju pārvaldības konceptā plānotajam, gan ir gatavs dažādu mācību finansējuma projektu integrācijai tajā.				
6.	Platformas lietotāju pieredze: - Platformas lietotāju pieredze vērtējama kā ļoti laba. To apliecina gan atkārtotie platformas lietotāju aptauju rezultāti (ietverot platformas lietotājus – fiziskas personas un partnerus – izglītības pakalpojumu sniedzējus), gan IMK aprobācijas izvērtējuma laikā veiktajās intervijās paustais. - Aptaujā platformu ieteiktu izmantot arī citiem 95,5% respondentu. - Intervijās izglītības iestādes uzsver platformas atšķirību no līdzšinējām valsts sistēmām tieši tās pieejas dizainā, proti uz lietotājiem, tostarp izglītības iestādēm vērstajā pieejā, pretstatā administrēšanai un "ierēdņu" vajadzībām veidotajiem risinājumiem (piemēram, NVA). Vienlaikus ļoti pozitīvi tiek vērtēta atgriezeniskā saite un rīcības pēc ieteikumu un rekomendācijām platformas uzlabojumiem. - Platformas lietojamības uzlabojumi veikti pēc 2025.gada nogalē veiktā Platformas un tīmekļa vietnes stars.gov.lv piekļūstamības un lietojamības novērtējuma rekomendācijām.	Platforma STARS izveidota kā dažādām lietotāju grupām ērta un tajā regulāri tiek veikti uzlabojumi ņemot vērā ieteikumus. Vienlaikus jāņem vērā, ka aprobācijas tvērums paredzēja mērķa grupu ar vidējām un augstām digitālajām prasmēm, tāpēc platformas pieejamību jāturpina pilnveidot, ņemot vērā fokusu uz lietotāju ar zemām digitālajām prasmēm sasniedzamību.	☑	☑	☑	Apstiprināts
7.	Platformas lietošanas īpatnības: - Aptauja: platformu lietojuši tikai vienreiz (reģistrācija/pieteikšanās) ~44%; retāk nekā 1 reizi mēnesī ~35%. - Izglītības iestāžu intervijās dominē viedoklis, ka platforma tiek saredzēta kā vienota pieteikšanas platforma vai vienots piedāvājuma katalogs pieaugušo izglītībā, turklāt izglītības pakalpojumu sniedzēji apliecina gatavību platformā izvietot arī savu "ikdienas" maksas piedāvājumu pieaugušo izglītībā, t.sk. tālākizglītībā. - iesaistīto pušu intervijās pausts viedoklis, kas tieši platformas STARS kā "vienas pieturas aģentūras" vai vienota informācijas kanāla princips ir būtisks IMK projekta ieguvums ar ietekmi uz fragmentācijas mazināšanu. - platformas lietošanas dati liecina par ļoti nelielu apjomu citu atbalsta pakalpojumu izmantošanai (pieteikšanās, izmantojot platformu), kā, piemēram, karjeras konsultācijas.	Lietotāju uzvedība liecina, ka platforma STARS tās aprobācijas laikā biežāk tiek izmantota un arī asociēta kā platforma, kurā pieteikties/pārraudzīt mācības, ko apliecina ar iesaistīto pušu interviju kvalitatīvā analīze, kas liecina, ka dažādas puses saskata STARS platformas būtisku potenciālu kļūt par "vienas pieturas aģentūru" pieaugušo izglītībā. Vienlaikus, paplašinot funkcionalitāti, tostarp datu par iegūto izglītību un citu kursu absolvēšanu, automatisku integrāciju personas IMK (ielasot informāciju no citiem reģistriem vai informācijas sistēmām), platformas izmantošanas potenciāls var būtiski pieaugt.	☑	☑	☑	Apstiprināts, papildinot ar papildus aspektiem
8.	- Profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmām līdzfinansējums 100% apmērā no mācību maksas, pie nosacījuma, ja persona platformā izveidojusi mācību ceļu (MK noteikumu nr.506 21.1. apakšpunkts) - Neformālās izglītības programmas, moduļi un moduļu kopas, studiju kursi un studiju moduļi finansējums 500 EUR apmērā tiek piešķirts uz 6 mēnešiem. - Aptaujā 80% aptaujāto piekrīt, ka 500 EUR apmērs ir pietiekams.	Finansiālais atbalsts no IMK projekta līdzekļiem kalpoja kā motivējošs elements lietotāju piesaistei platformai un iesaistei izglītības programmu apguvē. Finansējuma apjoms, ka novirzīts pamata atbalsta programmu apguvei ir atbilstošs gan mērķa grupas, gan izglītības pakalpojumu sniedzēju vērtējumā, kā arī atbilst apjomam kāds	☑	☑	☑	Apstiprināts, papildinot ar papildus aspektiem

Nr.	Novērojumi	Secinājums	Kabineta pētījums	Aptauja	Intervijas	Fokusgrupas statuss
	- Aptaujā 80% norāda, ka atkārtots finansējums (papildus 500 EUR pēc 6 mēnešiem) motivē iesaisti. - Finansējums tika piešķirts 3 atsevišķos uzsaukumos (12.2024., 6.2025., 12.2025.), katrā ar atšķirīgiem izmantošanas nosacījumiem (piemēram, iespēju uzkrāt, atkārota finansējuma pieejamību pēc 6 mēnešiem vai informāciju par šādu iespēju u.c.), kas ierobežo kopējo tendenču identificēšanu un secinājumu izdarīšanu. Turklāt iztrūkst izsekojamība par vēsturiskajiem finansējuma izmantošanas nosacījumiem iepriekšējos uzsaukumos (<i>audit trail</i> trūkums). - Izglītības pakalpojumu sniedzēji norāda, ka finansējuma pieejamība par to īstenojamām izglītības programmām bija viens no būtiskākajiem motivācijas elementiem to iesaistei aprobācijā ar savu programmu piedāvājumu.	bija paredzēts IMK konceptā. Vienlaikus, būtiskākais izaicinājums ir ilgtspējas nodrošināšana un atbalsta turpinājums pēc AF projekta noslēguma.				
9.	Mācību ceļa izveide kā priekšnoteikums finansējuma piešķiršanai: - Profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmām līdzfinansējums 100% apmērā no mācību maksas, pie nosacījuma, ja persona platformā izveidojusi mācību ceļu (MK noteikumu nr.506 21.1. apakšpunkts) - Esošais risinājums platformā mācību ceļu ļauj izveidot kā ļoti formālu, izdarot vienu atzīmi par plānoto mācību uzsākšanas datumu, mācību ceļš platformā formāli ir izveidots. Izvēlēties mācību ceļā atzīmēt papildus atbalsta pakalpojumus jeb mācību soļus, to termiņus, kā arī iespēju saņemt atgādījumus, ir brīvprātīga. - Vienlaikus VIAA kā IMK projekta finansējuma saņēmējs neuzkrāj datus par individuālajiem mācību ceļiem (t.sk. tajos atzīmētajiem papildus soļiem un to faktisko īstenošanu), kas izvērtējuma kontekstā vērtējams kā ierobežojums padziļinātai lietotāju paradumu izpētei. - Intervijā VIAA platformas izstrādes komanda norāda, ka no visiem platformā STARS ieviestajiem funkcionalitātes elementiem tieši mācību ceļš izceļas ar vismazāk pamatoto lietderību. - Aptaujā vairāk kā 80% no aptaujātajiem profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmu dalībniekiem atzīmēja, ka mācību ceļa izveides process bija ērts un saprotams. - Vienlaikus 15% aptaujāto vērtējumā mācību ceļam nebija nekādu ieguvumu, kā arī 13% uz šo jautājumu bija grūti atbildēt. Savukārt mācību ceļa ieguvumu kontekstā to sadalījums ir līdzvērtīgs un aptuveni trešdaļa no aptaujātajiem izceļ iespēju uzzināt par citiem atbalsta pakalpojumiem, kas projektā pieejami.	Mācību ceļa izveide, lai gan formāli obligāta, praksē funkcionē kā administratīva prasība ar ierobežotu pievienoto vērtību lietotājiem, kas norāda uz nepieciešamību pārskatīt tā dizainu vai pielietojumu nākotnē.	☑	☑	☑	Apstiprināts
10.	Privātais līdzfinansējums un tā izmantošana: - Aptaujas rezultāti liecina, ka tikai 39% bija informēti par iespēju izmantot līdzfinansējumu. - Līdzmaksājums veikts 1 323 gadījumos (11%); vidējais līdzmaksājums 92,23 EUR. - Aptauja: 85% gadījumu līdzfinansējuma sedza pats mācību dalībnieks, 7% gadījumu tā darba devējs. - Izglītības pakalpojumu sniedzēji intervijās uzsver potenciālu krietni plašākai līdzfinansējuma izmantošanas iespējai, tostarp kā dalībnieku motivēšanas aktīvāk	Līdzfinansējums aprobācijā tika izmantots ierobežoti, taču interviju dati norāda uz tā potenciālu kā motivācijas un kvalitātes nodrošināšanas instrumentam. Darba devēju līdzfinansējums aprobācijā ir zemā līmenī, kas identificē risku ilgtspējai scenārijos ar zemāku publisko finansējumu.	☑	☑	☑	Apstiprināts

Nr.	Novērojumi	Secinājums	Kabineta pētījums	Aptauja	Intervijas	Fokusgrupas statuss
	iesaistīties mācību apgūvē un nepamest mācības elementam, kā iespējas minot arī pakalpojuma administrēšanas maksas vai nodevas ieviešanu. ► Konsultatīvie partneri intervijās izceļ, ka līdzfinansējums kalpo arī kā papildus elements mācību kvalitātes uzturēšanai, jo indivīds, kurš maksā ar savu finansējuma ir prasīgāks par saņemto pakalpojumu.					
11.	Papildus kompensācijas: ► līdzšinējie pētījumi pieaugušo izglītības jomā parāda, ka papildus kompensācijām un to pieejamībai ir būtiska nozīmē indivīdu iesaistē un motivācijā. ► Faktiskie IMK projekta dati uzrāda ļoti zemu dalībnieku interesi par papildus kompensācijām un to reālo izmantošanu. Transporta izdevumu un dzīvošanas izdevumu kompensācijas netika izmantotas. ► Aptaujā aptuveni 30% no personām, kam bija iespēja pretendēt uz šāda tipa kompensācijām, atzina, ka par šādu iespēju nav zinājušas. Kamēr lielākā daļa aptaujāto atzina, ka šāda kompensācija nebija nepieciešama. ► Arī izglītības pakalpojumu sniedzēji, kas nodrošina profesionālās tālākizglītības programmu apguvi, intervijās atzīst, ka pilnvērtīgi nepārziņ šo kompensāciju piešķiršanas nianšes, turklāt vērs uzmanību, ka pieteikšanās kārtība nav lietotājam ērta, ka viņuprāt, to ērtāk būtu organizēt ar izglītības pakalpojuma sniedzēja starpniecību un iekļaut jau uzreiz līgumā par izglītības programmas apguvi.	IMK aprobācijas ietvaros nav pierādīta papildus finansiālu kompensāciju ietekme uz pieaugušo motivāciju iesaistīties izglītības programmu apgūvē. Vienlaikus, jāņem vērā šaurā aprobācijas mērķa grupa, kas pamatā pārstāv nozares, kurās atalgojuma līmenis ir augstāks par valstī vidējo, tāpēc secinājums nav vispārināms uz citām mērķa grupām.	☒	☒	☒	Apstiprināts
12.	Stipendijas: ► Stipendijas izmantoja 70% no mācību dalībniekiem, kuri uzsāka profesionālās tālākizglītības programmu (194 no 276). ► Aptauja: no aptaujātajiem tiem, kas stipendiju saņēma, lielākā daļa norāda, ka tās saņemšanas nosacījumi bija kopumā saprotami (90%), stipendijas apmērs kopumā apmierināja (69%), kā arī to, ka stipendija nebija nozīmīgs faktors dalībai mācībās (64%). No tiem, kas stipendijai nepieteicās, kā galveno iemeslu tam min, ka nebija nepieciešams (64%).	Stipendijas ir aktīvi izmantots papildus atbalsta elements, kura pieejamība un pieteikšanās process mācību dalībniekiem ir saprotams. Stipendijas kalpo tikai kā papildus elements indivīda motivācijai, īpaši mācību turpināšanā un aktīvā iesaistē, bet tām nav izšķirošas ietekmes uz indivīda lēmumu par iesaistīšanos pieaugušo izglītībā.	☒	☒	☐	Apstiprināts
13.	Zema pieaugušo motivācija: ► Ieviestās IMK pieejas motivācijas dizains balstās finanšu stimulā, aktuālā saturā, kvalifikācijas ieguves iespējās; ► Izveidots risinājums arī papildus atbalsta pieejamībai, kas gan nav praksē izmantoti; ► Vienlaikus konsultatīvie partneri intervijās uzsver, ka aprobācijas ietvaros mērķa grupa jau ir motivēta, tāpēc ietekme uz šīs problemātikas risināšanu nevar tikt viennozīmīgi vērtēta.	Izveidotā IMK pieeja radījusi priekšnoteikumus pieaugušo motivācijas veicināšanai, jo integrēti elementi, kas iepriekšējos pētījumos pieaugušo izglītības jomā un IMK konceptā identificēti kā būtiski motivāciju veicinoši elementi. Vienlaikus praktiskā ietekme tieši no aprobācijas rezultātiem ir minimāla, jo aprobācijas tvēruma mērķa grupa jau sākotnēji ir pietiekami motivēta, tāpēc reālo ietekmi varēs novērtēt tikai tad, ja IMK pieeja tiks ieviesta kā pastāvīgs risinājums, t.sk. iesaistot citas mērķa grupas ar atšķirīgu sākotnējo motivāciju.	☒	☒	☒	Apstiprināts
14.	► Intervijās ar dažādām iesaistītajām pusēm atkārtoti izskan bažas par ilgtermiņa finansēšanas un pārvaldības modeļa trūkumu, kas rada riskus ieviešanai kā	Pastāv būtiski riski IMK pieejas ilgtspējai bez skaidri identificēta nākotnes finansējuma avota	☐	☐	☒	Apstiprināts

Nr.	Novērojumi	Secinājums	Kabineta pētījums	Aptauja	Intervijas	Fokusgrupas statuss
	pastāvīgām risinājumam. Jauni projekti var dot īstermiņa attīstību, bet tas ir fragmentārs finansēšanas modelis. ► "Kas nav budžetā, tam nav ilgtspējas", "Kurš un no kāda finansējuma uzpildīs 500 maciņu turpmāk?"- viedokļi no konsultatīvā partnera.					
15.	► Visu iesaistīto pušu vērtējumā dominē viedoklis, ka platformas ilgtspēja ir krietni pamatotāka par IMK pieejas ilgtspēju, identificējot risku, ka IMK pieeja ar periodiski ieskaitīto finansējuma IMK, paliek tikai pilotprojekts ar 3 dalības uzsaukumiem. ► arī izvērtējuma laikā veiktā izpēte liecina, platformas aspektā jau ir veikti būtiski soļi tās ilgtspējas nodrošināšanai, gan iekļaujot to pastāvīgā normatīvajā regulējumā (kā Valsts izglītības informācijas sistēmas daļu), gan turpinot platformas attīstības procesus ar citu projektu finansējumu.	Platformas STARS ilgtspēja identificēta kā būtiskam elementam pieaugušo izglītības piedāvājuma koncentrētai pieejamībai vienuviet. Tālāko attīstību finansējot no citiem projektiem, kuru piedāvājums pieejams platformā.	☒	☐	☒	Apstiprināts

11.Rekomendācijas

11.1. Stratēģiskās rekomendācijas

Vidējā termiņā (2-5 gadi) īstenot IMK pieejas funkcionālo mērogošanu, izmantojot platformu STARS kā kopīgu platformu dažādu pieaugušo izglītības projektu un atbalsta instrumentu integrācijai, attīstot piedāvājumu dažādām sabiedrības grupām, aprobējot jaunus papildus atbalsta risinājumus (atbilstoši STARS platformā integrētiem mācību finansēšanas projektiem vai atbalstam), tādējādi attīstot arī platformas funkcionalitāti, kā arī nodrošinot IMK pieejas aprobācijas rezultātu izmantošanu.

Konteksts: izvērtējums rāda, ka platforma STARS ir funkcionāli dzīvotspējīga, pozitīvi novērtēta un uztverama kā vienotais piekļuves punkts dažādam piedāvājumam pieaugušo izglītībā. Vienlaikus IMK finansēšanas pieeja vēl nav nostiprināta kā pastāvīgs instruments, tādēļ vidējā termiņā racionālākais solis ir nevis tūlītēja pilna sistēmiska reforma, bet platformas un funkcionalitātes paplašināšana, integrējot jaunus projektus, piedāvājumus un atbalsta elementus. Vienlaikus šāda pieeja saskan arī ar ES daudzgadu budžeta un attiecīgi kohēzijas politikas plānošanas periodu ciklu, paredzot, ka līdz 2034.gadam, kad jānoslēdzas nākamajam plānošanas periodam, ir sekmīgi jāizmanto ES fondu finansējuma sniegtās iespējas, lai funkcionāli mērogotu platformu un attīstītu sabiedrības vienotu izpratni par IMK pieeju, kas būtu kā priekšnoteikums pastāvīgai vertikālai mērogošanai un integrēšanai pieaugušo izglītības sistēmā jau kā valsts budžeta finansētam risinājumam.

Ilgtermiņā (virs 5 gadi) virzīt IMK pieeju uz vertikālo mērogošanu kā pastāvīgu pieaugušo izglītības politikas instrumentu ar mērķētu fokusu uz darba tirgus vajadzībām, nodrošinot arī pastāvīgu valsts budžeta finansējumu un tā mērķētu izlietojumu ekonomiskā ieguvuma radīšanai valstiskā līmenī.

Konteksts: IMK aprobācija apliecina, ka instruments darbojas motivētā, prasmju attīstībai gatavā mērķa grupā. Tādēļ ilgtermiņā IMK pieeja būtu attīstāma nevis kā universāls sociālais atbalsts visām pieaugušo grupām, bet kā mērķēts instruments darba tirgus vajadzību risināšanai, īpaši tautsaimniecībai būtiskās nozarēs ar augstu pievienoto vērtību. Šāda pieeja ir atbilstoša arī Valsts kontroles revīzijas ziņojuma "Valsts atbalsts pieaugušo izglītībai – valstisks vai personīgs ieguvums" ieteikumiem, kas vērsti uz to, ka valsts atbalstam pieaugušo izglītībā jābūt vērstam un ciešā sasaistē ar darba tirgus vajadzībām. Ir būtiska starpinstitucionālā sadarbība, lai nodrošinātu, ka piedāvājums tiek veidots atbilstoši darba tirgus vajadzībām saskaņā ar EM prognozēm un darba devēju redzējumu. Vienlaikus šādai pieejai nav jāierobežo indivīda izvēles iespējas par IMK pieejamā finansējuma izmantošanu konkrētām mācībām (piemēram, konkrētai izglītības programmai vai izglītības pakalpojuma sniedzējam), svarīgi, ka šādi tiek definēti mērķētās mērogošanas kritēriji (kādu prasmju apguvei vai pilnveidei valsts budžeta finansējums ir izmantojams), kam jābūt saskaņā ar darba tirgus vajadzībām.

Šī pieeja neierobežo to, ka arī ilgtermiņā, papildus pastāvīga un mērķēta valsts budžeta finansējuma pieejamībai IMK, platformā STARS ir iekļauti arī citi projekti un to mācību piedāvājums, kas var būt vērsts arī uz atšķirīgām mērķa grupām.

11.2. Normatīvā regulējuma rekomendācijas

Izstrādāt un pieņemt pastāvīgu Ministru kabineta regulējumu, kas reglamentē STARS platformas darbību kā Valsts izglītības informācijas sistēmas sastāvdaļu.

Konteksts: grozījumi Izglītības likumā, kas paredz STARS platformas integrāciju Valsts izglītības informācijas sistēmā, nostiprina platformu kā daļu no valsts informācijas infrastruktūras un rada priekšnoteikumus tās ilgtermiņa attīstībai. Vienlaikus šāds likuma līmeņa regulējums nenosaka platformas praktiskās darbības principus, pārvaldības modeli un izmantošanas kārtību.

Izvērtējuma rezultāti apliecina, ka STARS platforma aprobācijas ietvaros ir attīstīta kā funkcionējošs un lietotājiem ērts risinājums, kas spēj nodrošināt vienotu piekļuvi pieaugušo izglītības piedāvājumam un atbalsta instrumentiem. Platformas turpmākā attīstība paredz funkcionālu mērogošanu, tostarp jaunu pakalpojumu integrāciju, lietotāju grupu paplašināšanu un datu izmantošanas iespēju attīstību.

Lai nodrošinātu šādu attīstību un pāreju no projekta līmeņa risinājuma uz pastāvīgu valsts pārvaldes instrumentu, nepieciešams izstrādāt detalizētu regulējumu Ministru kabineta noteikumu līmenī, kas nosaka šādus principus:

- ▶ platformas darbības mērķi un funkcijas valsts izglītības sistēmā;
- ▶ institucionālās atbildības un lomu sadalījumu platformas uzturēšanā, attīstībā un datu pārvaldībā;
- ▶ platformas kā vienotā kontaktpunkta principus attiecībā uz pieaugušo izglītības pakalpojumu pieejamību;
- ▶ datu uzkrāšanas, apstrādes un integrācijas kārtību ar citām valsts informācijas sistēmām;
- ▶ nosacījumus jaunu pakalpojumu un instrumentu integrācijai platformā;
- ▶ platformas uzturēšanas un attīstības nepārtrauktības nodrošināšanu pēc projektu finansējuma noslēguma.

Pastāvīga normatīvā regulējuma neesamība rada risku, ka platformas attīstība saglabājas fragmentēta un atkarīga no atsevišķu projektu iniciatīvām. Savukārt skaidrs un stabils regulējums nodrošina platformas ilgtspēju, veicina koordinētu attīstību un ļauj to izmantot kā centrālu infrastruktūru pieaugušo izglītības pakalpojumu organizēšanā arī ilgtermiņā.

Izvērtēt iespēju izstrādāt Ministru kabineta instrukciju, kas nosaka vienotus principus valsts atbalstīto pieaugušo izglītības pasākumu plānošanai un īstenošanai

Konteksts: valsts atbalsts pieaugušo izglītībā Latvijā galvenokārt tiek īstenots projektu un ES fondu programmu ietvaros, kur būtiskākie īstenošanas principi tiek noteikti katra specifiskā atbalsta regulējumā, nevis vienotā un pastāvīgā sistēmiskā ietvarā. Tas rada fragmentāciju un ierobežo konsekventas pieejas piemērošanu dažādos atbalsta instrumentos. Šādos apstākļos ieteicams izvērtēt iespēju izmantot Ministru kabineta instrukciju kā regulējuma instrumentu, lai noteiktu horizontālus principus, kas piemērojami visiem valsts atbalstītajiem pieaugušo izglītības pasākumiem neatkarīgi no to finansējuma avota.

Instrukcijas ietvarā būtu lietderīgi definēt:

- ▶ vienotus principus mērķa grupu noteikšanai un prioritizācijai;
- ▶ sasaisti ar darba tirgus vajadzībām;
- ▶ institucionālās sadarbības un koordinācijas pieeju;
- ▶ vienotus principus datu izmantošanai un rezultātu uzraudzībai, fokusējoties uz ietekmi tautsaimniecībā;
- ▶ pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipus.

Ministru kabineta instrukcija šajā gadījumā nodrošinātu vienotu politikas ietvaru, vienlaikus saglabājot elastību konkrētu programmu īstenošanā.

11.3. Finansēšanas modeļa un institucionālās pārvaldības rekomendācijas

Ilgtermiņā IMK pamata finansējumu balstīt valsts budžetā, ārējo finansējumu izmantojot kā papildinošu attīstības vai projektu finansējumu.

Konteksts: secinājumos skaidri iezīmējas ilgtspējas risks — “kas nav budžetā, tam nav ilgtspējas”. AF projekta finansējums ir jāvisi aprobēt pieeju, bet tas nevar nodrošināt pastāvīgu instrumenta darbību. Arī turpmākie uz dažādām mērķa grupām vērstie projekti, kuru piedāvājums tiek integrēts platformā STARS nav vērtējami kā ilgtspējīga pieeja. Vienlaikus, secināts, ka ilgtermiņa budžeta finansēta risinājuma ieviešana Latvijā ir reāla pēc nākamā ES fondu plānošanas perioda noslēgšanās (provizorisks 2034.gadā).

Attīstīt diferencētu līdzfinansējuma modeli, īpaši paredzot darba devēju līdzdalības stimulus.

Konteksts: līdzfinansējums aprobācijā tika izmantots ierobežoti, bet intervijas norāda uz tā potenciālu kā līdzatbildības, motivācijas un kvalitātes mehānismam, kā arī darba devēju aktīvākas iesaistes potenciālu. Darba devēju līdzfinansējums aprobācijas laikā bija zemā līmenī, kas skaidrojams ar faktu, ka aprobācijas pieeja vairāk bija vēsta uz individuālo personas mācību motivāciju, nevis sasaisti ar darba tirgus vajadzībām, tādēļ nākotnē nepieciešami konkrēti stimuli, piemēram, nozaru līdzfinansēšanas modeļi, nodokļu stimuli vai publiskā finansējuma sasaistes principi, vienlaikus, kā galvenajam priekšnoteikumam saglabājoties piedāvājuma veidošanas pieejai, kas balstīta darba tirgus vajadzībās un prognozēs.

Stiprināt darba devēju iesaisti no konsultatīvas līdz funkcionālai līdzdalībai.

Konteksts: zema darba devēju iesaiste ir viens no vājākajiem Latvijas pieaugušo izglītības aspektiem. Nākotnes modelī darba devējiem jābūt iesaistītiem ne tikai viedokļa sniegšanā, bet arī prasmju pieprasījuma definēšanā, programmu validācijā un līdzfinansēšanā. Jāizvērtē iespēja šo iesaisti formalizēt (piemēram, nosakot kā obligātu nevis konsultatīvu).

Nodrošināt skaidri definētus starpinstitucionālās sadarbības procesus, lēmumu pieņemšanas principus un termiņus

pieaugušo izglītības atbalsta īstenošanā.

Konteksts: izvērtējums apliecina, ka pieaugušo izglītības politikas īstenošanā iesaistītas vairākas institūcijas (IZM, VIAA, EM, LM, NVA u.c.), tomēr sadarbība starp tām lielā mērā balstās projektu ietvaros definētos mehānismos, nevis vienotos, pastāvīgos darbības principos. Tas ierobežo koordinētu lēmumu pieņemšanu, savlaicīgu reakciju uz darba tirgus vajadzībām un efektīvu datu izmantošanu. Lai nodrošinātu pieejas ilgtspēju un sistēmiskumu, būtiski ir nevis veidot jaunus formālus institucionālus formātus, bet skaidri definēt un nostiprināt:

- ▶ *lēmumu pieņemšanas procesu, tostarp kā tiek noteiktas prioritātes un pieņemti lēmumi par atbalsta virzieniem;*
- ▶ *regulārus sadarbības ciklus un termiņus, kuros tiek veikta informācijas apmaiņa, izvērtēšana un lēmumu aktualizācija;*
- ▶ *institūciju atbildības sadalījumu konkrētos procesos, nevis tikai vispārīgā kompetenču līmenī;*
- ▶ *datu izmantošanas principus un praktisko apmaiņu, lai nodrošinātu, ka lēmumi balstās aktuālos un salīdzināmos datus;*
- ▶ *mehānismus darba devēju iesaistei, kas pārsniedz konsultatīvu funkciju un nodrošina reālu ietekmi uz pieprasījuma definēšanu.*

Nepieciešamības gadījumā šādu procesu īstenošanai var tikt paredzēti arī resursi koordinācijas funkcijas nodrošināšanai (piemēram, pastāvīga kapacitāte vai atbildīgā institūcija), tomēr primārais uzsvars liekams uz praktiski funkcionējošu sadarbības modeli, nevis jaunu formālu struktūru izveidi.

11.4. Platformas attīstības rekomendācijas

Vidējā termiņā attīstīt STARS kā vienotu pieaugušo izglītības kontaktpunktu, kur koncentrējas dažādu projektu, valsts budžeta instrumentu un maksas piedāvājums pieaugušo izglītībā, kas ļauj turpināt STARS platformas pilnveidi un aprobāciju, pilotēt dažādu mērķa grupu iesaisti un tehnisko risinājumus, kā arī nodrošināt IMK pilotprojekta rezultātu (izveidoto platformu STARS) uzturēšanu.

Konteksts: STARS jau aprobācijas laikā pierādīja potenciālu kā vienots piekļuves punkts un tajā tika integrēti dažādi projekti, ar dažādām funkcionālajām prasībām, kas sekmīgi ļāva gan izstrādāt platformu, gan aprobēt to dažādu mērķa grupu vajadzībām. Platformas ilgtspēja vērtējama kā pamatotāka nekā IMK finansēšanas instrumenta ilgtspēja, tādēļ funkcionālā mērogošana vidējā termiņā ir loģisks attīstības virziens.

Šis scenārijs ļauj turpināt STARS izmantošanu un uzturēšanu, integrējot tajā dažādu finanšu avotu projektus un izglītības programmu piedāvājumu, nepieciešamības gadījumā adaptēt tehniskos risinājumus, kā arī nodrošināt platformā iekļauto projektu finansējumu kā avotu turpmākai platformas STARS uzturēšanai un attīstībai. Vienlaikus, šajā risinājumā aizvien saglabājas īstermiņa līdz vidēja termiņa, no projektiem un to finansējuma atkarīga plānošanas pieeja, kas nav uzskatāma par ilgtspējīgu. Šis scenārijs kalpo kā sagatavošanās posms, pirms IMK pieejas pilnvērtīgas ieviešanas Latvijas pieaugušo izglītības sistēmā, kas nozīmē arī pastāvīga valsts budžeta finansējuma pieejamību. Jāuzsver, ka projektu piedāvājums un jaunu pieeju pilotēšana platformā STARS var pastāvēt arī ilgtermiņā, paralēli pastāvīgam valsts budžeta finansējumam un mācību piedāvājumam.

Attīstīt STARS platformu no pieteikšanās platformas uz prasmju pārvaldības un atbalsta virzīšanas instrumentu, tostarp pilnveidojot datu apmaiņu ar citiem reģistriem un informācijas sistēmām.

Konteksts: lietotāju dati rāda, ka platforma šobrīd galvenokārt tiek izmantota tikai reģistrācijai un pieteikumiem. Lai tā kļūtu par sistēmisku instrumentu, nepieciešama datu uzkrāšana par personas apgūtajām prasmēm, integrācija ar citām sistēmām un lietotāja ceļa atbalsts, tostarp pastāvīgi atjaunoti un pilnveidoti karjeras testi un citi risinājumi. Vienlaikus būtiska loma ir arī platformas ietvaros katras personas IMK redzamajai informācijai par tās mācību vēsturi, izglītības dokumentiem un citu informāciju, kas sekmīgāk ļautu IMK funkcionēt kā pastāvīgam risinājumam, kurā redzama visa informācija par personas apgūtajām prasmēm. Šādam nolūkam jāturpina darbs pie datu apmaiņas ar citiem reģistriem un informācijas sistēmām.

Turpināt attīstīt lietotāju profilēšanas un mērķētas virzīšanas funkcionalitāti, tādējādi uzlabojot indivīda mācību izvēļu atbilstību tā vajadzībām.

Konteksts: gan šī izvērtējuma ietvaros iegūtie dati, gan VIAA agrāk veiktās lietotāju aptaujas un to rezultāti rāda, ka izglītības programmu katalogs vērtēts zemāk nekā citi platformas elementi, un lietotājiem ir grūtības novērtēt izglītības programmu atbilstību savam prasmju līmenim. Šo faktu apliecina arī kvalitatīvā analīze no iesaistīto pušu intervijām, kur vērsta uzmanība, ka nepilnvērtīgi tiek izmantoti prasmju vērtēšanas rīki, mentoru un karjeras konsultantu atbalsts. Šis arī ir viens no pieaugušo izglītības sistēmiskajiem fragmentācijas izaicinājumiem – mācību izvēlēm jābūt balstītām indivīda prasmju vajadzībās vai darba tirgus vajadzībās, nevis veiktām pēc indivīda statusa (piemēram, nodarbinātības vai bezdarba fakta). Attīstīta profilēšana ļautu lietotāju virzīt uz piemērotāko mācību vai citu atbalsta instrumentu, kā arī pilnvērtīgi integrēt arī cita veida mācību piedāvājumu, piemēram, obligātās un valsts budžeta finansētās kvalifikācijas pilnveides mācības specifiskām speciālistu grupām (piemēram, pedagogi, veselības sektora vai sociālās jomas darbinieki).

11.5. Kvalitātes uzraudzības kritēriji

Izvērtēt iespēju izveidot kvalitātes uzraudzības pieeju, kas vērtē ne tikai mācību īstenošanu, bet arī rezultātu izmantojamību darba tirgū, definējot ekonomiskā ieguvuma iznākumu un rezultātu rādītājus, kā arī to sistemātisku izvērtēšanas kārtību.

Konteksts: līdzšinējie dažādu projektu (tostarp IMK AF projekts) rezultātu dati ļauj novērtēt dalību mācībās un to pabeigšanu, tomēr tie ne vienmēr sniedz pietiekamu pamatu secinājumiem par apgūto prasmju praktisku izmantošanu darba vidē un to ietekmi uz tautsaimniecību. Lai arī IMK aprobācijas kontekstā nav bijis mērķis par ekonomiskās pievienotās vērtības radīšanu, tomēr, ņemot vērā, ka izvērtējuma rezultātu kontekstā, IMK pieeja uzskatāma par sekmīgi aprobētu, ir būtiski pirms tās pastāvīgas ieviešanas pieaugušo izglītības sistēmā un publiskā finansējuma mērķētas izmantošanas, definēt principus, kā novērtēt gan ieguldīto līdzekļu ekonomisko atdevi, gan pastarpināti arī mācību kvalitāti, kas ir sekmīgas investīciju atdeves priekšnoteikums. Izvērtējuma ietvaros, tostarp apkopotajos darba devēju viedokļos, uzsverts, ka nākotnes IMK modelī būtiski pārorientēties no kvantitatīviem rādītājiem (piemēram, dalībnieku skaits) uz ekonomisko ietekmi raksturojošiem rādītājiem vidējā termiņā. Tie var ietvert, piemēram, dalībnieku nodarbinātības statusa izmaiņas, atalgojuma pieaugumu, karjeras izaugsmi, kā arī konkrētu nozaru darbaspēka pieejamības uzlabošanu un ieguldījumu pievienotās vērtības radīšanā. Vienlaikus šādu rezultātu sasniegšanas līmeni iespējams izmantot arī kā vienu no kritērijiem mācību piedāvājuma kvalitātes izvērtēšanā, nodrošinot ciešāku sasaisti starp publiskā finansējuma izmantošanu, prasmju attīstības rezultātiem un to faktisko ietekmi uz ekonomiku. Vienlaikus, ņemot vērā, ka ekonomisko ietekmi objektīvi iespējams novērtēt tikai 1-2 gadu laikā pēc izglītības programmas pabeigšanas, ir būtiski, ka tiek uzturētas arī īstermiņa ietekmi raksturojošu datu apkopošana (piemēram, izglītības programmu pabeigušo dalībnieku pašvērtējuma anketēšana), kas ļauj, nepieciešamības reakēt uz izmaiņu nepieciešamību programmu pieejā.

Ieviest pastāvīgu dinamisku izglītības piedāvājuma pārvaldības modeli, kas balstīts darba tirgus pieprasījuma datos, lietotāju uzvedības analīzē un pakalpojumu sniedzēju kvalitātes izvērtēšanā, nodrošinot regulāru piedāvājuma aktualizāciju un elastīgu reakciju uz vajadzību izmaiņām.

Lai ilgtermiņa risinājumā nodrošinātu mācības un to piedāvājumu, kas finansēts no valsts budžeta, kā arī tā atbilstību darba tirgus vajadzībām un šīm vajadzībām atbilstošu mācību piedāvājuma kvalitāti, nākotnes modelī nepieciešams pāriet uz strukturētu un datu balstītu piedāvājuma pārvaldību, kurā tiek integrēti darba tirgus pieprasījuma un prasmju prognožu dati, platformas lietotāju izvēļu un uzvedības analīze, kā arī mācību rezultātu kvalitātes un ietekmes novērtējums.

Šāda pieeja nozīmē regulāru (vismaz ikgadēju) piedāvājuma portfeļa pārskatīšanu, kā arī elastīgu mehānismu jaunu programmu ieviešanai vai esošo pielāgošanai, reakējot uz aktuālajām vajadzībām.

Starptautiskā praksē līdzīga pieeja tiek īstenota, piemēram, Īrijā, kur prasmju pieprasījuma analīze tiek veikta nepārtraukti, balstoties uz administratīvajiem datiem un darba tirgus indikatoriem, savukārt izglītības piedāvājums tiek regulāri pielāgots šiem datiem gan ikgadējos plānošanas ciklos, gan stratēģiski pārskatīts ik pēc 2–3 gadiem. Šāds modelis nodrošina, ka pieaugušo izglītības sistēma funkcionē kā adaptīva sistēma, kas spēj savlaicīgi reakēt uz ekonomikas strukturālajām izmaiņām.³⁵

Vienlaikus dinamiska piedāvājuma pārvaldība ietver arī kvalitātes dimensiju, proti, izglītības programmu turpmāka piedāvāšana un finansēšana tiek saistīta ne tikai ar pieprasījumu, bet arī ar to rezultātiem

³⁵ Cedefop, 2022, Skills anticipation in Ireland. Pieejams: https://www.cedefop.europa.eu/en/data-insights/skills-anticipation-ireland?utm_source=chatgpt.com#_summary

(piemēram, nodarbinātības izmaiņas, ienākumu pieaugums, prasmju izmantošana darba vidē). Tas nodrošina, ka sistēma ne tikai reaģē uz pieprasījumu, bet arī veicina augstākas pievienotās vērtības radīšanu tautsaimniecībā.

Izvērtēt iespēju platformā STARS ieviesto izglītības programmu reitingu sistēmu papildināt arī ar izglītības pakalpojuma sniedzēja reitingu.

Konteksts: IMK projekta ietvaros fiksētie dati liecina, ka mācību dalībnieku izdarītās izvēles par dalību izglītības programmās ir koncentrētas ne tikai pēc mācību tematikas, bet arī pēc izglītības pakalpojumu sniedzējiem, dominējot sabiedrībā zināmiem pakalpojumu sniedzējiem ar labu reputāciju. Vienlaikus, iesaistīto pušu intervijās vērsta uzmanība uz riskiem, ka nākotnē paplašinoties platformā STARS pieejamajam mācību piedāvājumam, pieaug arī risks, ka starp pakalpojumu sniedzējiem var parādīties arī tādi, kuru sniegtā pakalpojumu kvalitāte ir neatbilstoša.

11.6. Pakalpojuma attīstības / uzlabošanas ieteikumi

Uzlabot komunikāciju par IMK finansējuma izmantošanas principiem, īpaši par uzkrāšanu, termiņiem, anulēšanu un līdzfinansējumu.

Konteksts: būtiska daļa finansējuma netika izmantota termiņu vai izvēles neizdarīšanas dēļ. Aptauja rāda, ka lietotāji labi saprot finansējuma pieejamību, bet ievērojami vājāk saprot sarežģītākos mehānisma elementus. Turklāt, pieaugot platformā iekļautajam mācību piedāvājumam un tā finansēšanas avotiem (attieciņi arī atbalsta piešķiršanas niansēm), kritiski svarīga ir precīza informācijas nodošana un pieejamība platformas lietotājiem un potenciālajiem mācību dalībniekiem.

Pārskatīt mācību ceļa funkcionalitāti vai izvērtēt iespēju atteikties šīs funkcionalitātes.

Konteksts: mācību ceļš šobrīd praksē darbojas galvenokārt kā administratīva prasība ar ierobežotu pievienoto vērtību. Nākotnē jāizšķiras, vai to pārveidot par jēgpilnu prasmju plānošanas instrumentu vai vienkāršot kā formālu nosacījumu, vai atteikties no šīs funkcionalitātes.

Pārskatīt papildu kompensāciju dizainu un administrēšanas kārtību.

Konteksts: profesionālās tālākizglītības programmu dalībnieku vidū transporta un dzīvošanas kompensācijas aprobācijā praktiski netika izmantotas, un daļa potenciālo saņēmēju par tām nebija informēti. Esošā mērķa grupa šo atbalstu, iespējams, neprasīja, bet nākotnē zemāku ienākumu grupām šādi elementi var būt būtiski, tāpēc, neskatoties uz faktu, ka aprobācijas ietvaros nav novērota dalībnieku interese par šiem atbalsta veidiem, attiecīgi arī secināms, ka konkrētajai sabiedrības grupai, kas iesaistījās izglītības programmu apguvē, šie atbalsta veida neietekmē motivāciju dalībai pieaugušo izglītībā, tomēr rekomendējams pilnībā neatteikties no šāda veida atbalstu pieejamības nodrošināšanas, bet gan pārskatīt to piešķiršanas kārtību vai administratīvo slogu.

Zīmola STARS atpazīstamības novērtēšanai, ieviest regulāru atpazīstamības un novērtējuma indeksu, piemēram, šādus jautājumus iekļaujot nacionāla mēroga sabiedriskās domas aptaujās. Nodrošināt regulāru rezultātu apkopošanu, nepieciešamības gadījumā korektīvu darbību veikšanu attiecībā uz STARS zīmola pozicionējumu vai informatīvo kampaņu saturu.

Konteksts: IMK aprobācijas laikā nav veiktas šādas kopējās sabiedriskās domas aptaujas par atpazīstamību un vērtējumu, attiecīgi šī izvērtējuma kontekstā šis fakts ir vērtējams kā ierobežojums. Vienlaikus, ieviešot šādu periodisku sabiedriskās domas aptauju rezultātu apkopošanu, ir nepieciešams, balstoties rezultātos, izvērtēt zīmola STARS tālāko pozicionējumu, proti, vai tas ir zīmols, kas attiecināms uz visu pieaugušo izglītību vai zīmols tikai platformai.

Pielikums Nr. 1 “Iesaistīto pušu kartējums”

Tiešās iesaistītās puses IMK pieejas ieviešanā ir organizācijas, institūcijas un personas (personu grupas), kas ir tieši iesaistītas IMK pieejas izstrādē, aprobācijā vai īstenošanā AF projekta ietvaros, tieši izmanto IMK digitālo platformu vai nodrošina tās darbību, kā arī grupas (institūcijas un indivīdi), kuru darbība tieši ietekmē IMK pieejas rezultātus, efektivitāti un mērķu sasniegšanu.

Netiešās iesaistītās puses ir personas, organizācijas vai institūcijas, kas tieši neizmanto IMK platformu vai nav iesaistītas tās ikdienas īstenošanā, nav partnera vai īstenotāja (finansējuma saņēmēja) statusā AF projektā, netieši ietekmē IMK pieejas darbību, virzību vai ilgtspēju, vai tiek ietekmētas no IMK pieejas rezultātiem un / vai potenciāli arī ilgtermiņa ietekmes.

! Jāņem vērā, ka atsevišķas iesaistīto pušu grupas ir tādas, kurām ir vairākas funkcijas jeb lomas IMK ieviešanas kontekstā, kur kāda no tām var būt tiešā iesaistītā un cita netiešā. Šādos gadījumos, attiecīgā iesaistītā puse tiek pieskaitīta tiešo iesaistīto pušu kopai.

Ar sagatavoto iesaistīto pušu kartējumu iespējams iepazīties tabulā.

Tabula 1.1. IMK pieejas ieviešanā iesaistīto pušu kartējums.

Nosaukums	Loma IMK pieejas ieviešanā
Tiešās iesaistītās puses	
VIAA	AF projekta finansējuma saņēmējs, atbildīgā iestāde par IMK ieviešanu.
IZM	Sadarbības partneris AF projektā, kā arī galvenā politikas plānošanas iestāde, kas ir atbildīga par politikas plānošanu un IMK ieviešanas uzraudzību.
Izglītības pakalpojumu sniedzēji (izglītības iestādes)	Izglītības iestādes, kas nodrošina izglītības programmas, kas iekļautas IMK platformā.
Pieaugušie, kas izveidojuši IMK un apguvuši digitālās prasmes, izmantojot IMK resursus	IMK pieejas un AF projekta galvenā mērķa grupa. Personas, kas izveidojušas savus IMK un apguvušas digitālās prasmes, izmantojot IMK resursus.
NVA	Ar NVA īstenoto ES AF projekta finansējumu tiek finansētas IMK platformā pieejamās atvērto tiešsaistes platformu (Coursera) mācības, kurām iespējams pieteikties platformā. Konsultatīvais partneris IMK ieviešanā.
Pašvaldības	Kā tiešā iesaistītā puse pašvaldības un / vai to iestādes (pārvaldes) sniedz karjeras konsultācijas pieaugušajiem, kurām var pieteikties, izmantojot platformu. Vienlaikus, pašvaldības ir arī izglītības iestāžu dibinātājas, kā arī atbilstoši publiskās pārvaldes darbības principiem pašvaldības var organizēt, pasūtīt vai atbalstīt pieaugušo izglītības programmas. Atbilstoši izglītības likumam pašvaldības veido un īsteno politiku pieaugušo izglītībā, nodrošina pieaugušo izglītībai paredzētā finansējuma sadali, kur pašvaldības izglītības pārvaldes iestāde nodrošina uzraudzību pār finanšu līdzekļu izlietojumu pieaugušo izglītībā, savukārt, atbilstoši Profesionālās izglītības likumam piedalās profesionālās izglītības īstenošanā, sekmē komercdarbības attīstību savā teritorijā, sadarbojas ar darba devēju organizācijām, piedalās to jautājumu risināšanā, kas saistīti ar prakses vietu nodrošināšanu izglītojamajiem attiecīgās pašvaldības teritorijā.
VARAM	Ar VARAM īstenoto ES AF projekta finansējumu tiek finansētas IMK platformā pieejamās digitālo pamatprasmju apguves (iespēja pieteikties) mācības IKT jomā. Konsultatīvais partneris IMK ieviešanā. Atbildīgā nozares ministrija gan digitālās transformācijas, gan pašvaldību jomā.
Netiešās iesaistītās puses	
Darba devēji un tos pārstāvošās organizācijas (piemēram, LDDK, LTRK).	Pārstāv darba devējus, kā vienu no pastarpinātajām netiešajām mērķa grupām, kas ilgtermiņā var tikt ietekmēta no IMK pieejas ieviešanas rezultātiem. Ņemot vērā darba tirgus un demogrāfiskās tendences Latvijā, ir būtiski, ka profesionālās izglītības piedāvājums ir salāgots ar darba devēju vajadzībām un risina gan aktuālos, gan potenciālos darba tirgus izaicinājumus. Konsultatīvie partneri IMK ieviešanas kontekstā. Vienlaikus LDDK kā darba devēju pārstāvoša organizācija koordinē arī nozaru ekspertu padomes (IZM deleģētā funkcija), kas lemj par profesionālās izglītības standartiem.

Nosaukums	Loma IMK pieejas ieviešanā
Darba ņēmējus (nodarbinātos pieaugušos) pārstāvošās organizācijas (piemēram, LBAS)	Konsultatīvie partneri IMK ieviešanas kontekstā. Sociālais partneris no darba ņēmēju aspekta.
Nozaru ministrijas (EM, LM, u.c.)	Cilvēkkapitāla attīstības padomes dalībnieki. Konsultatīvie partneri IMK ieviešanas kontekstā.
Nozaru asociācijas (piemēram, LIKTA)	Konsultatīvie partneri IMK ieviešanas kontekstā. Nosakot nākotnes scenārijus, kā arī IMK pieejas mērogojamību būtiska loma ir arī citām nozaru asociācijām, nākotnes pieejā iesaistoties un definējot nozares vajadzības, kā arī nodrošinot sabiedrības informēšanu par nozarē iztrūkstošo darba spēku, nepieciešamajām kompetencēm un prasmēm, kuras risināmas ar pieaugušo izglītības palīdzību, potenciāli izmantojot IMK kā rīku. Būtiska loma no mācību pieprasījuma definēšanas viedokļa.
Organizācijas, kas apvieno izglītības pakalpojumu sniedzējus (piemēram, LPIA)	LPIA ir organizācija, kura apvieno 43 juridiskas personas un 25 fizisku personu, kas līdzdarbojas LPIA mērķu īstenošanā, kas ir vērsti uz pieaugušo izglītības mērķu sasniegšanu un pieprasījumam atbilstoša piedāvājuma nodrošināšanu. Tiešā veidā nav IMK platformas lietotājs un mācību piedāvātājs, taču pārstāv biedrus, kas tādi ir, vai potenciāli par tādiem var kļūt. Būtiska loma mācību piedāvājuma nodrošināšanas kontekstā.
Pašvaldības pārstāvošās organizācijas (piemēram, LPS vai LLPA)	Apvieno pašvaldības un to viedokļus, tostarp izaicinājumus pieaugušo izglītības nodrošināšanā.

Pielikums Nr. 2 "Aptaujas rezultāti"

Aptauja tika veikta 2026. gada martā (no 05.03.2026. līdz 18.03.2026), lai iegūtu kvantitatīvu skatījumu uz IMK pieejas lietotāju pieredzi, motivāciju un mācību izvēli. Aptauja tika nosūtīta 10 755 personām, kuras piedalās vai ir pabeigušas mācības IMK projektā, un tajā piedalījās 3 380 respondenti (31% atsaucība). Kopējais atsaucības līmenis ir salīdzinoši augsts šāda veida aptaujām, kas ļauj uzskatīt iegūtos rezultātus par reprezentatīviem attiecībā uz aktīvo lietotāju grupu.

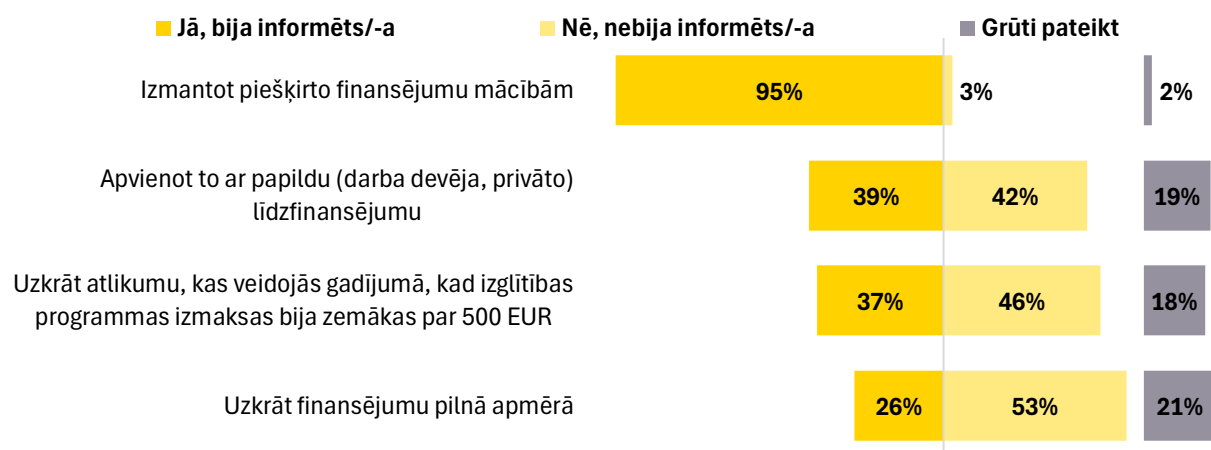
Respondenti tika sadalīti divās galvenajās grupās:

- ▶ **A grupa** – 10 361 persona, kuras IMK projektā apgūst studiju kursus, moduljus, moduļu kopas vai neformālās izglītības programmas;
- ▶ **B grupa** – 394 personas, kuras IMK projektā apgūst profesionālās pilnveides vai profesionālās tālākizglītības programmas.

No uzaicinātajiem aptaujā piedalījās:

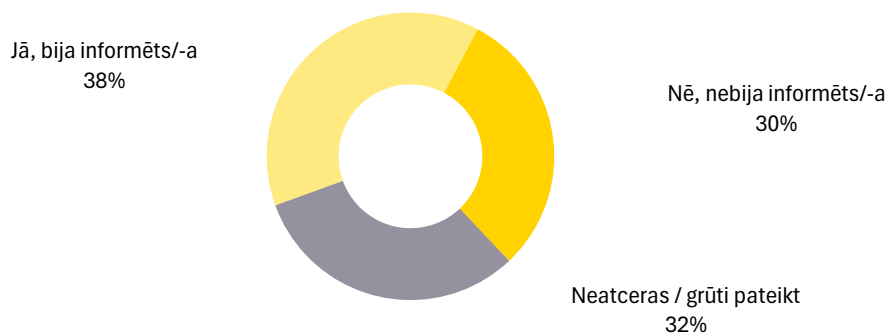
- ▶ A grupa – 3 240 personas (31%);
- ▶ B grupa – 140 personas (36%).

Jautājums: "Lūdzu, atzīmējiet, par kādām finansējuma izmantošanas iespējām Jūs bijāt informēts/-a!"

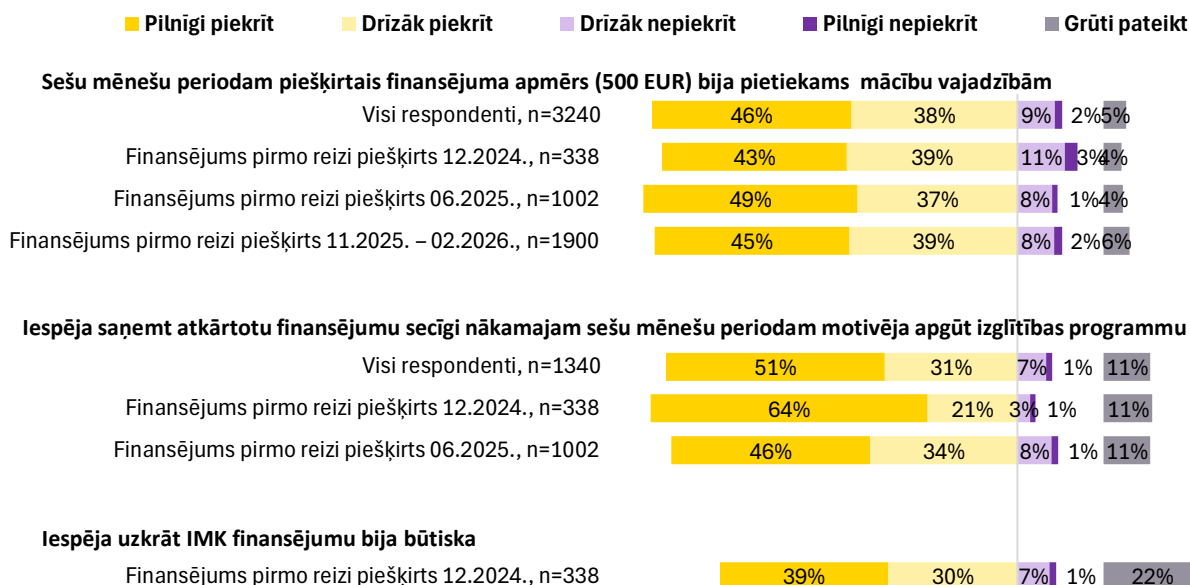
Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti studijuursos, studiju moduļos, moduļos vai moduļu kopās, vai neformālās izglītības programmās un kuriem IMK projektā finansējums piešķirts 12. 2024. vai 06. 2025, aptauja n=1340.

Jautājums: "Vai Jūs bijāt informēts/-a, ka, neveicot izvēli par piešķirtā finansējuma izmantošanu līdz noteiktajam termiņam, finansējums tiks anulēts?"

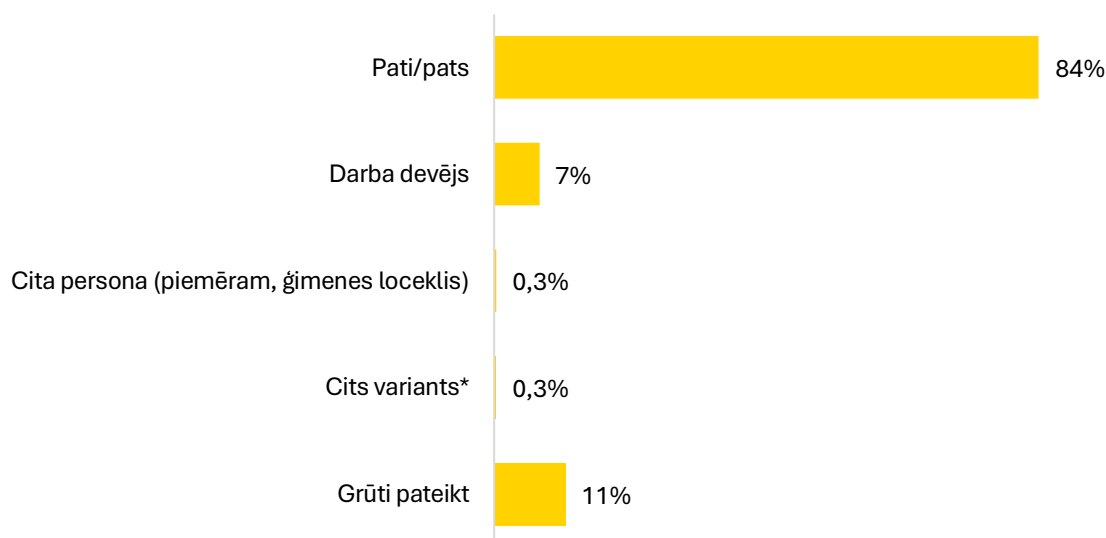
Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti studijuursos, studiju moduļos, moduļos vai moduļu kopās, vai neformālās izglītības programmās, aptauja, n=3204.

Jautājums: "Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs piekrītat šādiem apgalvojumiem par individuālajā mācību kontā (IMK) piešķirtā finansējuma nosacījumiem!"

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti studijuursos, studiju moduļos, moduļos vai moduļu kopās, vai neformālās izglītības programmās, aptauja (skat. "n="grafikā).

Jautājums: "Jūsu izvēlētajām mācībām bija nepieciešams līdzmaksājums papildus piešķirtajam IMK finansējumam. Lūdzu, norādiet, kas sedza šo līdzmaksājumu!"

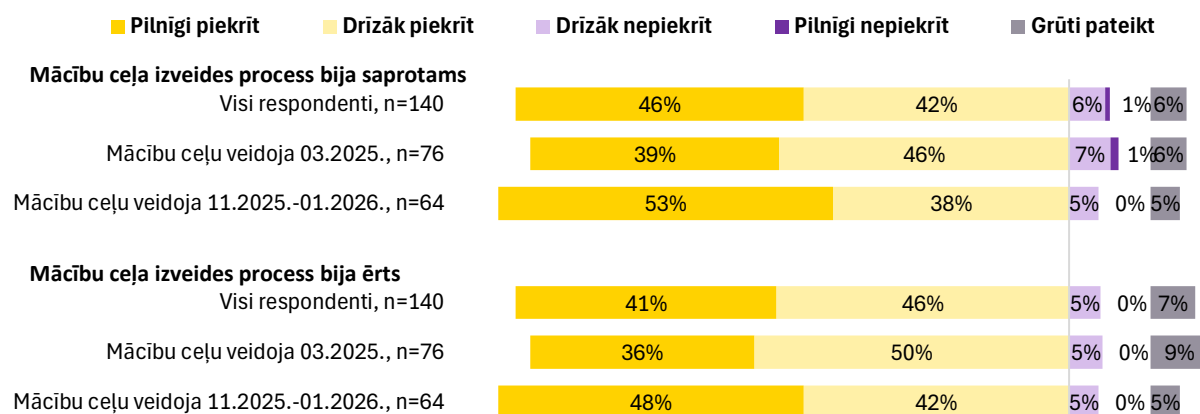

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti studijuursos, studiju moduļos, moduļos vai moduļu kopās, vai neformālās izglītības programmās un ir veikuši līdzmaksājumu, aptauja, n=329

Katrs respondents varēja norādīt vairākas atbildes, tāpēc kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

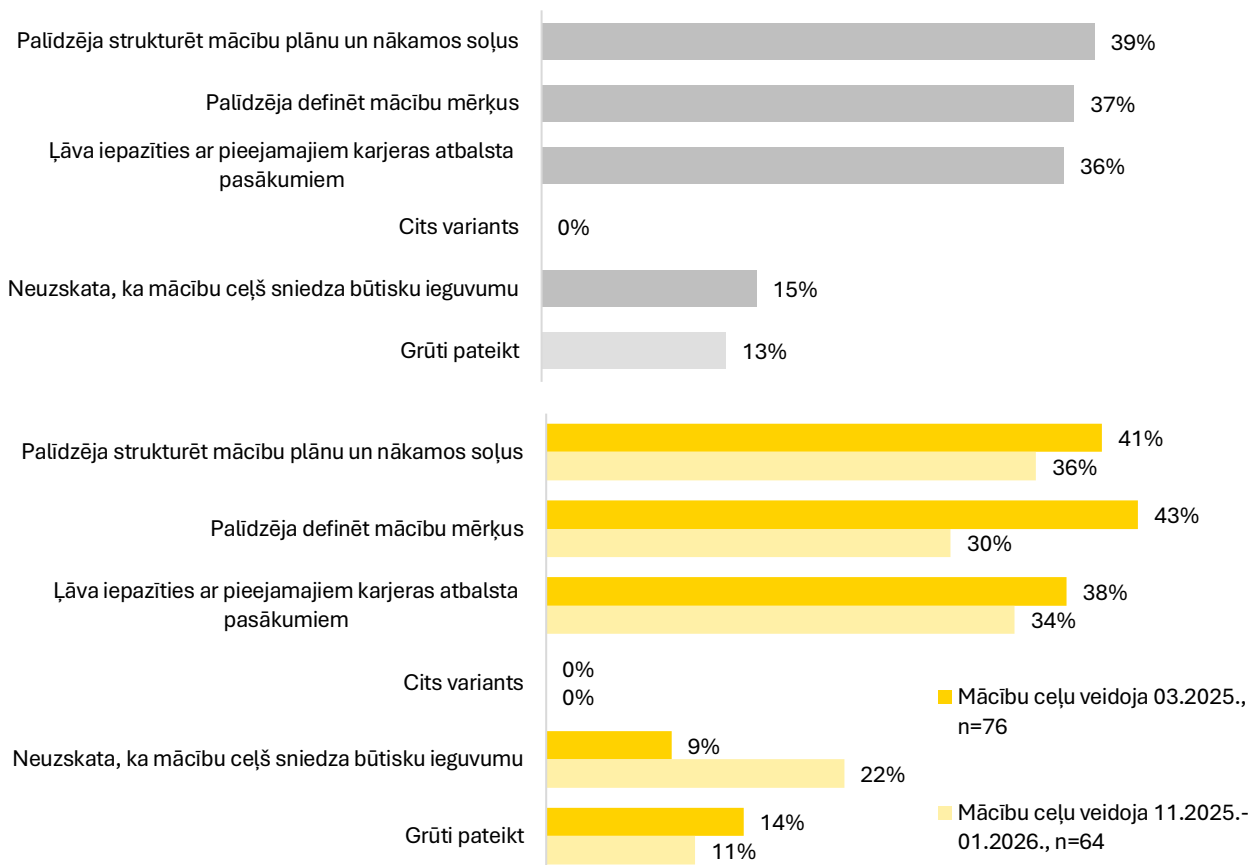
*Atbildes "Cits variants" skaidrojums - Es sedzu no sava uzņēmuma.

Jautājums: "Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā piekrītat šādiem apgalvojumiem par mācību ceļa izveides procesu!"

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti profesionālās pilnveides vai profesionālās tālākizglītības programmās, aptauja (skat. "n="grafikā).

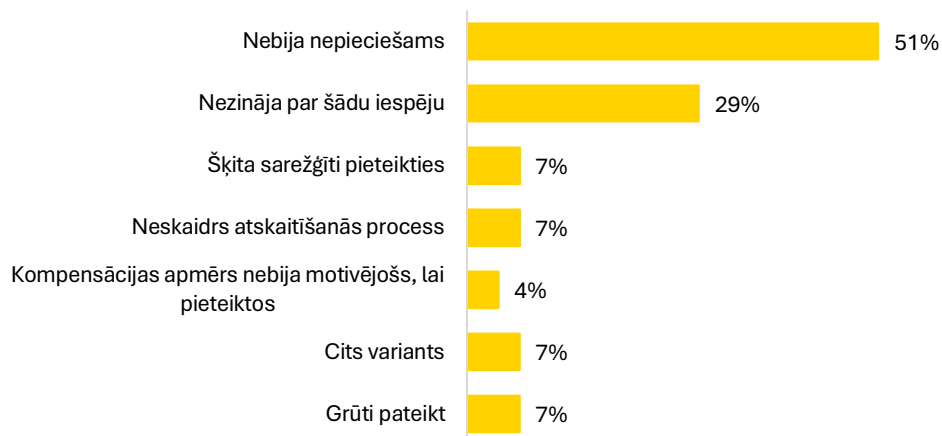
Jautājums: "Kādi, Jūsaprāt, ir būtiskākie ieguvumi no individuālā mācību ceļa izveides?"

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti profesionālās pilnveides vai profesionālās tālākizglītības programmās, aptauja, n=140.

Katrs respondents varēja norādīt vairākas atbildes, tāpēc kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Jautājums: "Projekta ietvaros dalībniekiem bija iespēja saņemt transporta izdevumu kompensāciju. Kas Jūs atturēja to izmantot?"

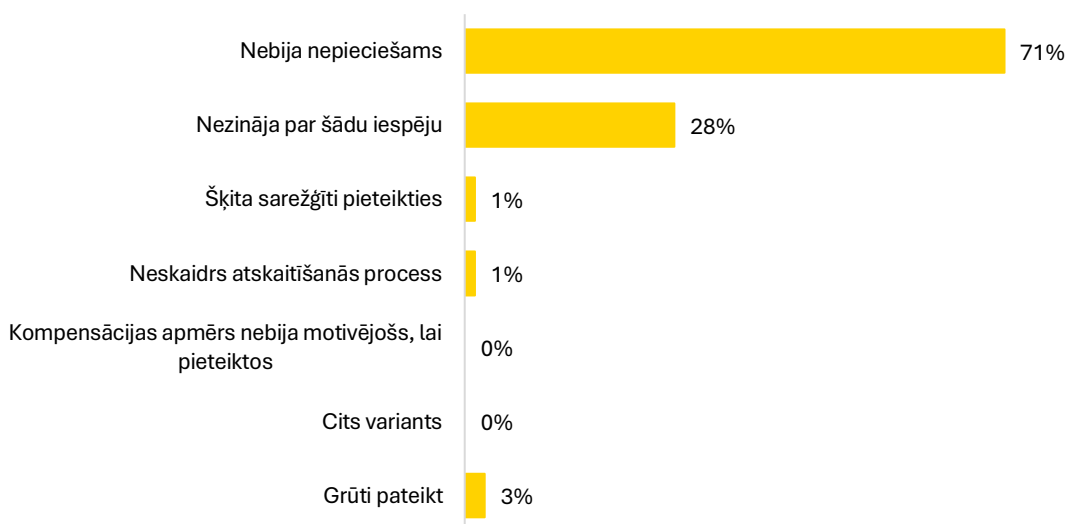
Atbildes "Cits variants" skaidrojums:

- ▶ es no apraksta sapratu, ka tas pieejams tikai maznodrošinātā vai trūcīgā statusam;
- ▶ neviens no izglītības iestādes par tādu iespēju neko neteica, ar VIAA nebija saziņa par šādu iespēju;
- ▶ Man nepienācās, spriežot pēc kritērijiem;
- ▶ Process šķita sarežģīts un nesaprotams, tapēc tajā virzienā nemaz neskatījos;
- ▶ Manām vajadzībām - transportam no Ventspils uz klātienes nodarbībām Talsos ar starppilsētu autobusu, kompensācija diemžēl nepienākās;
- ▶ Tika teikts, ka kompensācija transporta izdevumiem pieejama tikai prakses laikā, ja tā notiek ārpus dzīvesvietas.

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti profesionālās tālākizglītības programmās, aptauja, n=76.

Katrs respondents varēja norādīt vairākas atbildes, tāpēc kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Jautājums: "Projekta ietvaros dalībniekiem bija iespēja saņemt dzīvojamās telpas īres vai ar dzīvošanu dienesta viesnīcā saistīto izdevumu kompensāciju. Kas Jūs atturēja to izmantot? "

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti profesionālās tālākizglītības programmās, aptauja, n=76.

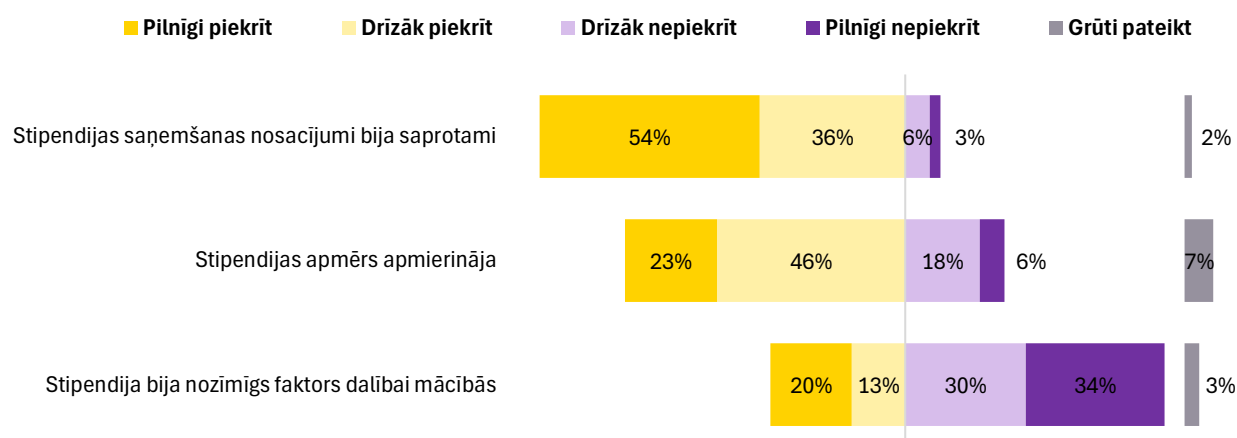
Katrs respondents varēja norādīt vairākas atbildes, tāpēc kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Jautājums: "Vai mācību ietvaros Jūs pieteicāties stipendijai? "

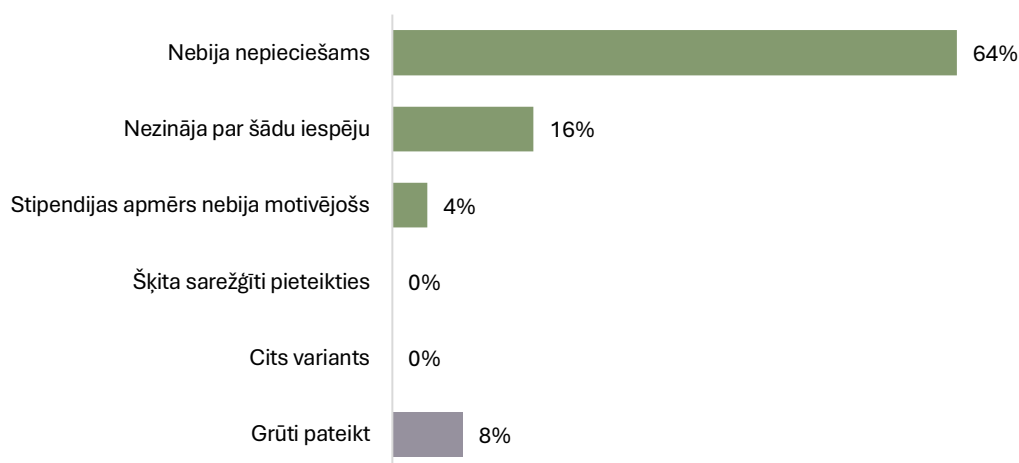
Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti profesionālās pilnveides vai profesionālās tālākizglītības programmās, aptauja, n=140.

Jautājums: "Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā piekrītat šādiem apgalvojumiem par stipendiju!"

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti profesionālās pilnveides vai profesionālās tālākizglītības programmās un pieteicās stipendijai, aptauja, n=115.

Jautājums: "Kādi bija galvenie iemesli, kādēļ Jūs neizmantojāt iespēju pieteikties stipendijai?"

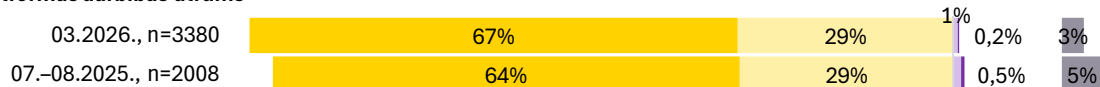

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU, kuri IMK projektā uzņemti profesionālās pilnveides vai profesionālās tālākizglītības programmās un nepieteicās stipendijai, aptauja, n=25.

Katrs respondents varēja norādīt vairākas atbildes, tāpēc kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Jautājums: "Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs apmierina platforma STARS šādos aspektos!"

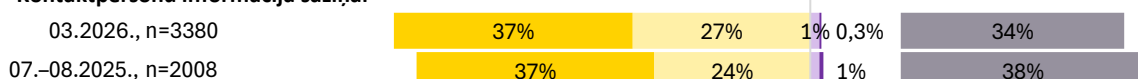
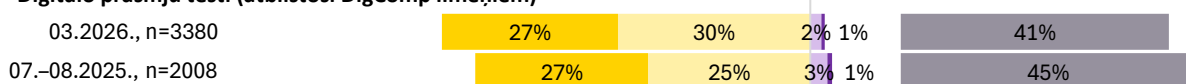
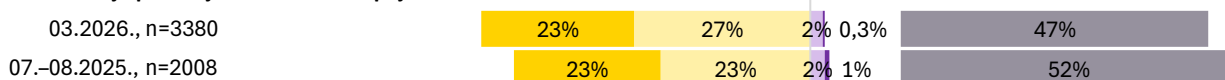
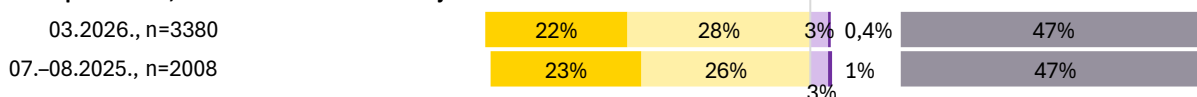
■ Pilnībā apmierina ■ Drīzāk apmierina ■ Drīzāk neapmierina ■ Pilnībā neapmierina ■ Grūti pateikt / nav atbildes

Platformas darbības ātrums**Reģistrēšanās process platformā, individuālā mācību konta izveide****Platformā pieejamā informācija, satura kvalitāte****Platformas lietošanas ērtums (tā ir lietotājam draudzīga, viegli orientēties)****Izglītības programmu kataloga izmantošanas ērtums**

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU aptauja (skat. "n="grafikā).

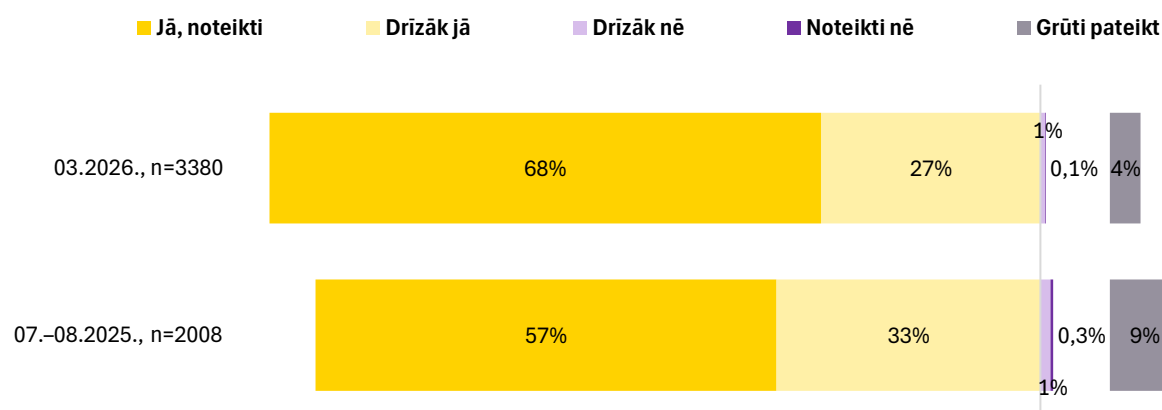
Jautājums: "Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs apmierina platformā STARS pieejamā informācija un resursi!"

■ Pilnībā apmierina ■ Drīzāk apmierina ■ Drīzāk neapmierina ■ Pilnībā neapmierina ■ Neizmanto / grūti pateikt

Informācija par pieejamo atbalstu**Informācija, kas pieejama pēc autentifikācijas savā individuālajā mācību kontā (sadaļas "Mans profils", "Testi" u. c.)****Kontaktpersonu informācija saziņai****Digitālo prasmju testi (atbilstoši DigComp līmeņiem)****Informācija par karjeras atbalsta iespējām****Pašizpētes testi, kas sniedz atbalstu darba jomas un mācību virziena izvēlē**

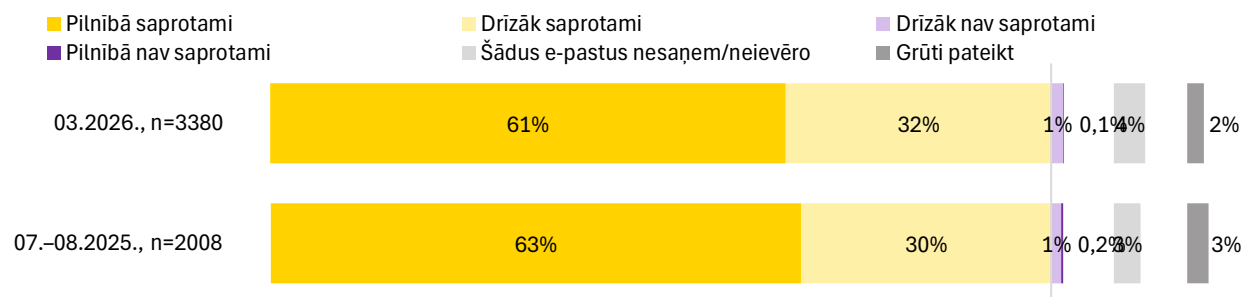
Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU aptauja (skat. "n="grafikā).

Jautājums: "Vai Jūs ieteiktu arī citiem izmantot platformu STARS.gov.lv?"

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU aptauja (skat. "n="grafikā).

Jautājums: "Kā Jūs vērtējat saprotamību informatīvajiem e-pasta ziņojumiem, kurus Jūs saņemat no STARS komandas e-pasta stars@viaa.gov.lv?"

Datu avots: VIAA veiktā prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma KLIENTU aptauja (skat. "n="grafikā).

Pielikums Nr. 3 “SVID analīze”

Balstoties uz kvantitatīvo un kvalitatīvo datu analīzi, aprobācijas laikā tika identificētas individuālo mācību kontu pieejas galvenās priekšrocības un izaicinājumi. Identificētie aspekti apkopoti SVID analīzē, kas atspoguļo pieejas stiprās un vājās puses, kā arī tās attīstības iespējas un draudus.

Tabula 2. SVID analīze.

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
- Izveidota STARS platforma ar IMK funkcionalitāti kā vienots piekļuves punkts mācību iespējām pieaugušajiem. - STARS platforma veidota no dažādu lietotāju vajadzību skatu punkta, nevis klasiski administratīvi, tādēļ nodrošina lietotājiem ērtāku izmantošanas pieredzi - STARS platforma tiek attīstīta pakāpeniski un nepārtraukti, ņemot vērā dažādu lietotāju grupu vajadzības un ieteikumus - Nodrošināts publiskais finansējums mācību apguvei, kas veicināja lietotāju iesaisti. - Daļa lietotāju ir gatavi iesaistīties mācībās arī ar līdzfinansējumu. - Aktuālas izglītības programmu satura tēmas būtiski ietekmē (veicina) pieprasījumu. - Nodrošināta iespēja uzkrāt un elastīgi izmantot finansējumu dažādu izglītības programmu apguvei. - Piedāvāti arī citi atbalsta pakalpojumi (turpat platformā) - Izveidots pieaugušo izglītības zīmols STARS - Aprobēta pieeja aktuāla izglītības programmu piedāvājuma veidošanā dažāda veida izglītības programmām, iesaistot plašu loku ar pakalpojumu sniedzējiem un nozares NVO (LIKTA)	- STARS platformas saturs daļēji pārklājas ar citām sistēmām (piem., NVA), kas var radīt sadrumstalotību un efektivitātes izaicinājumus, jo daļa funkcionalitāšu darbojas kā papildu piekļuves kanāli (piemēram, karjeras konsultācijas), vienlaikus pastāvot riskam, ka līdzvērtīgi pakalpojumi tiek izmantoti vairākās sistēmās, kā arī atsevišķās jomās novērojama izteiktāka dublēšanās (piemēram, prasmju novērtēšanas testu jomā). Liels IMK skaits ne vienmēr nozīmē aktīvu izmantošanu (ierobežota konversija uz mācībām). - Daļai programmu nav pieprasījuma. - Lietotāju izvēles koncentrējas uz nelielu skaitu populāru jomu (piem., MI). - Nepietiekami izmantoti atbalsta mehānismi (piem., karjeras konsultācijas). - Mērķa grupas pārstāvji intervijās norāda, ka ne vienmēr platforma ir intuitīva un tās lietošana var būt laikietilpīga.
IESPĒJAS	DRAUDI
- Esošo valsts informācija sistēmu attīstība un tehnoloģiskās inovācijas rada priekšnoteikumus STARS pilnveidei kā vienotai pieaugušo izglītības platformai, mazinot sistēmu fragmentāciju, t.sk. attīstot nepieciešamās integrācijas. - Darba tirgus vajadzību dati un darba devēju resursi kā potenciālā iespēja uzlabot mācību piedāvājuma sasaisti ar darba tirgus vajadzībām. - Dažādās mērķa grupas un to vajadzības, kā arī platformā uzkrātie dati kā potenciāls sasaistei ar lietotāju profilēšanu un pieejas stiprināšanu dažādiem atbalsta risinājumiem. - Papildu atbalsta pakalpojumu attīstība gan valsts, gan pašvaldību līmenī (piemēram, karjeras konsultācijas, atbalsts platformas izmantošanai personām ar zemām digitālajām prasmēm) kā potenciāls attīstībai un mērķētākai lietojamībai.	- Atsevišķu informācijas sistēmu funkcionalitāšu dublēšanās (piem., ar NVA) var mazināt efektivitāti un lietotāju orientēšanos. - Atkarība no publiskā (īpaši ES fondu) finansējuma ierobežo pieejas ilgtspēju. - Ārējā finansējuma izmantošanas nosacījumi un ierobežojumi, kas var ierobežot platformas attīstību atbilstoši reālajām vajadzībām. - Lietotāju izvēles ne vienmēr atbilst darba tirgus vajadzībām jo mācību izvēle bieži balstās personīgajās interesēs, nevis profesionālajās vajadzībās, piemēram, personas var apgūt jaunas prasmes, kuras neplāno izmantot savā darba vai karjeras attīstībā. - Zema papildu atbalsta instrumentu izmantošana var ierobežot pieejas efektivitāti. - Nepilnīga lietotāju iesaiste (neizmantošs finansējums) samazina intervences efektivitāti. - Digitālā plaša ierobežota daļas sabiedrības iespējas iesaistīties IMK pieejā, īpaši personām ar zemākām digitālajām prasmēm.

2026. gada 11. maijā

	▶ Darba devēju nepietiekamā iesaiste ierobežo IMK pieejas ietekmi uz darba tirgu un prasmju attīstību darba vidē.
--	---

Pielikums Nr. 4 “PESTEL analīze”

Uzsākot nākotnes potenciāla un mērogošanas scenāriju novērtēšanu, tiek identificēta vide un apstākļi, ar kādiem jāreķinās gan aprobācijas, gan tālākās attīstības kontekstā. Tas tiek darīts, izmantojot PESTLE metodi, kas ļauj strukturēti identificēt un izvērtēt ārējos faktorus, kuri ietekmēja IMK pieejas aprobāciju un rezultātus, kā arī potenciāli ietekmē attīstības iespējas. PESTLE analīze aptver politiskos, ekonomiskos, sociālos, tehnoloģiskos, juridiskos un vides aspektus, sniedzot visaptverošu skatījumu uz sistēmiskajiem nosacījumiem.

Šāda pieeja ļauj ne tikai apkopot galvenos ietekmējošos faktorus, bet arī identificēt būtiskākos izaicinājumus un attīstības virzienus, kas ir nozīmīgi, vērtējot IMK pieejas ilgtspēju un mērogošanas potenciālu. Vienlaikus PESTLE analīze kalpo kā pamats turpmākai scenāriju izstrādei, nodrošinot, ka iespējamās nākotnes attīstības perspektīvas tiek analizētas, ņemot vērā plašāku ārējo vidi un tās ietekmi uz pieaugušo izglītības sistēmu kopumā.

Tabula 3. PESTLE analīze.

P – Politiskie faktori
▶ ES politikas pēctecība: IMK ieviešana balstās uz ES Padomes 2022. gada 16. jūnija ieteikumu par individuālajiem mācību kontiem³⁶. Tas ir politisks instruments, lai sasniegtu Eiropas sociālo tiesību pīlāra mērķi - 60% pieaugušo dalību mācībās katru gadu līdz 2030. gadam³⁷. ▶ Politiska lēmuma nepieciešamība par starpinstitucionālās sadarbības modeli: sekmīga mērogošana ir atkarīga no IZM, EM un LM spējas vienoties par kopīgu pārvaldības modeli gan cilvēkkapitāla jautājumiem, gan pieaugušo izglītības aspektiem. ▶ Nepieciešamība stiprināt IMK pieejas integrāciju praksē īpaši nodrošinot tās sasaisti ar citām pieaugušo izglītības un nodarbinātības politikas iniciatīvām.
E – Ekonomiskie faktori
▶ ES fondu un Atveseļošanas fonda finansējums ir galvenais IMK pieejas virzītājspēks (augsta atkarība no ārējā finansējuma). ▶ Darba tirgus strukturālās pārmaiņas (digitalizācija, darbaspēka trūkums atsevišķās nozarēs) palielina pieprasījumu pēc pārkvalifikācijas. ▶ Produktivitāte un prasmju atbilstība darba tirgus (darba devēju) vajadzībām: Mērogošanas mērķis būtu samazināt prasmju neatbilstību darba tirgum, kas saskaņā ar Ekonomikas ministrijas prognozēm ir galvenais šķērslis IKP pieaugumam vidējā termiņā. ▶ Ilgtspējas risks pēc projektu finansējuma beigām, jo nepieciešams stabils finansēšanas modelis, vienlaikus valsts finansējuma pieejamības iespējas ir ierobežotas.
S – Sociālie faktori
▶ Motivācija: Pētījumi rāda, ka 64% Latvijas pieaugušo kā galveno šķērslī mācībām min laika trūkumu, nevis finanses³⁸, kas liecina, ka STARS platformas elastībai izglītības programmu veidu piedāvājumā ir būtiska loma. ▶ Plaisas mazināšana starp tiem, kas jau ir augsti kvalificēti un pilnveido prasmes un tiem, kas ir ar zemu kvalifikāciju un nav motivēti apgūt aktuālas prasmes.
T – Tehnoloģiskie faktori
▶ STARS platforma kā centrālais IMK instruments, kas mazina atbalsta pieejamības fragmentāciju un uzlabo lietotāju pieredzi. ▶ STARS platformas funkcionalitāte: platforma (stars.gov.lv) nodrošina "vienas pieturas aģentūras" principu, ar integrāciju ar VIIS (Valsts izglītības informācijas sistēmu), kā arī citām valsts informācijas sistēmām un reģistriem. ▶ Datu uzkrāšana un izmantošana lēmumu pieņemšanā: Platforma uzkrāj datus par lietotāju izvēlētajām un apgūtajām izglītības programmām, kas ļauj netieši analizēt pieprasījumu pēc prasmēm un atbalstīt darba tirgus modelēšanu, vienlaikus, nepieciešamība uzraudzīt datu kvalitāti. ▶ Platforma uzkrāj datus par lietotāju izvēlētajām un apgūtajām izglītības programmām^[oz4.1], kas ļauj netieši analizēt pieprasījumu pēc prasmēm un atbalstīt darba tirgus modelēšanu, vienlaikus saglabājot nepieciešamību uzraudzīt datu kvalitāti. ▶ Platformas lietojamība un piekļūstamība: nepieciešams konstanti pilnveidot un uzlabot lietošanas pieredzi un piemērotību dažādām mērķa grupām.
L – Juridiskie faktori
▶ Normatīvā regulējuma aspekti IMK pieejas integrācijai kā pastāvīgam pieaugušo izglītības instrumentam. ▶ Dažāds regulējums un prasības platformā iekļautajiem projektiem, kas tiek finansēti no dažādiem finansējuma avotiem, kas ietekmē gan platformas attīstību, gan informācijas sniegšanas aspektus mērķa grupām.

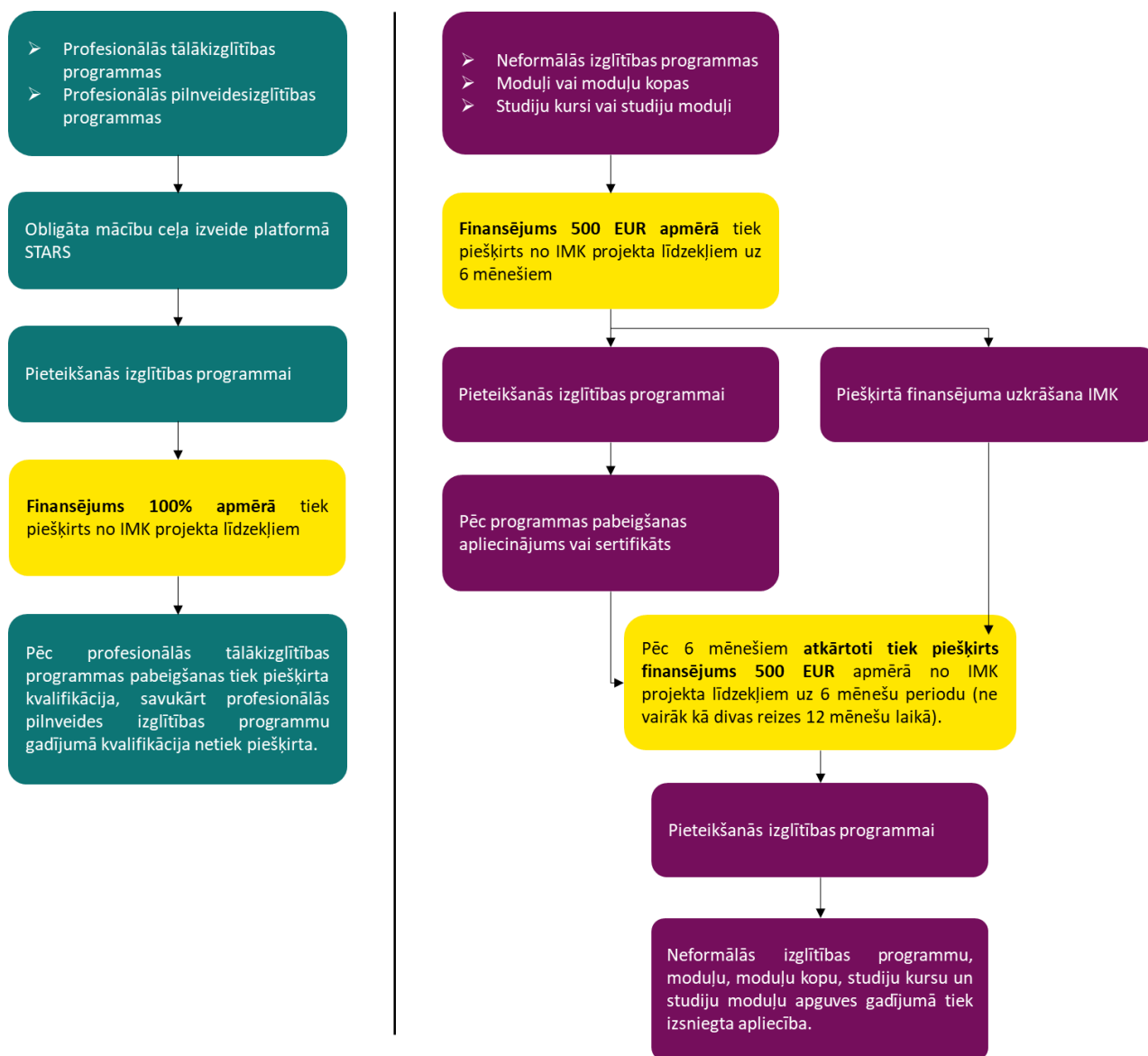
³⁶ Eiropas Savienības Padome. *Padomes ieteikums par individuālajiem mācību kontiem*. 2022. Pieejams: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8944-2022-INIT/lv/pdf>

³⁷ Eiropas Komisija. *Eiropas Sociālo tiesību pīlārs*. 2017. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52017DC0250>

³⁸ Eurostat; Centrālā statistikas pārvalde. *Eiropas Savienības pieaugušo izglītības apsekojuma (AES) dati*. 2022. Pieejams: https://stat.gov.lv/system/files/publication/2023-10/Nr_08_Apsekojuma_Pieauguso_izglitiba_rezultati_2022_%2823_00%29_LV.pdf

▶ Personu datu aizsardzības un apmaiņas prasības (GDPR) ietekmē platformas funkcionalitāti un datu izmantošanu. ▶ Datu apmaiņa ar citām valsts informācijas sistēmām ietekmē platformas funkcionalitātes pilnveides tempu ▶ Nepieciešamība skaidram juridiskajam formātam finansējuma nodrošināšanai no avotiem, kas nav publiskais finansējums, piemēram, darba devēju finansējums.
E – Vides faktori
▶ Digitalizācija: prasmju platforma STARS kā vienīgais instruments mērķa grupas iesaistei (ieteikšanās mācībām, citu atbalsta pakalpojumu izmantošana, informācijas meklēšana, mācību piedāvājumu katalogs u.c.), neparedzot paralēlu “papīra” sistēmu. Vienlaikus, mērķa grupām ar ierobežotām digitālajām prasmēm papildu atbalstu var nodrošināt karjeras konsultanti un citi atbalsta mehānismi (piemēram, pašvaldību pieaugušo izglītības koordinatori).

Pielikums Nr. 5 “Atbalsta piešķiršanas modelis IMK ietvaros”

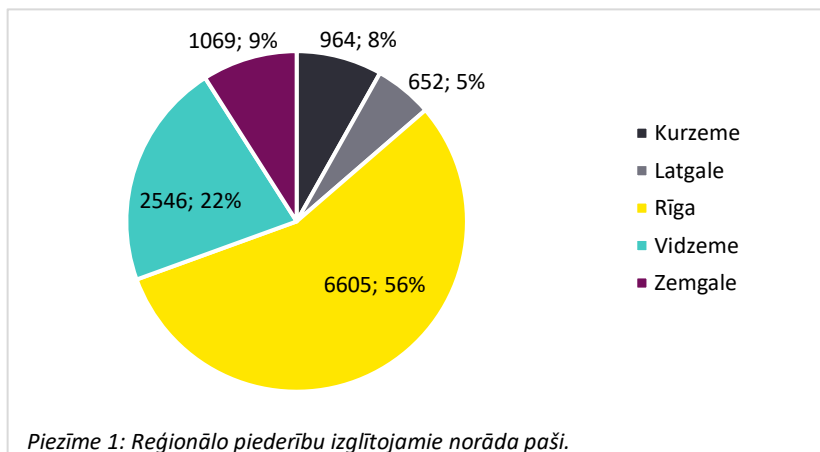

Piezīme: EY izstrāde, balstīta kabineta pētījuma rezultātos.

Pielikums Nr. 6 “Lietotāju profils”

Reģionālā piederība

IMK pieejas aprobācijas ietvaros sākotnēji tika izvirzīti mērķi nodrošināt līdzsvarotu reģionālo pārklājumu, paredzot iesaistīt vismaz 500 personas no katra plānošanas reģiona. Tas norāda uz mērķtiecīgu pieeju, lai nodrošinātu vienmērīgu piekļuvi mācību iespējām visā Latvijā.³⁹ Kopumā līdz 2026. gada 12. februārim mācības tika uzsāktas 11 836 reizes. No visām personām vairāk nekā puse - 56% (6 605) - bija no Rīgas. Būtiski mazāks dalībnieku īpatsvars novērojams pārējos reģionos: 22% (2 546) no Vidzemes, 9% (1 069) no Zemgales, 8% (964) no Kurzemes un 5% (652) no Latgales (Ilustrācija 2).⁴⁰ Intervijās iegūtie novērojumi norāda uz vairākiem faktoriem, kas var ietekmēt šādu reģionālo sadalījumu.

Ilustrācija 4. Izglītojamo reģionālā piederība.

Mērķa grupas pārstāvji uzsver, ka platformas lietošana prasa salīdzinoši augstas digitālās prasmes un spēju orientēties sarežģītā informācijas struktūrā, kas var nevienmērīgi ietekmēt dalības iespējas dažādos reģionos. Tāpat intervijas liecina, ka informācija par mācību iespējām bieži izplatās neformālos kanālos, piemēram, caur personīgiem kontaktiem, kas var veicināt nevienmērīgu informācijas sasniedzamību starp reģioniem. Papildus tam intervijās identificēts, ka STARS platformā eksistējošais izglītības piedāvājums kopumā veido sarežģītu institucionālo vidi. Tas izpaužas kā dažādu pieaugušo izglītības piedāvājumu līdzāspastāvēšana (tostarp STARS platformas ietvaros pieejamie projekti, NVA piedāvājums, kā arī privāto un publisko izglītības iestāžu programmas), kam raksturīgi atšķirīgi nosacījumi, finansēšanas modeļi un mērķgrupas. Vienlaikus arī STARS platformā pieejamie piedāvājumi nav viendabīgi – tie ietver projektus ar atšķirīgu finansējuma apmēru (piemēram, pilnībā vai daļēji finansētas mācības), kā arī dažādus izglītības programmu veidus. Interviju dati liecina, ka šāda daudzveidība un atšķirīgie nosacījumi lietotājiem rada grūtības orientēties piedāvājumā un pieņemt informētus lēmumus par piemērotāko mācību izvēli.⁴¹

Vecuma un dzimuma struktūra

75% (8 838) no izglītojamajiem bija sievietes, savukārt 25% (2 998) bija vīrieši, kas norāda uz izteiktu dzimuma disproporciju dalībnieku vidū.

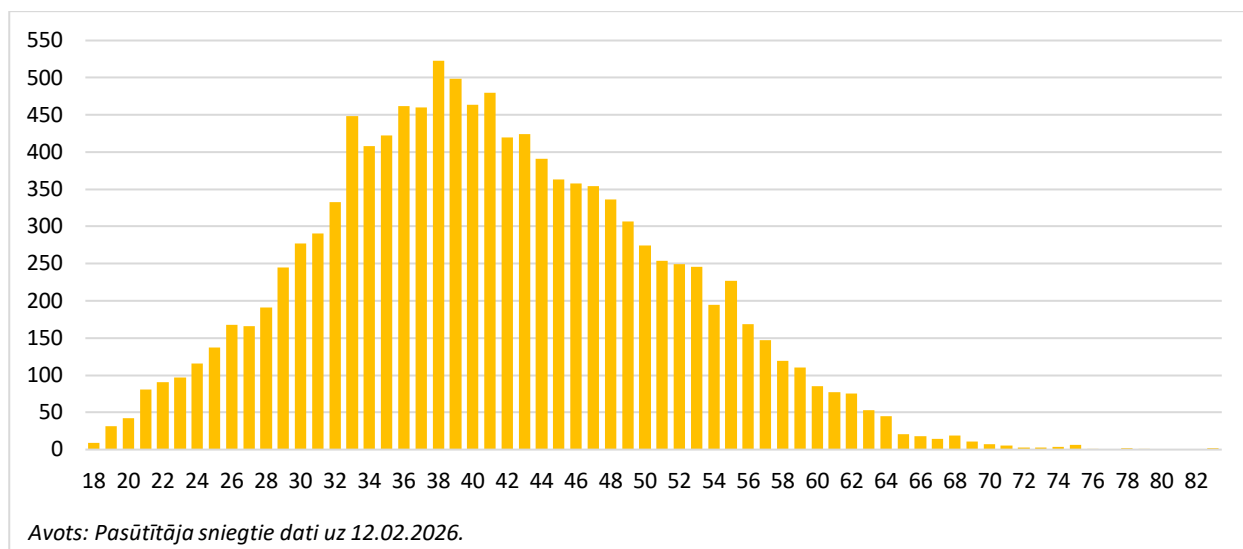
Analizējot personu vecuma struktūru, redzams, ka lielākā daļa dalībnieku ir darbaspējas vecumā. Visplašāk pārstāvēta ir vecuma grupa no 30 līdz 49 gadiem, savukārt jaunāko (līdz 24 gadiem) un vecāko dalībnieku īpatsvars ir salīdzinoši zemāks (Ilustrācija 3). Jāņem vērā, ka vecuma sadalījumu ietekmē programmas dalības ierobežojumi, tajā nevar piedalīties personas, kas jaunākas par 18 gadiem. Vienlaikus novērojama arī izteikta asimetrija vecuma struktūras

³⁹ Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Individuālo mācību kontu ieviešanas un aprobācijas koncepts*. 12.02.2024.

⁴⁰ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.; statistika uz 12.02.2026.)

⁴¹ Ex post novērtējuma ietvaros veiktās intervijas (2026. gada marts–aprīlis)

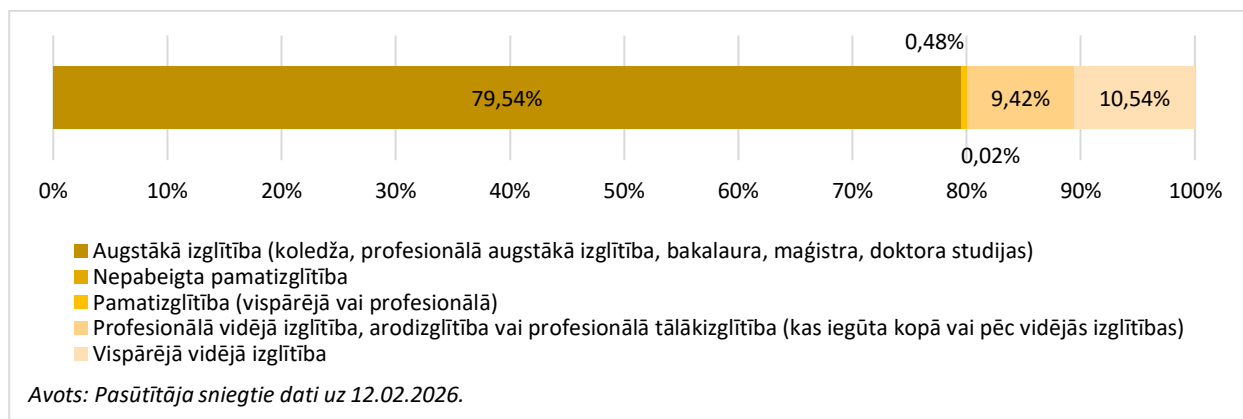
ilustrācijas labajā pusē, kas liecina par dalībnieku koncentrāciju vidējā vecuma grupās un pakāpenisku samazinājumu augstākās vecuma grupās.⁴²

Ilustrācija 5. Izglītojamo vecuma struktūra.

Izglītības līmenis

80% (9 414) personu bija ar augstāko izglītību. Salīdzinoši mazāks personu īpatsvars bija ar vispārējo vidējo izglītību (11% jeb 1 248) un profesionālo vidējo izglītību (9% jeb 1 115). Savukārt personu skaits ar pamatizglītību bija ļoti zems (mazāk nekā 1% jeb 57), bet ar nepabeigtu pamatizglītību tikai 2 personas.⁴³ Šāds sadalījums daļēji skaidrojams ar individuālo mācību kontu pieejas mērķēšanu uz iedzīvotājiem ar vismaz vidējām un augstām digitālajām prasmēm, kas var ierobežot personu ar zemāku izglītības līmeni iesaisti. Intervijās iegūtie novērojumi papildina šo tendenci, norādot, ka dalība mācībās bieži ir saistīta ar nepārtrauktu pašattīstību un mērķtiecīgu profesionālo pilnveidi. Intervējamie raksturo sevi kā aktīvus mācīšanās procesā un izvēlas mācības ar skaidru praktisku pielietojumu.⁴⁴

Ilustrācija 6. Personu izglītības līmenis.

⁴² Pasūtītāja sniegtie dati uz 12.02.2026.

⁴³ Pasūtītāja sniegtie dati uz 12.02.2026.

⁴⁴ Intervijas ar IMK mērķa grupas pārstāvjiem, 2026. gads

Pielikums Nr. 7 “Mācību izvēles IMK pieejas aprobācijas ietvaros”

IMK pieejas aprobācijas ietvaros tika piedāvātas 139 izglītības programmas, tostarp 44 moduļi, 27 moduļu kopas, 26 studiju kursi, 10 studiju moduļi, 13 neformālās izglītības programmas, 7 profesionālās pilnveides izglītības programmas un 12 profesionālās tālākizglītības programmas. Analizējot pieprasījumu pēc izglītības programmām, redzams, ka daļai izglītības programmu nav izdevies piesaistīt dalībniekus. Kopumā uz 33 izglītības programmām nepieteicās neviens dalībnieks, savukārt uz 37 izglītības programmām pieteicās līdz 10 dalībniekiem, un uz 10 izglītības programmām pieteicās no 10 līdz 19 dalībnieku. Vienlaikus novērojama izteikta personu interese par nelielu skaitu populārāko izglītības programmu, kas norāda uz nevienmērīgu pieprasījuma sadalījumu. 10 pieprasītākās izglītības programmas kopumā piesaistīja 12 883 pieteikumus jeb 72% no visiem personu pieteikumiem (Tabula 1).⁴⁵

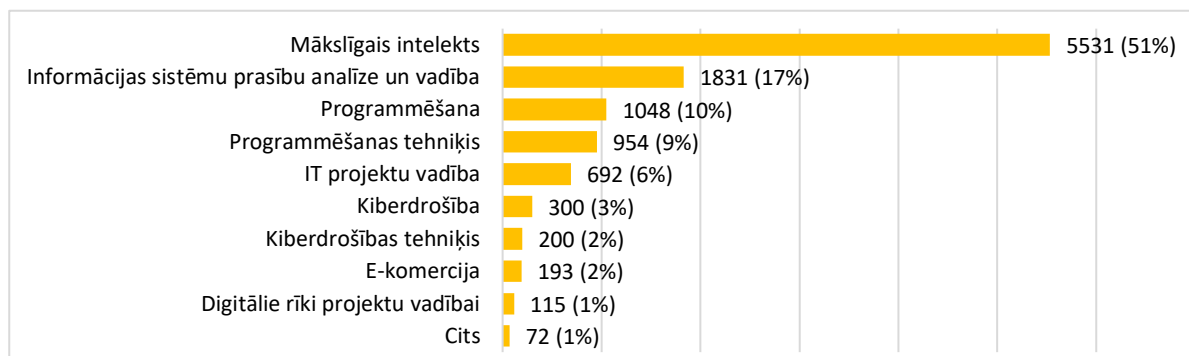
Tabula 1. 10 pieprasītākās programmas IMK pieejas aprobācijas ietvaros.⁴⁶

Nr. p. k.	Izglītības iestāde	Izglītības programmas nosaukums	Izglītības programmas veids	Personu pieteikumu skaits
1.	Latvijas Universitāte	Advancēto mākslīgā intelekta (AI) rīku izmantošana ikdienas darbam un biznesam	Studiju kurss	4777
2.	Latvijas Universitāte	Etsy.com e-komercijas platformas pamatkurss pārdošanai internetā	Studiju kurss	2156
3.	Latvijas Universitāte	Digitālā mārketinga prasmes biznesā: reklāmas pamatkurss no kampaņas izveides līdz automatizācijai ar ChatGPT un citiem rīkiem	Studiju kurss	2048
4.	Profesionālās tālākizglītības centrs "Latgales mācību centrs"	EIKT tehniskās prasmes un infrastruktūras izvēle	Moduļu kopa	1014
5.	Rīgas Tehniskā universitāte	Mākslīgais intelekts humanitārās zinātnēs	Studiju kurss	559
6.	Biznesa augstskola Turība	Mākslīgā intelekta rīki darbam un produktivitātei	Studiju kurss	555
7.	Biznesa augstskola Turība	Agile projektu un procesu vadība	Studiju kurss	516
8.	Biznesa augstskola Turība	Kiberdrošības pamati	Studiju kurss	425
9.	MC Alfa - mācību centrs	EIKT rīku izmantošana mākoņpakalpojumu atbalstītā digitālajā vidē	Moduļu kopa	419
10.	Biznesa augstskola Turība	Digitālais mārketing ar mākslīgā intelekta rīkiem	Studiju modulis	414

⁴⁵ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.; statistika uz 12.02.2026.)

⁴⁶ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.; statistika uz 12.02.2026.). Tabulā atspoguļots pieteikumu skaits izglītības programmās.

Vispieprasītākais piedāvāto izglītības programmu virziens ir mākslīgais intelekts, ko izvēlējušās apgūt 5 531 persona no kopumā 10 936 personu pieteikumiem (9 918 unikālās personas). Nākamie pieprasītākie virzieni ir informācijas sistēmu analīze un vadība (1 831 persona) un programmēšana (1 048 personas).⁴⁷

Ilustrācija 6. Pieprasītākie izglītības programmu virzieni digitālo prasmju apguvē IMK pieejas aprobācijas ietvaros pēc dalībnieku skaita.³

Intervijās iegūtie novērojumi liecina, ka personas bieži vien mērķtiecīgi meklē konkrētas prasmes vai zināšanas, ko vēlas apgūt, un IMK piedāvājumu atrod šī meklēšanas procesa ietvaros. Tas norāda, ka dalība IMK pieejā nereti nav sākotnēji plānota, bet veidojas kā sakritība starp indivīda vajadzībām un platformā pieejamo piedāvājumu. Šāda pieeja veicina pieprasījuma koncentrāciju nelielā skaitā izglītības programmu, īpaši tajās jomās, kur piedāvājums sakrīt ar aktuālajām darba tirgus un individuālajām vajadzībām.

Vienlaikus interviju dati liecina par būtiskiem izaicinājumiem lietotājiem orientēties mācību piedāvājumā un izvērtēt izglītības programmu atbilstību savam zināšanu līmenim un vajadzībām. Tas lielā mērā saistīts ar to, ka izglītības programmu nosaukumi un apraksti bieži ir formulēti sarežģītā, tehniskā valodā, kā arī ar ierobežotām iespējām efektīvi meklēt un salīdzināt izglītības programmas pēc atbilstošiem kritērijiem (piemēram, prasmju līmeņa vai satura). Rezultātā lietotājiem ir apgrūtināta informētas izvēles veikšana, kas var novest pie neatbilstošu izglītības programmu izvēles vai atteikšanās no dalības. Šie izaicinājumi nav saistīti tikai ar digitālo prasmju līmeni, bet arī ar mācību piedāvājuma strukturēšanu un komunikāciju, jo arī lietotāji ar iepriekšēju pieredzi norāda uz grūtībām orientēties terminoloģijā un izvērtēt izglītības programmu saturu.⁴⁸

⁴⁷ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" progresu ziņojums Uzraudzības padomei. 12.02.2026. (*statistika uz 10.02.2026.*). Ilustrācijā 6 atspoguļots dalībnieku skaits pa mācību virzieniem, balstoties uz reāli uzsāktajām mācībām.

⁴⁸ Ex post novērtējuma ietvaros veiktās mērķa grupas intervijas (2026. gada marts un aprīlis)

Pielikums Nr. 8 “Platformas lietošanas dati un pieejamības analīze”

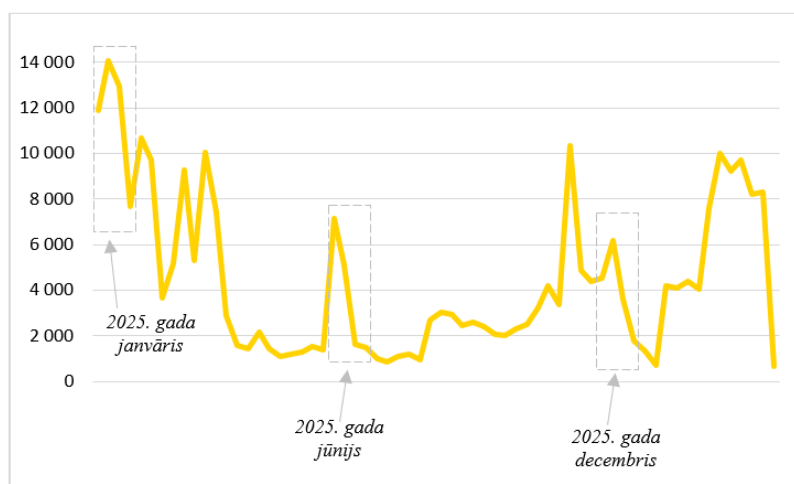
Mājaslapas apmeklējumi

Stars.gov.lv tīmekļvietni līdz 2025. gada oktobrim apmeklēja 125 tūkstošiem lietotāju, no tiem tā saucamie jaunie jeb unikālie lietotāji – 124 tūkstoši. Līdz ar to atkārtoto lietotāju skaits uzskatāms par zemu⁴⁹. Absolūtā vairumā gadījumu (99%) tīmekļvietne apmeklēta no Latvijas, 77% gadījumu – no Rīgas. Apmeklējumam visbiežāk tikuši izmantoti viedtālruņi (54,8% apmeklējumu) un datori (44,7% apmeklējumu).

Aktīvo lietotāju dinamika

Aktīvo lietotāju dinamika laika periodā no 2025. gada janvāra līdz 2026. gada martam liecina par izteikti nevienmērīgu platformas lietošanu. Novērojami vairāki būtiski aktivitātes pieauguma un krituma periodi, kas norāda uz epizodisku, nevis stabilu platformas izmantošanu. 2025. gada sākumā novērojams augsts lietotāju aktivitātes līmenis, kam seko straujš kritums un relatīvi zems aktivitātes periods gada vidū. Vēlāk redzami vairāki aktivitātes pieaugumi, kas, visticamāk, saistīti ar konkrētiem notikumiem, piemēram, jaunu uzsaukumu izsludināšanu, komunikācijas aktivitātēm vai kampaņām. 2025. gada sākumā atkal novērojams aktivitātes pieaugums, kam seko svārstības un straujš kritums pēdējās nedēļās. Tas var norādīt uz sezonālu efektu vai konkrētu aktivitāšu ietekmi uz lietotāju plūsmu.

Kopumā lietotāju aktivitātes dinamika liecina, ka platformas izmantošana nav vienmērīga un lielā mērā ir atkarīga no ārējiem stimuliem, nevis pastāvīgas lietotāju iesaistes. Tas norāda uz nepieciešamību stiprināt mehānismus, kas veicina regulāru platformas izmantošanu un ilgtermiņa lietotāju aktivitāti.⁵⁰

Ilustrācija 3. Aktīvo lietotāju dinamika.

Biežāk uzdotie jautājumi

Platformas lietošanas dati liecina, ka biežāk uzdoto jautājumu (BUJ) sadaļa tiek aktīvi izmantota, kas norāda uz lietotāju interesi un nepieciešamību pēc papildu informācijas par IMK pieeju un tās izmantošanas nosacījumiem.⁵¹

Šo tendenci apstiprina arī mērķa grupas intervijas, kurās lietotāji norāda, ka platformas izpratnei un piemērotāko mācību iespēju izvēlei nepieciešams būtisks laika ieguldījums. Intervējamie norāda, ka informācijas iegūšanai bieži tiek izmantoti vairāki avoti, piemēram, platformas apraksts, BUJ sadaļa, saziņa ar VIAA pārstāvjiem, kā arī Ministru kabineta noteikumi Nr. 506.⁵² Tas norāda, ka platformā pieejamā informācija ne vienmēr ir pietiekami skaidra vai viegli uztverama lietotājiem.

⁴⁹ Ziņojums “Platformas un tīmekļa vietnes stars.gov.lv piekļūstamības un lietojamības novērtējums un Platformas dizaina uzlabojumu izstrādes vadlīnijas (dizaina ieviešanas rekomendācijas)”, t.sk. lietojamības izvērtējums (piekļuve, personalizācija, elastība pa lietotāju grupām).

⁵⁰ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026. datu periods: 01.01.2025. – 15.03.2026.)

⁵¹ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.)

⁵² Ex post novērtējuma ietvaros veiktās mērķa grupas intervijas (2026. gada marts un aprīlis)

2025. gadā BUJ sadaļu apmeklējuši 648 aktīvie lietotāji,⁵³ savukārt 2026. gada pirmajos mēnešos 215 lietotāji⁵⁴. Vidējais skatījumu skaits uz vienu lietotāju (aptuveni 1,4⁴–1,5³) un iesaistes laiks (aptuveni 90⁴–100³ sekundes) liecina, ka lietotāji galvenokārt meklē konkrētas atbildes, nevis veic padziļinātu platformas izpēti. Tas var norādīt uz mērķtiecīgu informācijas meklēšanu, bet vienlaikus arī uz to, ka nepieciešamā informācija nav pietiekami skaidri strukturēta citās platformas sadaļās.

BUJ saturs tiek veidots, balstoties uz faktiskajiem lietotāju jautājumiem, tādējādi atspoguļojot biežāk sastopamos neskaidros aspektus.¹ Uz 2026. gada 19. martu platformā pieejams 21 jautājums, kas aptver gan pieteikšanās procesu, gan finansējuma izmantošanas nosacījumus, gan atbalsta mehānismus.⁵⁵ Jautājumu saturs liecina, ka lietotājiem visbiežāk nepieciešama skaidrība par finansējumu, pieteikšanās kārtību un mācību organizāciju:

1. Kā izveidot individuālo mācību kontu platformā stars.gov.lv?
2. Kas var izveidot individuālo mācību kontu platformā stars.gov.lv?
3. Kas nepieciešams, lai pieteiktos mācībām?
4. Kur var atrast informāciju par pieejamām izglītības programmām?
5. Kā var nomainīt izglītības programmu, uz kuru esmu pieteicies?
6. Vai finansējumu varu izmantot arī citu izglītības programmu apguvē, kuras netiek piedāvātas projektā "Digitālās prasmes lietpratējiem" (IMK) ietvaros?
7. Kā es varu uzzināt, cik nauda paliek manā kontā?
8. Vai es varu pieteikties uz vairākām izglītības programmām, kuras šobrīd ir pieejamas stars.gov.lv?
9. Vai būs iespēja mācīties vairākas reizes projektā "Mācības nodarbinātajiem" (MN)?
10. Cik ilgi jāgaida atbilde, kad izglītības iestāde ar mani sazināsies?
11. Kādas izglītības programmas tiks piedāvātas nākotnē?
12. Kas jādara, kad saņemts e-pasts par projekta "Digitālās prasmes lietpratējiem" (IMK) finansējuma piešķiršanu?
13. Kas notiek ar man piešķirto finansējumu, ja izglītības iestādes piedāvātie mācību laiki man nav piemēroti un es nevaru uzsākt mācības?
14. Esmu pieteicies mācībām projektā "Mācības nodarbinātajiem" (MN). Kad sāksies mācības?
15. Vai man būs jāpārtrauc mācības projektā "Mācības nodarbinātajiem" (MN), ja mācību laikā pārtraukšu darba attiecības?
16. Vai ir iespēja saņemt stipendiju, ja, piesakoties izglītības programmai projekta "Digitālās prasmes lietpratējiem" (IMK) ietvaros, neesmu atzīmējis, ka vēlos saņemt stipendiju?
17. Cik bieži un līdz kuram datumam tiks pārskaitīta stipendija?
18. Kādos gadījumos ir iespējams saņemt transporta izmaksu kompensāciju?
19. Kā saņemt kompensāciju profesionālās kompetences novērtēšanai?
20. Kā savā individuālajā mācību kontā var nomainīt norādīto konta numuru?
21. Vai platformā ir iespējams apgūt arī citas mācības?

Papildus BUJ sadaļai lietotāju atbalsts tiek nodrošināts arī citos kanālos, piemēram, telefoniski, e-pastā, izmantojot STARS kontaktformu, kā arī autorizētajā vidē sadaļā "Saziņa", kur iespējams sazināties gan ar STARS komandu, gan ar izglītības iestādēm. Tuvākajā laikā plānots paplašināt lietotāju atbalsta iespējas, ieviešot automatizētu risinājumu (chatbot), kas var uzlabot informācijas pieejamību un atbilžu sniegšanas operativitāti.¹

Kopumā dati un interviju rezultāti liecina, ka BUJ sadaļa un papildu atbalsta kanāli ir būtiska platformas sastāvdaļa, taču vienlaikus to intensīva izmantošana norāda uz lietojamības un informācijas pieejamības izaicinājumiem pašā platformā.

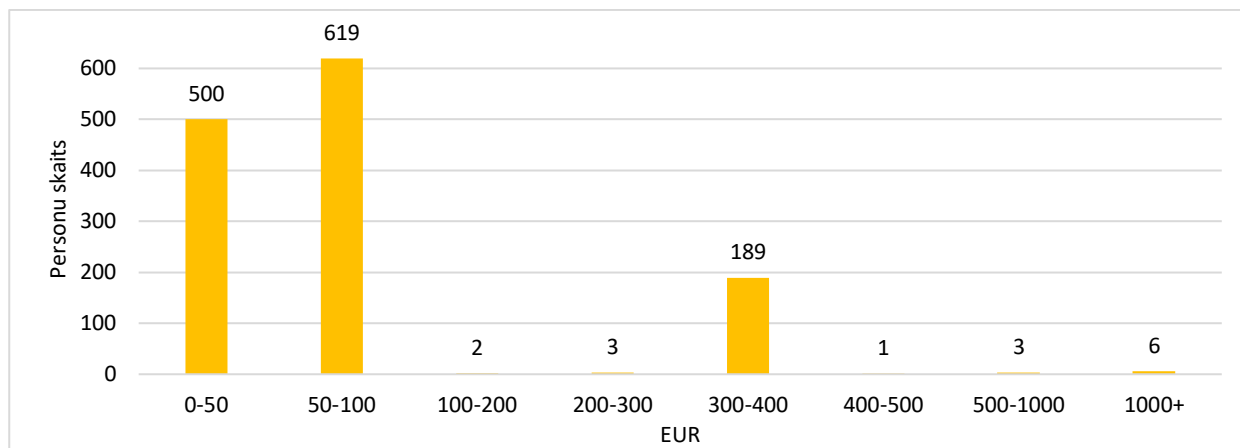
⁵³ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.; datu periods: 01.01.2025.–31.12.2025)

⁵⁴ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.; datu periods: 01.01.2026.–16.03.2026)

⁵⁵ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Biežāk uzdotie jautājumi (BUJ). Pieejams: <https://stars.gov.lv/biezak-uzdotie-jautajumi> (skatīts: 19.03.2026.)

Pielikums Nr. 9. “Finansēšanas modeļi: publiskā finansējuma un lietotāju līdzfinansējuma attiecība”

Kopumā līdz 2026. gada 12. februārim līdzmaksājums tika veikts 1 323 jeb 11% gadījumos. Līdzmaksājuma apmērs būtiski variēja no 12,64 EUR (32 gadījumos) līdz 1 284,02 EUR (6 gadījumos), savukārt vidējais līdzmaksājuma apmērs bija 92,23 EUR.⁵⁶

Ilustrācija 4. Līdzmaksājuma esamība.

Aptaujas dati liecina, ka lielākajā daļā gadījumu līdzfinansējumu sedz paši lietotāji (84%), savukārt darba devēju iesaiste ir ierobežota (7%). Tas norāda, ka mācību finansēšana galvenokārt balstās uz individuālu iniciatīvu, nevis organizāciju iesaisti.⁵⁷

Interviju dati papildina šo skatījumu, liecinot, ka publiskā finansējuma pieejamība ne vienmēr ir izšķirošais faktors dalībai mācībās. Daļa lietotāju norāda, ka mācības būtu izvēlējušies arī bez IMK atbalsta, jo tās balstās konkrētās profesionālajās vai personīgajās vajadzībās. Tas nozīmē, ka IMK pieeja atevišķos gadījumos darbojas kā papildu iespēja, nevis primārais motivējošais faktors. Vienlaikus intervijās uzsvērts, ka dalība mācībās ir saistīta ar būtisku ieguldījumu, īpaši laika un darba ziņā, neatkarīgi no finansiālā līdzmaksājuma esamības. Tas liecina, ka arī bezmaksas vai subsidētas mācības netiek uztvertas kā “bezmaksas” no lietotāja perspektīvas.

Papildus izglītības iestāžu skatījumā līdzmaksājumam var būt nozīmīga loma dalībnieku motivācijas veicināšanā. Tiek uzsvērts, ka pat neliels finansiāls ieguldījums var palielināt dalībnieku iesaisti un samazināt mācību pārtraukšanas risku. Vienlaikus pašreizējais finansēšanas modelis nozīmē, ka izglītības pakalpojumu sniedzēji uzņemas risku gadījumos, kad dalībnieki pārtrauc mācības, kas var ietekmēt gan pakalpojumu sniegšanas stabilitāti, gan kvalitāti.

Kopumā rezultāti liecina, ka līdzmaksājuma loma IMK pieejā ir daudzdimensionāla – tas nav būtisks šķērslis dalībai, taču var būt nozīmīgs instruments dalībnieku motivācijas un mācību pabeigšanas veicināšanā.

⁵⁶ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.; statistika uz 12.02.2026.)

⁵⁷ Prasmju pārvaldības platformas STARS novērtējuma aptauja, 2026. gada marts

Pielikums Nr. 10 “IMK pieejas pastāvīga scenārija loģika un ieviešanas priekšnosacījumi”

Scenārija vispārējais raksturojums

Izvērtējuma rezultātu analīze ļauj formulēt IMK pieejas attīstības scenāriju, kas vērsts uz tās nostiprināšanu kā pastāvīgu pieaugušo izglītības politikas instrumentu, nodrošinot IMK finansējuma pieejamību atbilstoši aprobācijas ietvaros pilotētajai pieejai (tostarp IMK papildināšana ar finansējumu, kas izmantojams mācībām). Šī scenārija pamatā ir secīga loģikas ķēde, kas sākas ar aprobācijas rezultātu interpretāciju un noslēdzas ar konkrētu ieviešanas priekšnosacījumu definēšanu.

Scenārijs balstās uz novērtējumu, ka IMK pieeja ir funkcionāli dzīvotspējīga, taču tās pilnvērtīga ietekme uz pieaugušo izglītības sistēmu un tautsaimniecību var tikt sasniegta tikai tad, ja tiek nodrošināta mērķēta attīstība, institucionāla integrācija un stabils finansējuma modelis.

Scenārijs izvērtējuma ietvaros ir pārrunāts darbseminārā ar IZM un VIAA pārstāvjiem. Scenārijs ir veidots tikai ilgtermiņa risinājumam, kas praktiski ieviešams ne vēlāk kā līdz 2034.gadam, kad noslēdzas nākamais ES fondu plānošanas periods un šāda veida atbalsta pasākumiem vairs nebūs pieejami ES fondu līdzekļi Latvijai kā dalībvalstij.

Aprobācijas rezultāti un to nozīme scenārija veidošanā

IMK pieejas aprobācijas rezultāti apliecina, ka individuāli finansēts, pieprasījumā balstīts pieaugušo izglītības modelis Latvijā ir funkcionējošs un spēj piesaistīt lietotājus, kuri aktīvi iesaistās prasmju pilnveidē. Platformas izmantošanas dati un mācību izvēlu struktūra norāda uz reālu pieprasījumu pēc elastīga un lietotājam orientēta risinājuma.

Vienlaikus izvērtējums rāda, ka līdzšinējā ietekme galvenokārt izpaudusies motivētā mērķa grupā. Tas nozīmē, ka IMK pieeja kā instruments ir dzīvotspējīga, taču tās sistēmiskā ietekme ir ierobežota un atkarīga no turpmākas mērķētas attīstības un integrācijas politikas līmenī.

Šis secinājums veido pamatu turpmākajiem scenārija elementiem, īpaši attiecībā uz nepieciešamību precizēt mērķa grupas, pārskatīt valsts atbalsta pieeju un stiprināt institucionālo ietvaru.

Ilgtermiņa kā centrālais scenārija priekšnoteikums

Aprobācijas pieredze skaidri parāda, ka projekta pieejā balstīts finansējums nodrošina īstermiņa rezultātus, bet neveido ilgtermiņa sistēmisku risinājumu. Bez prognozējama un stabila finansējuma avota IMK pieeja nevar pāraugt par pastāvīgu instrumentu pieaugušo izglītībā.

Līdz ar to scenārija centrālais priekšnoteikums ir pāreja uz valsts budžeta finansējumu kā pamata finansēšanas avotu. Vienlaikus nepieciešams saglabāt iespēju izmantot ārējos finanšu instrumentus (piemēram, ES fondus) attīstības un inovāciju elementu finansēšanai.

Šāda kombinēta pieeja nodrošina gan stabilitāti, gan elastību, kas ir būtiska ilgtermiņa politikas instrumenta attīstībai.

Mērķēta valsts atbalsta principa nozīme

Izvērtējums identificē, ka pieaugušo izglītības sistēmā Latvijā saglabājas būtiskas strukturālas problēmas, tostarp institucionālā fragmentācija, nepietiekama darba devēju iesaiste un nevienmērīga iedzīvotāju motivācija iesaistei mācībās.

Šie izaicinājumi norāda, ka universāla pieeja pieaugušo izglītības atbalstam nav efektīva. Tādēļ scenārijs balstās uz mērķēta valsts atbalsta principu, kur publiskais finansējums tiek koncentrēts tajās jomās, kur tas rada vislielāko pievienoto vērtību.

Šāda pieeja ļauj:

- ▶ efektīvāk izmantot ierobežotos publiskos resursus;
- ▶ nodrošināt izmērāmu ietekmi uz tautsaimniecību;
- ▶ veidot skaidru sasaisti starp izglītības piedāvājumu un darba tirgus vajadzībām.

Mērķa grupu strukturēšana un institucionālā pieeja

Scenārija būtiska sastāvdaļa ir mērķa grupu diferenciācija, kas balstīta izvērtējuma rezultātos.

Analīze ļauj nošķirt divas būtiski atšķirīgas grupas:

- ▶ darba tirgus vajadzībām atbilstošā mērķa grupa, īpaši nozarēs ar augstu pievienoto vērtību, kur nepieciešama mērķēta prasmju attīstība un kur IMK pieeja demonstrē augstu potenciālu;
- ▶ iedzīvotāji ar zemām prasmēm un zemu motivāciju, kuru iesaiste prasa proaktīvu, sociālā atbalsta pieejā balstītu risinājumu.

Šo grupu nodalīšana ir būtiska sistēmas fragmentācijas mazināšanai. Scenārija ietvarā IMK pieeja tiek primāri pozicionēta kā instruments darba tirgus vajadzību risināšanai, savukārt sociālā atbalsta funkcijas tiek sasaistītas ar citu institūciju (piemēram, LM un NVA) instrumentiem.

Vienlaikus šāda pieeja prasa efektīvu starpinstitutionālo koordināciju, lai nodrošinātu, ka dažādie instrumenti darbojas savstarpēji papildinoši, nevis konkurējoši.

STARS platforma kā scenārija tehnoloģiskais pamats

Scenārija īstenošanas centrālais tehnoloģiskais elements ir STARS platforma, kas aprobācijas laikā izveidota kā funkcionējošs risinājums pieaugušo izglītības piedāvājuma koncentrēšanai un piekļuves nodrošināšanai dažādiem atbalsta instrumentiem.

Platformas turpmākā attīstība scenārija ietvarā paredz:

- ▶ tās nostiprināšanu kā vienotu kontaktpunktu pieaugušo izglītībā;
- ▶ dažādu finansējuma instrumentu un pakalpojumu integrāciju vienotā vidē;
- ▶ pāreju no informācijas kataloga uz aktīvu lietotāju profilēšanas un virzīšanas rīku;
- ▶ datu uzkrāšanu par indivīda prasmēm, mācību vēsturi un attīstības trajektoriju.

Šāda attīstība ļauj nodrošināt gan mērķētāku atbalstu, gan efektīvāku resursu izmantošanu, vienlaikus stiprinot sistēmas caurskatāmību un lietotāju pieredzi.

Scenārija ieviešanas priekšnoteikumi

Lai nodrošinātu scenārija realizāciju, nepieciešams izpildīt vairākus savstarpēji saistītus priekšnosacījumus:

- ▶ skaidrs normatīvais regulējums, kas nostiprina STARS platformas darbību un definē pieaugušo izglītības atbalsta principus;
- ▶ efektīva institucionālā sadarbība, balstīta konkrētos procesos, lēmumu pieņemšanas principos un regulāros koordinācijas ciklos;
- ▶ attīstīta datu pārvaldības sistēma, kas nodrošina datu izmantošanu lēmumu pieņemšanā un rezultātu novērtēšanā;
- ▶ resursi kopējā procesa nodrošināšanai, tostarp STARS platformas uzturēšanai un attīstībai, klientu (mērķa grupas, izglītības pakalpojumu sniedzēju, finansējuma avotu īpašnieku) apkalpošanai, administrējošās institūcijas komandas kapacitātei;
- ▶ stabils un prognozējams finansējuma modelis, kur valsts budžets kalpo kā pamata avots;
- ▶ darba devēju aktīva iesaiste, tostarp prasmju pieprasījuma definēšanā un līdzfinansēšanā;
- ▶ kvalitātes uzraudzības pieeja, kas balstīta ekonomiskās ietekmes novērtēšanā, nevis tikai kvantitatīvos rādītājos.

Šo priekšnosacījumu kopums nodrošina, ka scenārijs nav tikai konceptuāls modelis, bet praktiski īstenojams risinājums.

Pielikums Nr. 11 "Intervences analīzes karte"

Problēmas definīcija

Dati liecina, ka 2022. gadā tikai 24,9% pieaugušo Latvijā ir meklējuši informāciju par mācību iespējām, kamēr Eiropas Savienībā vidēji šis rādītājs sasniedz 26,9%.⁵⁸ Tas norāda uz salīdzinoši zemu pieaugušo iesaisti mācību procesā un ierobežotu aktivitāti prasmju attīstībā. Pieaugušo iesaisti izglītībā kavē vairāki savstarpēji saistīti šķēršļi, no kuriem būtiska daļa ir saistīta ar sistēmiskām un strukturālām nepilnībām. Starp nozīmīgākajiem faktoriem identificējami laika trūkums, finanšu ierobežojumi, nepietiekama izpratne par mācību ieguvumiem, kā arī negatīva iepriekšējā izglītības pieredze. Šo faktoru rezultātā saglabājas zema motivācija iesaistīties pieaugušo izglītībā.⁵⁹

Viena no būtiskākajām problēmām ir informācijas sadrumstalotība. Pašlaik nepastāv vienots informācijas kanāls, kas apkopotu pieejamās mācību iespējas un valsts nodrošinātos atbalsta pasākumus. Pieaugušo izglītības piedāvājums ir izklaidēts starp dažādām institūcijām un platformām, tostarp izglītības iestādēm, projektu ietvaros īstenotām iniciatīvām, un citiem avotiem. Papildus tam pieaugušo izglītības sistēmu raksturo sadrumstalota pārvaldība. Dažādas institūcijas, tajā skaitā ministrijas (IZM, EM un LM) darbojas savas kompetences ietvaros, tomēr trūkst vienotas un koordinētas pieejas. Rezultātā pieaugušo izglītība lielā mērā tiek īstenota projektu veidā, kas rada fragmentētu un mainīgu sistēmu. Latvijā trūkst arī vienota piekļuves punkta pieaugušo izglītībai, kas ļautu indivīdam vienkārši identificēt sev piemērotākās mācību iespējas, pieejamo finansējumu un atbalsta mehānismus. Tas apgrūtina informācijas pieejamību un samazina sistēmas lietojamību no indivīda perspektīvas.

Vienlaikus pastāv arī kvalitātes un atbilstības izaicinājumi. Pieaugušo izglītības sistēmā trūkst vienotu kvalitātes kritēriju, un ne vienmēr tiek nodrošināta mācību piedāvājuma atbilstība darba tirgus vajadzībām. Darba devēju iesaiste izglītības satura veidošanā ir nepietiekama, kas var ietekmēt apgūto prasmju praktisko pielietojamību.

Papildus tam pieaugušo izglītība Latvijā lielā mērā balstās uz projektu finansējumu, kas rada īstermiņa un fragmentētu pieeju. Trūkst ilgtspējīga finansēšanas modeļa, kas nodrošinātu stabilu piekļuvi mācībām, iespēju uzkrāt mācību resursus un veicinātu valsts un privātā sektora līdzdalību.

Mērķis

IMK pieejas attīstības mērķis ir izveidot un aprobēt cilvēkcentrētu pieaugušo izglītības atbalsta modeli, kas uzlabo piekļuvi mācību iespējām, palielina pieaugušo iesaisti izglītībā un veicina digitālo prasmju attīstību. Vienlaikus pieejas aprobācija ir vērsta uz pieaugušo izglītības sistēmas efektivitātes uzlabošanu, mazinot informācijas sadrumstalotību, stiprinot datu izmantošanu un nodrošinot koordinētāku pieeju izglītības piedāvājuma veidošanai.

IMK pieejas ieviešana ir vērsta uz šādu specifisko mērķu sasniegšanu:

- ▶ uzlabot pieaugušo piekļuvi izglītības iespējām, nodrošinot vienotu informācijas un pieteikšanās platformu;
- ▶ palielināt pieaugušo iesaisti mācībās, īpaši digitālo prasmju attīstībā;
- ▶ nodrošināt individuālām vajadzībām pielāgotu mācību piedāvājumu un atbalsta pasākumus;
- ▶ uzlabot pieaugušo izglītības sistēmas pārvaldību, veicinot datu uzkrāšanu un izmantošanu lēmumu pieņemšanā;
- ▶ testēt ilgtspējīga finansēšanas un atbalsta modeļa pieeju pieaugušo izglītībā.

Mērķa grupa

IMK pieejas aprobācijas mērķa grupa, ir pieaugušie no 18 gadu vecuma neatkarīgi no nodarbinātības statusa, kuriem ir aktivizēts individuālais mācību konts Prasmju pārvaldības platformā STARS un kuri piedalās digitālo prasmju pilnveidē IMK pieejas aprobācijas ietvaros.⁶⁰

Aprobācijas ietvaros atbalsts tika fokusēts uz personām ar jau attīstītām digitālajām prasmēm (digitālo prasmju lietpratējiem), kuras ir motivētas pilnveidot vidēja un augsta līmeņa digitālās prasmes.³

⁵⁸ Eurostat. *Search for information on learning possibilities by type of learning and sex*. Pieejams: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/trng_aes_182/default/table?lang=en

⁵⁹ Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts izglītības attīstības aģentūra. *Individuālo mācību kontu ieviešanas un aprobācijas koncepts*. 12.02.2024.

⁶⁰ Ministru kabineta 2024. gada 23. jūlija noteikumi Nr. 506 "Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma 2.3. reformu un investīciju virziena "Digitālā transformācija" 2.3.1.r. reformas "Ilgtspējīgas un sociāli atbildīgas atbalsta sistēmas pieaugušo izglītībai attīstība" 2.3.1.4.i. investīcijas "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" un 2.3.1.3.i. investīcijas "Pašvadītas IKT speciālistu mācību pieejas attīstība" īstenošanas noteikumi". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/353989-latvijas-atveselosanas-un-noturibas-mehanismas-2-3-reformu-un-investiciju-virziena-digitala-transformacija-2-3-1-r-reformas#p16.6&pd=1>

Izglītības programmu piedāvājums

IMK pieejas aprobācijas ietvaros tiek atbalstīta dažādu izglītības programmu apguve, kas aptver gan formālo, gan neformālo izglītību, kā arī modulāru un elastīgu mācību pieeju.⁶¹ Atbalsts paredzēts šādiem izglītības veidiem:

- ▶ profesionālās tālākizglītības programmas, kuru noslēgumā iespējams iegūt kvalifikāciju un attiecīgu apliecību;
- ▶ profesionālās pilnveides izglītības programmas, pēc kuru apguves tiek izsniegta apliecība;
- ▶ augstākās izglītības ietvaros īstenoti studiju kursi vai studiju moduļi (akreditētu studiju virzienu licencētās programmās), kuru noslēgumā tiek izsniegta apliecība vai sertifikāts;
- ▶ neformālās izglītības programmas, kuru noslēgumā saņem apliecību par neformālās izglītības programmas apguvi;
- ▶ modulārās profesionālās izglītības programmas moduļi vai moduļu kopas, kas veidotas no dažādu zināšanu, prasmju un kompetenču kopuma un kuru noslēgumā tiek izsniegta apliecība;

pieteikšanās Coursera kursiem un starptautiski atzītu sertifikātu ieguves izmaksu kompensācija

Atbalsta pasākumu piedāvājums

IMK pieejas aprobācijas ietvaros tiek izmantots individuālo mācību kontu finanšu instruments, kas paredz publisko finansējumu līdz 500 EUR vienai personai ar iespēju to uzkrāt par diviem secīgiem 6 mēnešu periodiem, bet ne vairāk par 1000 EUR viena gada laikā, kā arī kombinēt ar privāto līdzfinansējumu. Šis finansējums attiecas uz neformālās izglītības programmām, moduļiem, moduļu kopām, studiju kursiem un studiju moduļiem. Vienlaikus profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmām tiek nodrošināta 100% publiskā finansējuma apmaksa, ja lietotājs platformā STARS izveido individuālo mācību ceļu.⁴

Papildus IMK pieejas aprobācijas ietvaros tiek nodrošināti dažādi atbalsta pasākumi, kas vērsti gan uz mērķa grupas iesaisti, gan mācību procesa atbalstu.⁴ Atbalsts ietver:

- ▶ karjeras atbalsta pasākumus, kas palīdz dalībniekiem izvēlēties atbilstošus mācību virzienus;
- ▶ zināšanu, prasmju un kompetenču novērtēšanu, tai skaitā ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenču izvērtēšanu;
- ▶ papildu atbalsta pasākumus mācību pieejamības veicināšanai, tostarp:
 - stipendiju piešķiršanu (profesionālās tālākizglītības programmas un profesionālās pilnveides izglītības programmas apguvei);
 - transporta izdevumu kompensāciju nokļūšanai uz mācību vai prakses vietu un atpakaļ (profesionālās tālākizglītības programmas apguvei);
 - ar dzīvesvietu saistīto izmaksu kompensāciju, piemēram, īres vai dienesta viesnīcas izdevumu segšanu (profesionālās tālākizglītības programmas apguvei).

Papildus noteikumi paredz, ka personas var elastīgi izmantot šos atbalsta instrumentus. Viena gada laikā iespējams saņemt līdz diviem karjeras atbalsta pasākumiem, turklāt pēc to izmantošanas persona var arī neizvēlēties turpināt izglītības programmas apguvi. Tāpat ir iespējams veikt prasmju novērtēšanu gan pie izglītības pakalpojumu sniedzējiem, gan izmantojot platformā pieejamos digitālos rīkus vai karjeras konsultāciju laikā. Platformā pieejamie digitālie rīki prasmju novērtēšanai ir izmantojami neierobežotu reižu skaitu bez maksas.

Papildu atbalsta pasākumi tiek diferencēti atkarībā no apgūstamās izglītības programmas veida, kā arī mācību vai prakses ilguma.

Ieguldījumi

Investīcijas 2.3.1.4.i kopējais finansējums ir 15 146 193 euro, no kuriem 14 306 000 euro veido Atveseļošanas fonda finansējums, bet 840 193 euro valsts budžeta līdzekļi pievienotās vērtības nodokļa segšanai.⁶² Saskaņā ar MK noteikumiem finansējums tiek sadalīts starp divām galvenajām darbību grupām. Lielākā tā daļa paredzēta individuālo mācību kontu pieejas aprobācijai, ietverot digitālo prasmju mācību nodrošināšanu un ar to saistītos atbalsta

⁶¹ Ministru kabineta 2024. gada 23. jūlija noteikumi Nr. 506 "Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma 2.3. reformu un investīciju virziena "Digitālā transformācija" 2.3.1.r. reformas "Ilgtspējīgas un sociāli atbildīgas atbalsta sistēmas pieaugušo izglītībai attīstība" 2.3.1.4.i. investīcijas "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" un 2.3.1.3.i. investīcijas "Pašvadītas IKT speciālistu mācību pieejas attīstība" īstenošanas noteikumi". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/353989-latvijas-atveselosanas-un-noturibas-mehanismas-2-3-reformu-un-investiciju-virziena-digitala-transformacija-2-3-1-r-reformas#p16.6&pd=1>

⁶² Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" progressa ziņojums Uzraudzības padomei. 12.03.2026.

pakalpojumus gan klātienē, gan attālināti. Papildus līdzekļi tiek novirzīti Prasmju pārvaldības platformas izstrādei, aprobācijai un pilnveidei.⁶³

Darbības

IMK pieejas aprobācijas ietvaros tika īstenots savstarpēji saistītu darbību kopums, kas nodrošināja pieejas praktisku testēšanu:

1. Platformas izstrāde un uzturēšana

Tika izstrādāta un pilnveidota prasmju pārvaldības platforma STARS, nodrošinot IMK funkcionalitāti, lietotāju autentifikāciju, mācību piedāvājuma publicēšanu, kā arī datu uzkrāšanu par mācību procesu un sasniegtajiem rezultātiem. Platformā tika nodrošināta arī lietotāju reģistrācija un individuālo mācību kontu izveide.

2. Izglītības piedāvājuma nodrošināšana

Tika organizēta izglītības pakalpojumu sniedzēju atlase un iesaiste, izvērtējot to atbilstību noteiktajām prasībām un noslēdzot sadarbības vai pakalpojumu līgumus. Vienlaikus tika nodrošināta izglītības programmu publicēšana platformā, norādot to saturu, izmaksas, norises veidu un citus nosacījumus.

3. Lietotāju iesaiste un finansējuma administrēšana

Tika organizēti pieteikšanās uzsaukumi un nodrošināta lietotāju iesaiste IMK izmantošanā, kā arī publiskā finansējuma piešķiršana izglītības programmu apguvei. Tika finansēta izglītības programmu īstenošana dažādos formātos un nodrošināta finansējuma izmantošanas uzraudzība, tostarp termiņu ievērošana un finansējuma anulēšana gadījumos, kad lietotāji neveica izvēli vai nepabeidza mācības.

4. Atbalsta pasākumi un komunikācija

Papildus tika nodrošināti atbalsta pasākumi, tostarp karjeras konsultācijas un prasmju novērtēšana. Tāpat tika īstenotas komunikācijas aktivitātes un informēšanas pasākumi, lai veicinātu sabiedrības izpratni par individuālo mācību kontu pieeju un tās izmantošanas iespējām.

Tiešie rezultāti

IMK pieejas aprobācijas ietvaros MK noteikumos ir definēti konkrēti mērķa un nacionālie rādītāji, kas kalpo kā pamats pieejas efektivitātes novērtēšanai. Zemāk apkopoti noteiktie rādītāji un to izpildes progress.

Tabula 1. IMK aprobācijas ietvaros definētie rādītāji.^{6, 64}

Rādītāja saturs	Statuss	Termiņš	Progress / piezīmes
Mērķa rādītāji			
Līdz 2024. gada 31. decembrim – 1000 pieaugušie, kuriem palīdzēts apgūt digitālās prasmes, izmantojot individuālo mācību kontu resursus (MK noteikumu 7.1. punkts; kods 66)	Izpildīts	31.03.2025	Līdz 31.03.2025. IMK projekta ietvaros 1411 personas ir apguvušas digitālās prasmes, izmantojot IMK resursus,
Līdz 2026. gada 31. maijam – 3500 pieaugušie, kuriem palīdzēts apgūt digitālās prasmes, izmantojot individuālo mācību kontu resursus (MK noteikumu 7.2. punkts; kods 67)	Procesā	31.05.2026	Līdz 11.03.2026. IMK projekta ietvaros 7825 unikālas personas ir apguvušas digitālās prasmes, izmantojot IMK resursus,
Līdz 2026. gada 31. maijam sasniegts 2.3.1.r. reformas "Ilgtspējīgas un sociāli atbildīgas atbalsta sistēmas pieaugušo izglītībai attīstība" mērķa rādītājs – pabeigts Individuālo mācību kontu pieejas izmēģinājumsprojekts (MK noteikumu 7.3. punkts; kods 61)	Procesā	31.05.2026	Izmēģinājuma projekts turpinās līdz noteiktajam termiņam.

⁶³ Ministru kabineta 2024. gada 23. jūlija noteikumi Nr. 506 "Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma 2.3. reformu un investīciju virziena "Digitālā transformācija" 2.3.1.r. reformas "Ilgtspējīgas un sociāli atbildīgas atbalsta sistēmas pieaugušo izglītībai attīstība" 2.3.1.4.i. investīcijas "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" un 2.3.1.3.i. investīcijas "Pašvadītās IKT speciālistu mācību pieejas attīstība" īstenošanas noteikumi". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/353989-latvijas-atveselosanas-un-noturibas-mehanismas-2-3-reformu-un-investiciju-virziena-digitala-transformacija-2-3-1-r-reformas#p16.6&pd=1>

⁶⁴ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" progressa ziņojums Uzraudzības padomei. 12.03.2026.

Rādītāja saturs	Statuss	Termiņš	Progress / piezīmes
<i>Nacionālie rādītāji</i>			
Līdz 2024. gada 31. decembrim uzsāka platformas sākotnējā modeļa aprobācija (MK noteikumu 8.1. punkts; IZM N3)	Izpildīts	31.12.2024	Platformas sākotnējā modeļa aprobācija ir uzsāka noteiktajā termiņā.
Līdz 2026. gada 31. maijam izveidota funkcionējoša platforma ar vismaz 3500 individuālo mācību kontu lietotājiem, kurā ir pieejami atbilstoši papildu atbalsta pasākumi un nodrošināti risinājumi nepieciešamai datu apmaiņai ar citām valsts informācijas sistēmām un integrācijai ar saistītām publiskām platformām, kā arī integrēta iespēja piekļūt starptautisku un ārvalstu mācību platformām (MK noteikumu 8.2. punkts; IZM N4)	Procesā	31.05.2026	Līdz 11.03.2026. IMK projekta ietvaros 7825 unikālas personas ir apguvušas digitālās prasmes, izmantojot IMK resursus,

IMK pieejas aprobācijas ietvaros tika izveidota un ieviesta funkcionējoša Prasmju pārvaldības platforma STARS ar individuālo mācību kontu funkcionalitāti, kas nodrošina centralizētu vidi mācību izvēlei, finansējuma izmantošanai un lietotāju datu uzkrāšanai. Līdz 2026. gada 11. martu individuālos mācību kontus bija izveidojušas 55 603 personas, kas norāda uz augstu sākotnējo interesi par piedāvāto instrumentu.⁶⁵

Projekta ietvaros tika nodrošināts plašs izglītības programmu piedāvājums, kopumā 139 izglītības programmas, tostarp moduļi, moduļu kopas, studiju kursi, studiju moduļi, neformālās izglītības programmas, profesionālās pilnveides un profesionālās tālākizglītības programmas. Tomēr pieprasījuma analīze liecina par nevienmērīgu interesi: uz 33 izglītības programmām nepieteicās neviens izglītojamais, savukārt 10 populārākās izglītības programmas piesaistīja 72% no visiem pieteikumiem.⁶⁶ Tas norāda uz būtisku piedāvājuma un pieprasījuma disbalansu.

Digitālo prasmju apguvē līdz 10.02.2026. kopumā tika iesaistītas 10 936 personas (9 918 unikālās personas), no kurām 53% tās ir veiksmīgi pabeigušas, savukārt 42% vēl turpina mācības un 5% gadījumu dalībnieki ir pārtraukuši mācības.⁶⁷

Publiskais finansējums mācību uzsākšanai studiju kursu, studiju moduļu, moduļu, moduļu kopu vai neformālās izglītības programmu apguvei uz 07.01.2026. tika piešķirts 13 260 personām, tomēr to bija izmantojušas tikai 6 843 personas. Būtiska problēma identificēta finansējuma izmantošanā, 2 454 gadījumos tas tika anulēts, no kuriem 81% gadījumu saistīti ar to, ka lietotāji neizdarīja izvēli noteiktajā termiņā.⁶⁸ Tas var norādīt uz sarežģītu izvēles procesu, nepietiekamu lietotāju atbalstu vai neatbilstošu piedāvājumu.

Dalībnieku profils parāda izteiktas tendences. Lielākā daļa personu bija no Rīgas (56%), kā arī novērojama būtiska dzimumu disproporcija: 75% dalībnieku bija sievietes. Tāpat dominē personas ar augstāko izglītību (80%), kas norāda, ka projekts primāri sasniedz jau salīdzinoši augsti kvalificētu auditoriju, bet mazāk zemāk kvalificētās grupas.⁶⁹

Tulītējie rezultāti

IMK pieejas ieviešana radīja būtiskas izmaiņas piekļuvē pieaugušo izglītībai. Lietotājiem tika nodrošināta vienota digitāla platforma, kur iespējams gan iegūt informāciju par izglītības iespējām, gan pieteikties mācībām un pārvaldīt piešķirto finansējumu.

Platforma STARS nodrošināja arī centralizētu datu uzkrāšanu par lietotāju uzvedību (mācību izvēli, uzsākšanu, pabeigšanu un atteikumiem). Tas ļauj ne tikai nodrošināt pakalpojumu, bet arī analizēt lietotāju pieredzi un identificēt problēmkonas, piemēram, gadījumus, kad lietotāji nespēj pieņemt lēmumu vai nepabeidz mācības.

Lietotāju uzvedība platformā atklāj arī informācijas un atbalsta nozīmi. BUJ sadaļas aktīva izmantošana, kā arī nepieciešamība pēc dažādiem saziņas kanāliem (e-pasts, telefons, platformas saziņa) liecina, ka lietotājiem ir būtiska vajadzība pēc papildu skaidrojumiem un atbalsta. Tas norāda, ka piekļuve informācijai pati par sevi nav pietiekama un ir nepieciešams lietotāju atbalsts.

⁶⁵ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" progressa ziņojums Uzraudzības padomei. 12.03.2026. (statistika uz 11.03.2026.)

⁶⁶ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.; statistika uz 12.02.2026.)

⁶⁷ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" progressa ziņojums Uzraudzības padomei. 12.02.2026. (statistika uz 10.02.2026.)

⁶⁸ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanas fonda projekta Nr. 2.3.1.4.i.0/1/23/I/CFLA/001 "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" progressa ziņojums Uzraudzības padomei. 12.01.2026. (statistika uz 07.01.2026.)

⁶⁹ Pasūtītāja sniegtie dati informācijas pieprasījumā (pieprasīts 11.03.2026.; statistika uz 12.02.2026.)

Vienlaikus projekts veicināja arī lietotāju iesaisti mācību procesā un radīja iespēju individuāli plānot mācību ceļu, izmantojot piešķirto finansējumu. Tas iezīmē pāreju no piedāvājuma virzītas pieejas uz lietotājcetrētu modeli.

Vidēja un ilgtermiņa rezultāti

IMK pieejas aprobācija ir radījusi būtiskus priekšnosacījumus pieaugušo izglītības sistēmas transformācijai Latvijā. STARS platforma kalpo kā pamats centralizētai pieaugušo izglītības pārvaldībai, nodrošinot vienotu piekļuves punktu informācijai, finansējumam un mācību iespējām. Projekta ietvaros uzkrātie dati par lietotāju uzvedību, izglītības programmu izvēli un mācību rezultātiem veido pamatu datos balstītai politikas plānošanai. Tas ļauj identificēt pieprasītākās prasmes, novērtēt piedāvājuma efektivitāti un pielāgot izglītības sistēmu darba tirgus vajadzībām. Vienlaikus aprobācijas rezultāti skaidri parāda arī sistēmas izaicinājumus – nevienmērīgu pieprasījumu pēc izglītības programmām, zemu iesaisti zemāk kvalificētajās grupās un grūtības lietotājiem pieņemt lēmumus. Tas ļauj identificēt IMK pieejas nepilnības un pilnveidošanas iespējas pirms tās plašākas ieviešanas.

Kopumā IMK pieeja veido pamatu ilgspējīgai, koordinētai un cilvēkcentrētai pieaugušo izglītības sistēmai, kas ilgtermiņā var veicināt pieaugušo līdzdalību mūžizglītībā un labāku prasmju atbilstību darba tirgus vajadzībām.

Pieņēmumi

Pieņēmumi projektu ieviešanas procesā

- Projekta finansējuma apmērs un struktūra ir pietiekama, lai nodrošinātu mācību piedāvājumu, platformas izstrādi un atbalsta pasākumus.
- Projekta īstenotāju institucionālā un administratīvā kapacitāte ir pietiekama efektīvai IMK pieejas ieviešanai.
- Digitālā platforma STARS ir tehniski un funkcionāli piemērota individuālo mācību kontu pieejas nodrošināšanai.

Izglītības pakalpojumu sniedzēji ir gatavi piedāvāt kvalitatīvas un mērķa grupu vajadzībām atbilstošas izglītības programmas.

Pieņēmumi tūlītējo rezultātu sasniegšanai

- Mērķa grupai ir pietiekama interese un motivācija iesaistīties mācībās, ja tiek nodrošināta piekļuve un finansējums.
- Lietotāji spēj izmantot platformu un pieņemt lēmumus par mācību izvēli.
- Piedāvātais izglītības programmu klāsts atbilst lietotāju vajadzībām un interesēm.
- Nodrošinātie atbalsta pasākumi (karjeras konsultācijas, prasmju novērtēšana u.c.) ir pietiekami, lai veicinātu iesaisti un mācību uzsākšanu.

Pieņēmumi vidēja un ilgtermiņa rezultātu sasniegšanai

- IMK pieeja veicina pieaugušo līdzdalību mūžizglītībā arī ārpus projekta ietvara.
- Uzkrātie dati par lietotāju uzvedību un mācību rezultātiem tiek izmantoti politikas plānošanā un sistēmas pilnveidē.
- IMK pieeja tiek integrēta plašākā pieaugušo izglītības sistēmā un nodrošina koordinētāku pārvaldību.

Izglītības piedāvājums ilgtermiņā tiek pielāgots darba tirgus vajadzībām.

Individuālo mācību kontu pieejas aprobācija tiek īstenota Atvēršanas un noturības mehānisma investīcijas 2.3.1.4.i. "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" ietvaros, kuras mērķis ir līdz 2026. gada 31. maijam attīstīt un aprobēt Latvijas kontekstam atbilstošu individuālo mācību kontu pieeju.

IEGULDĪJUMI	DARBĪBAS	TIEŠIE REZULTĀTI	TULĪTĒJIE REZULTĀTI	VIDĒJA UN ILGTERMIŅA REZULTĀTI
Investīcijas 2.3.1.4.i. kopējais finansējums ir 15 146 193 EUR (t.sk. 14 306 000 EUR Atvēršanas fonda finansējums un 840 193 EUR valsts budžeta finansējums PVN segšanai). Līdz 2026. gada 28. februārim izlietoti 4 134 042,08 EUR jeb 27,3 %.	IMK pieejas aprobācijas ietvaros tika īstenotas projekta darbības, kas nodrošināja IMK pieejas praktisku testēšanu, tostarp:	Tika izveidota funkcionējoša STARS platforma ar IMK funkcionalitāti.	Lietotājiem ir pieejama vienota digitāla platforma mācību izvēlei un finansējuma izmantošanai.	platforma, kas veido pamatu pieaugušo izglītības atbalsta sistēmas attīstībai.
	platforma, tajā skaitā IMK funkcionalitāte, nodrošinot lietotāju autentifikāciju, mācību piedāvājuma publicēšanu un datu uzkrāšanu par mācību procesu un rezultātiem.	IMK izveidojušas 55 603 personas.	Nodrošināta centralizēta informācija par izglītības programmām un atbalsta iespējām.	
Individuālo mācību kontu finanšu instruments paredz publisko finansējumu līdz 500 EUR ar iespēju to uzkrāt līdz 1000 EUR un kombinēt ar privāto līdzfinansējumu, kas attiecas uz neformālās izglītības programmām, moduļiem, moduļu kopām, studiju kursiem un studiju moduļiem (MK noteikumu Nr. 506 21.2. punkts).	Tika nodrošināta lietotāju reģistrācija platformā un IMK izveides iespēja.	IMK ietvaros tika nodrošināts izglītības programmu piedāvājums, kopumā 139 programmas projekta laikā (ne vienlaikus).	Liels skaits lietotāju ir reģistrējušies un ieguvuši piekļuvi IMK pieejai. Lietotājiem ir pieejams individuāls instruments mācību izvēlei un finansējuma izmantošanai.	Tiek veicināta mācību piedāvājuma sasaite ar darba tirgū pieprasītajām prasmēm, balstoties uz regulāru prasmju pieprasījuma izvērtējumu.
	Tika organizēta izglītības pakalpojumu sniedzēju atlase un iesaiste, izvērtējot to atbilstību noteiktajām prasībām un noslēdzot sadarbības līgumus, kā arī nodrošināta izglītības programmu publicēšana platformā, norādot to saturu, izmaksas, norises veidu un citus nosacījumus.	Publiskais finansējums tika piešķirts 13 260 personām mācību uzsākšanai.	Platformā nodrošināta dažādu programmu veidu pieejamība.	Tiek veidoti priekšnosacījumi pieaugušo līdzdalības palielināšanai mūžizglītībā.
Vienlaikus profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmām tiek nodrošināta 100 % publiskā finansējuma apmaksa, ja lietotājs izveido individuālo mācību ceļu platformā STARS (MK noteikumu Nr. 506 21.1. punkts).	Tika organizēti pieteikšanās uzsaukumi un nodrošināta lietotāju iesaiste IMK izmantošanā, kā arī publiskā finansējuma piešķiršana izglītības programmu apgūvei.	Digitālo prasmju apgūvē iesaistījās 10 936 personas (9 918 unikālās personas)	Lietotājiem nodrošināta iespēja finansēt dalību mācībās.	Identificētas individuālo mācību kontu pieejas nepilnības un pilnveidošanas iespējas.
	Tika finansēta izglītības programmu īstenošana dažādos formātos.	Tika uzsāktas 11 836 mācības.	Nodrošināta lietotāju iesaiste mācību procesā.	Identificētas individuālo mācību kontu pieejas nepilnības un pilnveidošanas iespējas.
	Tika nodrošināta finansējuma izmantošanas uzraudzība, tostarp termiņu ievērošana un finansējuma anulēšana gadījumos, kad lietotāji neveica izvēli vai nepabeidza mācības.	53 % no uzsāktajām mācībām tika pabeigtas.	Lietotāji izmanto pieejamās mācību iespējas.	
	Tika nodrošināti papildu atbalsta pasākumi, tostarp karjeras atbalsts un prasmju novērtēšana.	2 454 gadījumos finansējums tika anulēts.	Lietotāji ir pabeiguši izglītības programmas.	Tiek attīstīts datu balstīts pieaugušo izglītības politikas instruments.
	Tika īstenotas komunikācijas aktivitātes un informēšanas pasākumi par individuālo mācību kontu pieeju.	2 454 gadījumos finansējums tika anulēts.	Nodrošināta mācību rezultātu sasniegšana un fiksēšana.	Izveidota vienota datu uzkrāšanas sistēma par pieaugušo dalību izglītībā un apgūtajām prasmēm, kas nodrošina vērtīgu informāciju politikas plānošanai un izvērtēšanai.
		Sasniegti un atsevišķos gadījumos pārsniegti visi kampaņas sasniegšanas rādītāji.	Tiek fiksēti gadījumi, kad mācību uzsākšana vai izvēle netiek veikta, vai izglītojamais nepabeidz mācības.	

Pielikums Nr. 12 “Zīmola atpazīstamība un lietotāju iesaiste” ⁷⁰

IMK projekta ietvaros tika īstenota integrēta komunikācijas kampaņa “Atjaunini prasmes un zināšanas”, kuras mērķis bija informēt sabiedrību par pieaugušo izglītības iespējām, STARS platformu un individuālo mācību kontu pieeju, kā arī veicināt izpratni par mūžizglītību kā nepārtrauktu procesu. Kampaņa bija vērsta uz sabiedrības attieksmes maiņu, uzsverot nepieciešamību regulāri pilnveidot prasmes atbilstoši darba tirgus prasībām.

Kampaņas ietvaros tika noteikti konkrēti sasniedzamie rādītāji, tostarp vismaz 100 000 platformas apmeklējumu, vismaz 70 publicitātes vienības katrā kampaņā un vismaz 200 000 sasniegtu lietotāju sociālajos medijos. Balstoties uz pieejamajiem datiem, secināms, ka kopumā komunikācijas mērķi tika sasniegti, atsevišķos gadījumos tos pārsniedzot.

Vienlaikus platformas lietošanas dati un interviju rezultāti liecina, ka, neskatoties uz veiksmīgu informēšanas kampaņu, lietotājiem joprojām ir nepieciešams papildu laiks un resursi, lai izprastu platformas darbību un piedāvājumu. Tas norāda, ka komunikācijas aktivitātes efektīvi veicina atpazīstamību, bet pilnībā nerisina lietojamības un informācijas saprotamības jautājumus.

Izvērtējuma periodā tika īstenota viena kampaņa, savukārt projekta ietvaros kopumā paredzētas trīs kampaņas, kas tiks realizētas līdz projekta noslēgumam. *Kampaņas radošais risinājums*

Kampaņas radošā koncepcija balstīta uz ideju par prasmju regulāru atjaunināšanu, izmantojot analogiju ar tehnoloģiju “update” procesiem. Šāda pieeja ļauj vienkāršā un saprotamā veidā komunicēt mūžizglītības nozīmi un nepieciešamību pielāgoties darba tirgus pārmaiņām.

Vienlaikus radošais risinājums ietvēra skaidru aicinājumu uz rīcību, virzot lietotājus uz konkrētu soli: individuālā mācību konta izveidi platformā. Šī pieeja nodrošināja gan informatīvu, gan praktisku komunikācijas funkciju, sasaistot vispārīgu vēstījumu ar konkrētu lietotāja darbību.

Vizuālā identitāte

Kampaņas vizuālā identitāte tika veidota, izmantojot STARS zīmola elementus un ES fondu komunikācijas vadlīnijas, nodrošinot vienotu un atpazīstamu vizuālo valodu. Vizuālie risinājumi uzsvēra izaugsmi, daudzveidību un profesionālo attīstību, attēlojot dažādu vecumu un profesiju pārstāvjus.

Vienlaikus vizuālie elementi tika izmantoti, lai radītu skaidru un vienkāršu saikni starp kampaņas vēstījumu un platformas funkcionalitāti, veicinot lietotāju pāreju no informācijas uztveres uz konkrētu rīcību.

Ilustrācija 1. Kampaņas radošais risinājums.

⁷⁰ Valsts izglītības attīstības aģentūra. Atveseļošanās fonda projekta “Individuālo mācību kontu pieejas attīstība” integrētās komunikācijas kampaņas “Atjaunini prasmes un zināšanas!” izvērtējums un atskaite. 04.12.2025.

⁷⁶ Individuālo mācību kontu pieejas aprobācijas ex post (noslēguma/pēc investīcijas) izvērtējums Atveseļošanās fonda projekta “Individuālo mācību kontu pieejas attīstība” ietvaros

Kampaņas atklāšana

2025. gada 9. oktobrī tiešsaistē norisinājās kampaņas “Atjaunini prasmes un zināšanas” atklāšanas pasākums – diskusija par pieaugušo izglītības nozīmi un IMK pieejas iespējām. Pasākums tika translēts vairākās digitālajās platformās, tostarp sociālajos tīklos un ziņu portālā Delfi.

Pasākuma mērķis bija aktualizēt mūžizglītības nozīmi, informēt par platformas iespējām un veicināt diskusiju par darba devēju lomu darbinieku prasmju attīstībā.

Sasniegtie rezultāti | Kampaņas atklāšanas pasākums nodrošināja plašu sasniedzamību dažādos kanālos, kopējam skatījumu skaitam pārsniedzot 4500. Papildus tika īstenotas komunikācijas aktivitātes pirms un pēc pasākuma, tostarp preses relīzes un mediju intervijas, kas veicināja informācijas izplatību un interesi par platformu.

Table 1. Kampaņas atklāšanas sasniedzamība.

Rādītājs	Vērtība
Tiešraides skatījumi Delfi	3886
Relīzes skatījumi	163
Tiešraides bloka lapas skatījumi	4600
Video impresijas	7968
Sociālo tīklu sasniegtā auditorija	354
YouTube skatījumi	271
Kopējais skatījumu skaits	4551

Analītiskais secinājums | Kampaņas atklāšanas pasākums nodrošināja sākotnēju platformas atpazīstamības pieaugumu un sasniedza plānoto auditoriju digitālajos kanālos. Vienlaikus sasniegtie rezultāti norāda, ka komunikācijas aktivitātes efektīvi veicina informētību, taču ne vienmēr nodrošina dziļāku lietotāju izpratni par platformas funkcionalitāti un iespējām.

Mēdiju attiecības

Kampaņas laikā tika īstenotas mērķtiecīgas mediju attiecību aktivitātes, lai veicinātu platformas atpazīstamību un informētu sabiedrību par pieaugušo izglītības iespējām. Kopumā tika izstrādātas vairākas preses relīzes, pielāgoti materiāli reģionālajiem medijiem, kā arī sagatavots viedokļa raksts par pieaugušo izglītības nozīmi. Papildus tika organizētas intervijas radio un televīzijā, nodrošinot plašāku sabiedrības sasniedzamību.

Komunikācijas aktivitātes aptvēra gan nacionālos, gan reģionālos medijus, kā arī pašvaldību un institūciju informācijas kanālus.

Sasniegtie rezultāti | Kampaņas laikā tika sasniegta plaša publicitāte dažādos mediju kanālos, kopumā nodrošinot 127 publikācijas un pārsniedzot plānoto rezultātu. Publicitāte aptvēra nacionālos, reģionālos un institucionālos medijus.

Table 2. Mēdiju attiecības – sasniegtie rezultāti.

Publicitātes rezultāti		Publikāciju sadalījums pēc pārklājuma		Publikāciju sadalījums pēc mediju veida	
Rādītājs	Vērtība	Mediju grupa	%	Mediju veids	%
Kopējais publikāciju skaits	127	Nacionālie mediji	40%	Interneta mediji	76%
Plānotais publikāciju skaits	70	Reģionālie mediji	27%	Radio	14%
Pārsniegums	+81%	Pašvaldību un institūciju portāli	33%	Drukātie mediji	9%
Nacionālie mediji	51	Mediju grupa	%	Televīzija	1%
Reģionālie mediji	34				
Pašvaldību un institūciju portāli	42				

Analītiskais secinājums | Mediju attiecību aktivitātes nodrošināja plašu publicitāti un būtiski pārsniedza sākotnēji plānotos rādītājus, kas liecina par efektīvu komunikācijas stratēģiju un augstu mediju interesi par tēmu. Vienlaikus publicitātes struktūra rāda izteiktu dominanci interneta medijos, kas nodrošina plašu sasniedzamību, bet var ierobežot to mērķa grupu sasniegšanu, kuras mazāk izmanto digitālos kanālus. Tas norāda, ka komunikācijas aktivitātes ir efektīvas informētības veicināšanā, taču turpmāk būtu nepieciešams izvērtēt, kā līdzsvarot kanālu izvēli, lai efektīvāk sasniegtu dažādas mērķa grupas.

Sadarbība ar portālu "Delfi"

Kampaņas ietvaros sadarbībā ar portālu "Delfi" tika izstrādāti trīs tematiskie raksti, kuru mērķis bija skaidrot IMK pieejas būtību, aktualizēt mūžizglītības nozīmi un veicināt izpratni par STARS platformas sniegtajām iespējām. Rakstu saturā tika integrēti ekspertu viedokļi, karjeras konsultantu atziņas un lietotāju pieredzes stāsti, nodrošinot daudzpusīgu skatījumu uz pieaugušo izglītības jautājumiem.

Raksti tika publicēti tematiskajā sadaļā "Atjaunini prasmes un zināšanas!" portālā "Delfi"⁷¹, kā arī izplatīti sociālajos tīklos, tādējādi nodrošinot plašu auditorijas sasniedzamību.

Sasniegtie rezultāti | Kampaņas ietvaros sadarbība ar portālu "Delfi" nodrošināja augstu lietotāju iesaisti un būtisku auditorijas sasniedzamību digitālajos kanālos. Rakstus lasīja līdzīgs skaits vīriešu (51,01%) un sieviešu (48,96%), un tie sasniedza plašu vecuma grupu auditoriju (25–60+). Visaktīvākā auditorija bija vecumā no 55 līdz 64 gadiem, kas atbilst vienai no pieaugušo izglītības mērķa grupām. Salīdzinot ar sākotnēji prognozētajiem rādītājiem (500 000 impresijas un 100 000 sasniegtie lietotāji sociālajos tīklos), faktiskie rezultāti tika pārsniegti.

Table 3. *Sadarbība ar portālu "Delfi" – sasniegtie rezultāti.*

Rādītājs	Vērtība
Kopējais rakstu skatījumu skaits	12 461
Baneru impresijas	500 548
Sasniegtā auditorija Facebook	107 549

Analītiskais secinājums | Sadarbība ar lielāko tiešsaistes mediju Latvijā nodrošināja augstu kampaņas redzamību un efektīvi sasniedza mērķauditoriju, īpaši vecuma grupā virs 50 gadiem. Tas liecina, ka tematiskie un pieredzē balstītie raksti ir efektīvs instruments sabiedrības informēšanai par pieaugušo izglītības iespējām. Vienlaikus šie rezultāti galvenokārt atspoguļo informētības un sasniedzamības aspektu, un tie ne vienmēr tieši korelē ar lietotāju turpmāko iesaisti platformā vai mācību izvēli.

Reklāmas kampaņa

Reklāmas kampaņa tika īstenota laika periodā no 2025. gada 9. oktobra līdz 17. novembrim, izmantojot daudzkanālu pieeju, kas ietvēra digitālos medijus, radio, vides reklāmu, drukātos medijus un interneta portālus. Kampaņas mērķis bija veicināt STARS platformas atpazīstamību un piesaistīt lietotājus individuālo mācību kontu izveidei.

Sasniegtie rezultāti | Kampaņas ietvaros tika sasniegtas vairāk nekā 3,0 miljoni impresiju, kas ir par 42% vairāk nekā sākotnēji plānots, kas liecina par augstu reklāmas aktivitāšu efektivitāti digitālajos kanālos.

Table 4. *Reklāmas kampaņa – sasniegtie rezultāti.*

Kanāls	Sasniegtās impresijas	Pret plānu
META	+334% / +146%	pārsniegts
YouTube	2 444 516	~4x vairāk
Google	1 842 119	+70%
Portāli	1 504 605	+7%
Kopā	3 033 756	+42%

Digitālie kanāli (META, Google, YouTube) | Digitālajos kanālos tika sasniegti būtiski labāki rezultāti nekā plānots. YouTube un sociālo tīklu reklāmas ievērojami pārsniedza sākotnējos mērķus, kas norāda uz augstu lietotāju iesaisti un efektīvu mērķauditorijas sasniegšanu.

Mediji un satura integrācijas (Bez Tabu, radio) | Satura formāti, tostarp televīzijas sižeti un radio reklāmas, nodrošināja plašu auditorijas sasniedzamību. Īpaši nozīmīgs bija "Bez Tabu" saturs, kas sasniedza vairāk nekā 160 000 skatītāju un ļāva integrēt cilvēkstāstus kā komunikācijas elementu.

Vides un drukātā reklāma | Vides reklāma (transporta pieturvietās, vilcienos, ārstniecības iestādēs) un drukātie materiāli nodrošināja papildu sasniedzamību, īpaši auditorijām, kuras mazāk izmanto digitālos kanālus. Precīzi sasniedzamības rādītāji šajos kanālos nav pieejami, taču tie paplašina kampaņas pārklājumu.

Analītiskais secinājums | Reklāmas kampaņa kopumā nodrošināja augstu sasniedzamību un pārsniedza lielāko daļu plānoto rādītāju, īpaši digitālajos kanālos. Tas liecina par efektīvu auditorijas piesaisti un interesi par kampaņas saturu.

⁷¹ Delfi. *Atjaunini prasmes un zināšanas!* Pieejams: <https://www.delfi.lv/56419856/atjaunini-prasmes-un-zinasanas>

78 Individuālo mācību kontu pieejas aprobācijas ex post (noslēguma/pēc investīcijas) izvērtējums
Atveseļošanas fonda projekta "Individuālo mācību kontu pieejas attīstība" ietvaros

Vienlaikus rezultāti rāda izteiktu dominanci digitālajos kanālos, kas var ierobežot to mērķa grupu sasniegšanu, kurām ir zemākas digitālās prasmes. Tas nozīmē, ka, lai gan kampaņa efektīvi veicina atpazīstamību, tās ietekme uz plašāku mērķa grupu iesaisti var būt ierobežota. Papildus jāņem vērā, ka augsta sasniedzamība ne vienmēr nozīmē aktīvu lietotāju iesaisti platformā, kas norāda uz nepieciešamību sasaistīt komunikācijas aktivitātes ar lietotāju uzvedības datiem.

Sociāla rakstura paziņojuma izvietošana sabiedriskā medija kanālos

Lai paplašinātu kampaņas sasniedzamību un uzrunātu plašāku auditoriju, kampaņas materiāli tika izvietoti kā sociāla rakstura paziņojumi sabiedriskajos medijos. Šim nolūkam tika izmantots 30 sekunžu kampaņas video, kā arī radio reklāmas rullītis, kas tika translēti viena mēneša periodā starp raidījumiem sabiedriskajos kanālos LTV1 un Latvijas Radio 1. Šie kanāli nodrošina vienu no plašākajām auditorijas sasniedzamībām Latvijā.

Analītiskais secinājums | Sociāla rakstura paziņojumu izmantošana sabiedriskajos medijos paplašina kampaņas sasniedzamību ārpus digitālajiem kanāliem un ļauj uzrunāt plašāku un daudzveidīgāku auditoriju, tostarp tās sabiedrības grupas, kuras retāk izmanto sociālos medijos vai digitālās platformas. Vienlaikus šāda veida komunikācijas efektivitāti ir grūtāk kvantitatīvi novērtēt, jo nav pieejami precīzi dati par auditorijas sasniedzamību un iesaisti.

Sociālo mediju komunikācija

Kampaņas ietvaros tika īstenota mērķtiecīga komunikācija VIAA sociālo mediju kanālos ("Facebook", "Instagram", "X", "Draugiem" un "LinkedIn"), nodrošinot regulāru satura publicēšanu visa kampaņas perioda laikā (2025. gada 6. oktobris – 21. novembris).

Kampaņas laikā tika izmantoti vairāki satura veidi, lai uzrunātu dažādas auditorijas grupas:

- ▶ **Ekspertu video**, kuros tika skaidrota projekta nozīme, mūžizglītības loma un darba tirgus prasību izmaiņas;
- ▶ **Pieredzes stāsti**, kuros platformas lietotāji dalījās ar praktisko ieguvumu no mācībām;
- ▶ **Informatīvie ieraksti** par platformas iespējām un pieteikšanās procesu.

Video materiāli tika izplatīti gan VIAA sociālajos tīklos, gan sadarbības partneru kanālos, tādējādi paplašinot sasniedzamību.

Sasniegtie rezultāti | Kopējā sasniegtā auditorija VIAA "Facebook" kontā ar kampaņas ierakstiem sasniedza 208 667 lietotājus. Lielāko iesaisti guva video saturs, īpaši ieraksti ar ekspertiem un diskusiju fragmentiem, kā arī video ar sabiedrībā zināmiem viedokļu līderiem.

Analītiskais secinājums | Sociālo mediju komunikācija nodrošināja plašu auditorijas sasniedzamību un veicināja kampaņas atpazīstamību, īpaši izmantojot video saturu, kas radīja lielāku lietotāju iesaisti.

Vienlaikus rezultāti liecina, ka sociālie mediji efektīvi sasniedz digitāli aktīvas auditorijas, taču to ietekme uz mazāk digitāli pratīgu lietotāju iesaisti ir ierobežota. Tas nozīmē, ka sociālo mediju komunikācija ir nozīmīgs, bet nepietiekams instruments, lai nodrošinātu plašāku mērķa grupu sasniedzamību.

Influenceru komunikācija

Kampaņas ietvaros tika īstenota sadarbība ar sociālo mediju satura veidotājiem, lai paplašinātu sasniedzamību un uzrunātu dažādas auditorijas grupas. Sadarbībā tika iesaistīti vairāki influenceri ar atšķirīgu sekotāju bāzi un auditoriju, nodrošinot daudzveidīgu kampaņas vēstījuma izplatīšanu.

Sasniegtie rezultāti | Kopumā influenceru aktivitātes sasniedza vairāk nekā 82 000 skatījumu, kas liecina par papildu auditorijas piesaisti ārpus tradicionālajiem komunikācijas kanāliem.

Table 5. Influenceru komunikācija – sasniegtie rezultāti.

Influenceris	Platformas	Sasniegtie skatījumi
Krista Zvirgzdiņa	Instagram	8 866
Kaspars Blūms	Instagram, TikTok	36 711
Una Ulme	Instagram, Facebook	36 392
Mārtiņš Spuris	Instagram	1 022
Kopā	–	82 991

Analītiskais secinājums | Influenceru komunikācija nodrošināja papildu sasniedzamību un ļāva kampaņai uzrunāt dažādas auditorijas, izmantojot personīgus un autentiskus satura formātus. Šāda pieeja var veicināt lielāku uzticēšanos un interesi par kampaņas vēstījumu, salīdzinot ar tradicionālajiem reklāmas kanāliem. Vienlaikus sasniegtie rezultāti liecina, ka influenceru aktivitāšu kopējais apjoms ir salīdzinoši neliels salīdzinājumā ar citiem kampaņas kanāliem, kas norāda, ka šis instruments kalpo kā papildinošs, nevis primārs komunikācijas kanāls.

Pielikums Nr. 13. "Lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījums par šķēršļiem un priekšrocībām"

Lietotāju skatījums

Priekšrocības	Izaicinājumi
- Intervējamie kopumā pozitīvi vērtē individuālo mācību kontu pieeju, īpaši izceļot augstas kvalitātes mācības, kvalificētus pasniedzējus un universitātes līmeņa kursu piedāvājumu. - Iegūtās zināšanas tiek uzskatītas par praktiski pielietojamām un noderīgām profesionālajā darbībā, īpaši tehnoloģiju un digitālo risinājumu jomā. - Intervējamie norāda, ka mācības veicina pārliecību par savām spējām un palīdz mazināt trauksmi par tehnoloģisko atpalicību. - IMK pieeja nodrošina iespēju apgūt lietotājiem aktuālas prasmes un atbalsta individuālu mācību izvēli, ļaujot attīstīt jau iepriekš identificētas kompetences. - Daļai intervējamo finansējums ir būtisks priekšnoteikums dalībai mācībās, īpaši gadījumos, kad darba devējs nefinansē profesionālo pilnveidi. - Vienlaikus citi intervējamie norāda, ka ir gatavi maksāt par mācībām arī paši, ja tās tiek uzskatītas par vērtīgām, uzsverot, ka būtisks ieguldījums ir arī laiks un personīgais darbs. - Pozitīvi tiek vērtēta ideja par vienotu platformu, kur vienuviet pieejamas pieaugušo izglītības iespējas.	- Intervējamie norāda, ka gan platformas struktūra, gan pieaugušo izglītības atbalsta projektu atšķirīgie nosacījumi un uzbūve apgrūtina orientēšanos un pakalpojumu izmantošanu, turklāt platformā un projektu aprakstos lietotā valoda ne vienmēr ir pietiekami vienkārša un saprotama. - Izglītības programmu meklēšanas un atlasēšanas process ir komplicēts, jo nepieciešams izprast gan tematiskos virzienus, gan dažādus izglītības programmu veidus (piemēram, modulus, programmas, neformālo izglītību), kas ne vienmēr ir skaidri nošķirti. - Izglītības programmu apraksti bieži ir tehniski un sarežģīti, kas apgrūtina izpratni par izglītības programmu saturu un to atbilstību lietotāja vajadzībām un zināšanu līmenim. - Sarežģītā orientēšanās platformā un izglītības programmu izvēlē var mazināt lietotāju motivāciju iesaistīties mācībās. - Informācija par iespējām un papildu atbalsta instrumentiem (piemēram, karjeras konsultācijām vai finansējuma nosacījumiem) ne vienmēr ir pietiekami skaidra, un daļa lietotāju par šīm iespējām nav informēti. - Intervējamie norāda uz neefektīvu komunikāciju ar institūcijām un neskaidriem termiņiem, piemēram, nav skaidrs, cik ilgi jāgaida atbilde vai turpmākā rīcība pēc pieteikšanās. - Individuālā mācību ceļa funkcionalitāte netiek pilnvērtīgi izmantota, jo tās pievienotā vērtība lietotājiem nav pietiekami skaidra. - Digitālo prasmju novērtēšanas tests ne vienmēr precīzi atspoguļo lietotāju reālās prasmes, kas var novest pie neatbilstošu izglītības programmu ieteikšanas. - Mācību organizācija prasa būtisku laika ieguldījumu, un prasības pēc obligāta apmeklējuma ne vienmēr ir savienojamas ar darba un citiem pienākumiem. - Darba devēju iesaiste mācību finansēšanā un darbinieku motivēšanā ir ierobežota. - Atsevišķos gadījumos iegūto prasmju praktisku pielietojanu ierobežo darba vides tehniskie vai organizatoriskie nosacījumi. - Sistēma kopumā tiek uztverta kā fragmentēta, ar nepietiekamu sadarbību starp institūcijām un nepieciešamību uzlabot integrāciju. - Intervējamie norāda, ka ne visas sabiedrības grupas (īpaši vecāka gadagājuma personas vai personas ar zemākām digitālajām prasmēm) spēj pilnvērtīgi iesaistīties platformas izmantošanā. - Informācija par mācību iespējām bieži izplatās neformālos kanālos, kas var ierobežot tās sasniedzamību plašakai sabiedrībai.

Pakalpojumu sniedzēju skatījums

Priekšrocības	Izaicinājumi
Vienotas pieaugušo izglītības platformas izveide nodrošina centralizētu informācijas pieejamību un vienotu vidi izglītības piedāvājumu pārskatāmībai.	Projekta uzsākšanas posmā pieteikšanās un sagatavošanās process bija pārāk straujš, un kopumā raksturojams ar augstu administratīvo slogu, kas izpaudās dokumentācijas

▶ Platforma rada priekšnoteikumus atvērtākai konkurencei, ļaujot dažādiem finansējuma avotiem saplūst vienuviet un mazinot birokrātijas ietekmi. ▶ Tiek nodrošinātas plašākas iespējas piesaistīt personas no dažādiem Latvijas reģioniem, īpaši kombinējot platformu ar aktīvām reklāmas un sadarbības aktivitātēm ar darba devējiem. ▶ Platformā ieviestie uzlabojumi, balstoties uz lietotāju un iestāžu pieredzi, kā arī atbalsta personāla atsaucība veicina lietošanas kvalitāti. ▶ Reitingu un atsauksmju sistēma sniedz papildu informāciju potenciālajiem izglītojamajiem par izglītības programmu piedāvājumiem. ▶ Platformai ir potenciāls attīstīties par plašu mācību katalogu, stiprinot vienotu pieaugušo izglītības sistēmu. ▶ Plašāku datu pieejamība par pieprasījumu, izvēlēm un atbirumu uzlabo analīzes iespējas un lēmumu pieņemšanu.	sagatavošanā, atskaišu sniegšanā, mācību grafiku veidošanā un finanšu uzskaitē. ▶ Sākotnējais informācijas trūkums un pārlietu birokrātiska, lietotājiem nesaprotama informācija par finansējuma nosacījumiem un līdzmaksājumu apgrūtināja gan izglītības iestāžu darbu, gan mērķauditorijas sasniegšanu un grupu komplektēšanu. ▶ Izglītības programmu nosaukumi, kvalifikāciju apzīmējumi un izglītības programmu apraksti bieži ir sarežģīti un grūti saprotami, kas apgrūtināja personu spēju novērtēt piedāvājuma atbilstību savām vajadzībām. ▶ Platforma nepietiekami sasniedz personas ar zemām digitālajām prasmēm, īpaši reģionos, kur nav pieejamas klātienē apmācības. ▶ Salīdzināmu un sistemātiski izmantojamu datu trūkums par pieaugušo izglītības mērķa grupām apgrūtināja pamatotu lēmumu pieņemšanu. ▶ Kvalitātes kontrole pieaugušo izglītībā ir sarežģīta, jo ar aptaujām vien nepietiek, un būtiska nozīme ir reputācijai un personu motivācijas mehānismiem. ▶ Pilnīgi bezmaksas mācības neveicina pietiekamu personu atbildību, savukārt līdzmaksājums tiek uztverts kā būtisks motivācijas instruments. ▶ Finansējuma modelis ne vienmēr ir taisnīgs, jo izglītības iestādes zaudē finansējumu arī gadījumos, kad personas pārtrauc mācības personīgu iemeslu dēļ. ▶ Mācību grafiku veidošana un ievade platformā ir laikietilpīga un nepietiekami automatizēta, kas palielina administratīvo slogu. ▶ Mentoru piesaiste atsevišķās nozarēs ir apgrūtināta, īpaši labi atalgotās jomās. ▶ Pieteikšanās ierobežojumi neilgi pirms izglītības programmu sākuma samazina sistēmas elastību un kavē grupu komplektēšanu. ▶ Atšķirīgi nosacījumi valsts un privātajiem pakalpojumu sniedzējiem var radīt nevienlīdzīgus konkurences apstākļus. ▶ Platformas ilgtspēja ir atkarīga no stabila finansējuma un skaidra finansēšanas modeļa. ▶ Nav pilnībā izstrādāts mehānisms, kā sistemātiski salāgot izglītības piedāvājumu ar tautsaimniecībā nepieciešamajām prasmēm.
--	--

Administrējošo institūciju skatījums

Priekšrocības	Izaicinājumi
▶ IMK pieeja un platforma tiek vērtēta kā nozīmīgs solis pieaugušo izglītības sistēmas attīstībā, jo tā nodrošina vienotu piekļuves punktu mācību iespējām un mazina informācijas fragmentāciju. ▶ Platforma ir ieguvusi atpazīstamību sabiedrībā un starptautisku atzinību, kā arī tās izveidē ir ieviesti būtiski elementi, kas atbilst Eiropas Komisijas rekomendācijām. ▶ Vienotas platformas izmantošana dažādu projektu vajadzībām rada pozitīvu precedentu, jo tā ļauj vairākām institūcijām izmantot kopīgu tehnisko risinājumu un samazina nepieciešamību veidot atsevišķas sistēmas. ▶ Platformas attīstības gaitā ir panākta augstāka konfigurējamība un elastība, kas ļauj pievienot jaunus finansējuma avotus, projektus un funkcionalitāti bez būtiskiem tehniskiem šķēršļiem. ▶ Laika gaitā ir ieviesti uzlabojumi lietotāju pieredzē, mājaslapas struktūrā un funkcionalitātē, balstoties uz lietotāju un projektu īstenotāju ieteikumiem.	▶ Starpinstitucionālā sadarbība IMK ieviešanā nav bijusi pietiekami integrēta, un lomu sadalījums starp ministrijām un institūcijām joprojām nav pilnībā skaidrs. ▶ Konsultatīvās darba grupas un padomes lielā mērā darbojušās informatīvi, nevis kā reāli lēmumus ietekmējoši mehānismi. ▶ Dažādās sistēmās un platformās pastāv dublēšanās riski, kas palielina administratīvo slogu, rada datu apmaiņas problēmas un apgrūtināja efektīvu resursu izmantošanu. ▶ Vienots kontaktpunkts lietotājiem vēl nav pilnībā izveidots, tādēļ cilvēkiem joprojām jāorientējas vairākās institūcijās, platformās un atbalsta mehānismos. ▶ Mērķa grupu sasniedzamība joprojām ir ierobežota, jo platforma galvenokārt piesaista aktīvus un digitāli prasīgus lietotājus, savukārt cilvēki ar zemām digitālajām prasmēm un tie, kuri atrodas tālāk no darba tirgus, bieži paliek ārpus sistēmas.

Priekšrocības	Izaicinājumi
▶ Platforma nodrošina iespējas attīstīt automatizētākus procesus, piemēram, datu apmaiņu ar valsts reģistriem, dinamisku atskaišu veidošanu, profilēšanas rīkus un personalizētus ieteikumus. ▶ Platformai ir potenciāls attīstīties par vienotu kontaktpunktu lietotājiem, kur vienuviet iespējams saņemt informāciju par dažādiem izglītības un atbalsta pasākumiem neatkarīgi no finansējuma avota vai atbildīgās institūcijas. ▶ Sistēma veicina pieaugušo iesaisti izglītībā un rada priekšnoteikumus datu uzkrāšanai par pieprasījumu, atbirumu, izvēlēm un mācību rezultātiem. ▶ Atsevišķos projektos platformas izmantošana ļāvusi ietaupīt finanšu līdzekļus, izvairoties no jaunu tehnisko risinājumu izstrādes un uzturēšanas izmaksām. ▶ Platforma nodrošina ātrāku piekļuvi pakalpojumiem un plašāku izvēli lietotājiem, salīdzinot ar daļu tradicionālo konsultēšanas vai atlases mehānismu.	▶ Digitālā plaša būtiski ierobežo piekļuvi platformai, īpaši reģionos un mērķa grupās, kur nepieciešams klātienē atbalsts, dzīvs konsultants vai starpnieks. ▶ Darba devēju iesaiste platformā un līdzfinansējumā ir mazāka nekā cerēts, un kopumā darba devēji nevēlas iesaistīties birokrātiski sarežģītos mehānismos. ▶ Mācību piedāvājums ne vienmēr ir sistemātiski salāgots ar tautsaimniecības vajadzībām, jo trūkst mehānisma, kas nodrošinātu konsekventu saikni starp darba tirgus prognozēm, nozaru vajadzībām un izglītības piedāvājumu. ▶ Daļa darba tirgū nepieciešamo izglītības programmu netiek piedāvātas vai arī netiek īstenotas nepietiekama dalībnieku skaita dēļ, īpaši mazāk populārās nozarēs. ▶ Kvalitātes novērtēšanas sistēma nav pietiekami attīstīta, jo trūkst uzticamu pēcapmācību datu, objektīvu kvalitātes indikatoru un efektīvu atgriezeniskās saites mehānismu. ▶ Datu kvalitāte, salīdzināmība un centralizēta pieejamība joprojām ir nepietiekama, kas apgrūrina gan programmu plānošanu, gan investīciju atdeves izvērtēšanu. ▶ Platformas ieviešanas sākumposmā būtiski šķēršļi bija birokrātiskie procesi, personāla trūkums, kavēti iepirkumi un nepieciešamība izstrādāt funkcionalitāti mainīgu prasību apstākļos. ▶ Daļa normatīvo prasību nav pielāgotas digitālajiem procesiem, tādēļ elektronizētā vidē tiek pārnesta lieka birokrātija un tiek uzturētas funkcijas, kuru lietderība ir ierobežota. ▶ Ne visas platformas funkcijas ir pierādījušas savu lietderību praksē, piemēram, individuālais mācību ceļš lietotājiem nav bijis pietiekami saprotams un plaši izmantots. ▶ Finansējuma ilgtspēja nav pilnībā nodrošināta, jo sistēmas uzturēšana un attīstība lielā mērā balstās projektu finansējumā, nevis stabilā ilgtermiņa modelī. ▶ Sistēmas mērogošana nākotnē būs iespējama tikai ar skaidru politisku vienošanos, centralizētu pārvaldību, ilgtspējīgu finansējumu un ciešu sadarbību starp visām iesaistītajām pusēm.

Analizējot lietotāju, pakalpojumu sniedzēju un administrējošo institūciju skatījumus, novērojamas gan kopīgas, gan atšķirīgas perspektīvas. Visas iesaistītās puses pozitīvi vērtē IMK pieejas konceptu un STARS platformas potenciālu kā vienotu pieaugušo izglītības piekļuves punktu.

Vienlaikus lietotāju skatījums primāri fokusējas uz praktisko pieredzi – platformas lietojamību, orientēšanos piedāvājumā un mācību izvēles procesu. Pakalpojumu sniedzēji vairāk akcentē administratīvos un finansēšanas aspektus, tostarp programmu īstenošanas nosacījumus, kvalitātes jautājumus un motivācijas mehānismus. Savukārt administrējošās institūcijas uzsver sistēmiskos izaicinājumus – starpinstitucionālo sadarbību, datu apmaiņu, mērķa grupu sasniedzamību un ilgtspējīgu finansēšanas modeli.

Kopumā secināms, ka, lai gan IMK pieejas pamatprincipi tiek vērtēti pozitīvi, identificētie izaicinājumi dažādos līmeņos norāda uz nepieciešamību stiprināt sistēmas integrāciju, vienkāršot lietotāju pieredzi un nodrošināt lielāku sasaisti ar darba tirgus vajadzībām.

EY | Labākas darba pasaules izveide

EY mērķis ir radīt labāku darba pasauli, palīdzēt radīt ilgtermiņa vērtību klientiem, darbiniekiem un sabiedrībai un veidot uzticību kapitāla tirgiem.

Pateicoties pieejamajiem datiem un tehnoloģijām, vairāk nekā 150 valstīs strādājošās dažādās EY darba grupas nodrošina klientu uzticību un palīdz tiem augt, pārveidojoties un īstenot savu uzņēmējdarbību.

EY revīzijas, konsultāciju, nodokļu, stratēģijas un darījumu, kā arī juridisko pakalpojumu darba grupas uzdod pareizos jautājumus, lai rastu jaunas atbildes uz mūsdienu pasaules sarežģītajiem jautājumiem.

EY attiecināms gan uz globālo organizāciju kopumā, gan uz vienu vai vairākām Ernst & Young Global Limited dalībfirmām, no kurām katra ir atsevišķa juridiska persona. Ernst & Young Global Limited ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību Lielbritānijā, kas nesniedz pakalpojumus klientiem. Informācija par to, kā EY vāc un izmanto personas datus, kā arī par datu aizsardzības tiesību aktos noteiktajām personas tiesībām sniegta tīmekļa vietnē ey.com/privacy. Papildu informācija par mūsu organizāciju sniegta tīmekļa vietnē ey.com.

© 2025 Ernst & Young Baltic SIA.

Visas tiesības aizsargātas.

EY ir Ernst & Young Global dalībfirma, vadošais profesionālo pakalpojumu sniedzējs Baltijā. Vairāk nekā 700 Baltijas valstīs strādājošo EY speciālistu sniedz revīzijas, konsultāciju, nodokļu, grāmatvedības, stratēģijas un darījumu, kā arī juridiskos pakalpojumus.

ey.com